

Bon, wat natierlech wichteg ass, an och dat ass de Mëtteg hei vu bal jiddwerengem gesot ginn, dat ass, datt mer Formatiounen ubidden, déi gebraucht ginn. An ech mengen, datt d'Schoul dat mécht, datt mer scho kucken: Wou kënne mer spezifesch mat deenen Instrumenter, déi d'École de la 2e Chance huet, Leit do ofhuelen, wou se sinn, an dohinner bréngen, wou se um Aarbechtsmaart gebraucht ginn?

Mir hate kuerz eng Diskussioun an der Kommissioun zum Beispill iwwert d'Éducateuren en cours d'emploi, bei deene mer mierken, datt mer do eng ganz staark Demande hunn, well et e Secteur ass, deen enorm ausgewäit ginn ass iwwert déi lescht Joren a sécherlech och nach gétt an deenen nächste Joren, vun der Kannerbetreuung bis zur Altenbetreuung, vu behënnerde Matmënschen an esou weider, a wou mer eigentlech an der initialer Ausbildung net nokommen, déi Leit auszubilden. An et ginn der awer ganz vill, déi och ouni initial Ausbildung an deem Secteur tätég waren an do sécherlech iwwert deenen dote Wee en cours d'emploi eng Formatioun kënne maachen. Do denken ech wierklech, datt d'École de la 2e Chance gutt outilléiert ass, fir esou e Qualifikationswee unzebidden.

D'Fleeg ass oft hei ugefuert ginn. An nach eng Kéier - fir ze soen, datt een net alles muss d'selwecht maachen -, mir denken do éischter, datt mer iwwert de Wee vun der Formation des adultes kënne fueren, fir zum Beispill Aide-soignanteën an Aide-soignants auszubilden, well dat eis vum Gesetzesarsenal éischter d'Méiglechkeet gétt, fir d'Leit do ofzehuelen a se dohinner ze kréien, wou se gebraucht ginn, esou datt mer also net onbedéngt dat iwwert d'École de la 2e Chance géife maachen, mä iwwer eise Service am Ministère vun der Formation des adultes.

Et sinn nach eng Rei vu méi prezise Froe gestallt ginn, Här President. Ech probéieren esou gutt et geet, dorobber ze äntwerten. Bon, ob mer hei aus rengem Bauchgefill eraus eppes maachen, mengen ech sécherlech net. Mir hunn déi Schoul elo véier Joer an hirem Exercice erlieft. Do sinn Erfahrung gesammelt ginn. Et ass gekuckt ginn, wat den initialen Usproch an d'Virstellung an der Theorie waren, wéi dat sollt funktionnéieren, a mir hu festgestallt, wéi et an der Praxis funktionnéiert huet. Do hu sech jo eng gewësse Praxis och agebiergert, an dat heiten äntwert jo eigentlech dorobber a baséiert eigentlech déi Praxis, déi sech agebiergert huet, elo op en zolidd legaalt Fundament, esou datt ech scho mengen, datt et opgrond vun den Erfahrungen ass, datt eng Rei vun Adaptatiounen hei gemaach goufen.

Déi Etüd, déi misst gemaach ginn an déi zum Deel och gemaach gétt, ka sech sécherlech net nëmme bezéien op d'École de la 2e Chance, mä do mussen mer dee ganzen Aarbechtsmaart kucken. Mir mussen ander Schoule mat kucken, aner schoulesch Offere mat kucken. Mir mussen och kucken, wat am Grenzgebitt geschitt. Esou isoléiert kann een dat sécherlech net maachen, well soss géif een e verfälscht Bild kréien.

Et ass och gefrot ginn, firwat mer déi Entschiedungen erofgesat hunn. Ech denken, dat muss een an engem Kontext gesinn, deen nach e bësse méi breet och ass: Mir hu vill Mesuren, déi och elo zum Beispill bei der Garantie pour la jeunesse solle gräifen, do hu mer eenzel Entschiedungen. Dat si Mesuren, déi sinn historesch gewuess, an et ass eigentlech ni gekuckt ginn, wéi mer de finanziellen Ureiz do wëlle setzen. An et ass mer opgefall, datt eigentlech de finanziellen Ureiz heiandsdo am gréissten ass bei deene Mesuren, déi am wäitste vun der Normalitéit - loosse mer soen - ewech sinn.

Ech denken, datt dat net richteg ass, datt dat net onbedéngt déi richteg Approche ass. Duerfir soll een all déi Indemnitéiten och eng Kéier kucken, vun de Beschäftigungsmesuren iwwert dat, wat mer beim Service volontaire vum SNJ ginn, iwwert déi heiten Indemnitéiten, iwwert dat, wat een am Léiervvertrag ka kréien, iwwert dat, wat een an der Formation des adultes ka kréien. Alles dat schéngt mer besser ze guidéieren, wa mer et och kohärent halen an do deene méi ginn, déi probéieren, awer an den normalste Wee erëm eranzekommen.

D'Fro nom Personal ass och gestallt ginn. Si ass hei net mat geléist ginn an deem Projet de loi. Et ass awer evident, wann d'Formatioun ausgebaut gétt iwwert déi nächste Joren, datt dann och deementspreechend Personal muss bäikommen, éducatiiv Personal souwisou, an natierlech och dat, wat encadréiert an der Schoul, och nach do derbäi. Woubäi mer hei musse wëssen: Mir sinn an enger relativ klenger

Struktur, déi awer e Staff brauch, fir dat Gebai och einfach technesch, logistesesch kënne fonctionnéieren ze dinn. An do hu mer nach e gewëssen Nohuelbedarf ze leeschten.

D'Fro vum Internat ass opgeworf ginn. Ech denken, datt mer déi Fro och net nëmme sollt bezéien op d'École de la 2e Chance. Mir mierken, datt mer gezielten Ufroen hu fir Internater, an och sécherlech a Relatioun mat där Zilgrupp, déi mer mat der École de la 2e Chance ganz kloer viséieren. Do brauche mer nach méi Capacitéit. Mir mussen awer och kucken, wéi mer den Encadrement do maachen, wou den Emplacement richteg ass. An ech denken net, datt et sënnavoll wär, fir den Internat direkt un d'École de la 2e Chance ze rattachéieren, mä mir sollten awer kucken, datt mer Konnexiounen hunn, datt et méiglech ass, Internat an École de la 2e Chance sënnavoll mateneen ze verbannen.

Gradesou mussen mer eis d'Fro stellen nom Site, wou d'Schoul haut ass. Mir wëssen, datt dat net definitiv ass, datt mer a provisoresche Raimlechkeete sinn. Den Emplacement schéngt mer gutt ze sinn. Wann et also méiglech wär, op där doter Plaz och definitiv eng Kéier eppes ze schafen, definitiv Raimlechkeete fir d'École de la 2e Chance mat de Méiglechkeeten, dat och iwwert déi nächste Joren nach auszubauen, da sollte mer eis och a relativ noer Zukunft dorunner kënne ginn.

D'Froer sinn och gestallt ginn: Wéi ass et mam Décrochage? Wéi kënne mer e besser nach verhënnere? Ech mengen och do, datt mer keng Schoul kënne kréien, déi honnert Prozent vum Décrochage verhënnert. Ech wëll aus enger Etüd zitéieren, déi eis viru Kuerzem am Ministère virgestallt gouf, déi sot, datt quasi 50% vun deene Schüler, déi décrochéieren, och e psychesche Problem hunn. Dat heescht, datt d'Schoul mat hire Methoden an der Schoul eigentlech net alles kann erreechen an datt ganz oft op anere Gebidder, op aneren Terrain Problemer leien, déi musse mat gekuckt ginn, bei deenen och aner Acteure musse matëllefen, an datt mer eigentlech ee Problem musse léisen, ier mer dee schoulesche Problem iwwerhaupt kënne gutt a richteg ugoen.

Mir hu jo Strukturen, déi géint den Décrochage virginn. Ech denken un d'Action locale pour jeunes, mat där mer ganz fréi wëllen intervenéieren. Mir mussen do sécherlech d'Frühwarnsystem nach besser ausbauen, fir och deen, deen ënnert de Risque fält, fir ze décrochéieren, éischter dann nach un d'Schoul ze rattachéieren, wann en nach an der Schoul ass. Dat fält nämlech vill méi einfach, wéi en duerno erëm eng Kéier ausserhalb vun der Schoul sichen ze goen an an d'Schoul eran ze integréieren.

Da wëll ech och nach rappéléieren, well och déi Fro opgeworf ginn ass: De Lycée militaire hu mer jo klor net rattachéiert un d'École de la 2e Chance. De Projet de loi, deen elo um Instanzewee ass, deen hei an der Chamber läit, gesäit en eegestännege Lycée militaire vir. Mir wëssen awer, datt déi Aufgab, déi do ze bewältegen ass als Aufgab vum Lycée militaire, fir deene Leit, déi de Militär gemaach hunn, duerno eng zweet Méiglechkeet vu Formatioun kënne ze ginn, fir datt se no hirem Service militaire besser kënne an den Aarbechtsmaart integréiert ginn, datt dat sécherlech kee Lycée wäert fëllen, an och net de Lycée militaire, esou wéi en elo geduecht ass, esou datt mer also och do eng weider Zilgrupp musse mat erakréien. An dat kann eng ähnlech Zilgrupp si wéi déi, déi mer och hei viséiere bei der École de la 2e Chance, wat awer - nach eng Kéier - net onbedéngt muss heeschen, datt dat hoergenee d'selwecht muss fonctionnéieren.

An ech denken, datt et interessant wär, och esou eng Offer fir esou eng Zilgrupp ze hunn am Norde vum Land. Dir wësst jo, datt mer dat zu Ettelbréck wëllen implantéieren, fir och deene Leit do an hire Proximitéit kënne d'Chance ze ginn, vun esou enger Offer ze profitéieren.

Bon, dat Gesetz hei ass 2009 gestëmmt ginn. Mir hunn dee Moment Neiland betruede mam Prinzip vun enger École de la 2e Chance. Mir hunn eis Experienze gemaach. Mir hunn och festgestallt, datt et zanterdeem eng Rei vun neie Besoine gétt, an ech wëll och nach eng Kéier rappéléieren, datt déi Reform hei, wat sécherlech elo net eng grondleeënd Reform ass...

► **M. le Président.** - Här Minister,...

► **M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse.** - Jo?

► **M. le Président.** - Dir misst zum Schluss kommen.

► **M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse.** - Datt Dir mir dat esou oft géift rappéléieren, dat hätt ech mer net kënne virstellen.

► **M. le Président.** - Jo, mä dass Dir esou onziviliséiert sidd, hätt ech mer och net kënne virstellen.

► **M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse.** - Jo, dann hutt Der mech aneschtens an Erinnerung, an ech lech och, Här President.

(Hilarité)

Ech sinn awer scho bal fäerdeg. Ech wollt eigentlech just nach soen, datt déi ënnerschiedlech Modeller, op déi ech elo hei Wäert geluecht hunn, jo och fest ugeluecht sinn an eise Regierungsprogramm, wou mer soen, datt mer mussen op e puer Aart a Weisen och d'Schoul hei zu Lëtzebuerg kënne organiséieren, fir deene villfältigen Érausforderunge kënne gerecht ze ginn.

Villmools Merci lech alleguerde fir déi ganz breet Zoustëmmung, ganz besonnesch dem Här Rapporteur an och all deene Leit, déi soss an der Schoul an am Ministère um Projet geschafft hunn.

Merci.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. le Président.** - Merci och. Mir géifen dann direkt zur Ofstëmmung iwwert de Projet 6629 iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6629 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. D'Ofstëmmung ass eriwwer.

59 Deputéiert hunn un der Ofstëmmung deelgeholl: 56-mol Jo, bei 3 Enthaltungen, déi zur Genüge motivéiert sinn.

Ont voté oui: Mmes Diane Aehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par Mme Nancy Arendt), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz (par M. Paul-Henri Meyers), Serge Wilmes, Claude Wiseler (par Mme Octavie Modert) et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia (par M. Claude Adam), Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Se sont abstenus: MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

An ech géif d'Chamber, nodeem de Projet ugeholl ass, just nach froen, ob se bereet ass, d'Dispens vum zweete Vote ze ginn.

(Assentiment)

Dat ass dann esou décidéiert.

Mir géifen zum leschte Punkt vun eiser Dagesuerdnung vun haut de Mëtten iwwergoen, dem Projet de loi 6670 iwwert d'Studiebäihëllefen. Bis elo sinn ageschriwwen: d'Madame Hansen, den Här Eugène Berger, d'Madame Bofferding, den Här Claude Adam, den Här Roy Reding an den Här Turpel. An d'Wuert huet direkt d'Rapportrice, d'Madame Simone Beissel.

4. 6670 - Projet de loi concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures

Rapport de la Commission de l'Enseignement supérieur, de la Recherche, des Médias, des Communications et de l'Espace

► **Mme Simone Beissel (DP), rapportrice.** - Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, erlaabt mer, dass ech am Ufank vun deem Rapport eng perséinlech Note maachen. Wéi ech déi lescht Deeg an Nuechten - well ech ganz vill Fussball gekuckt hunn - déi Interventioun hei préparéiert hunn, dunn ass meng Studienzäit esou wéi e Film viru mengem „inneren Auge“ ofgelaf an dunn hunn ech fonnt, mat all de Schwierigkeeten, déi mer haten, dass et awer eng ganz schéin Zäit vu mengem Liewe war. Mir hu vill geléiert, mir hu gekämpft, mir hu gefeiert, mir hu gelidden, mir hu geléiert, d'Fauscht an der Täsche ze maachen, op d'Zänn ze bäissen. Mir krute Selbstvertrauen, mir kruten der heiandsdo op d'Noss an dann ass et erëm virugaangen. Mir hu geléiert falen an erëm opstoen.

Et ass net nëmme eng Schoul, déi e gudde Kapp soll maachen a vill Wësse vermëttelen, mä et ass och eng Liewensschoul, an ech mengen, allegueren déi vun lech heibannen, déi och d'Chance haten, fir universitär Studien ze maachen, si mat mir d'accord. Ech hu sechs Joer studéiert, ee Joer hei zu Lëtzebuerg - wéi et déizäit da war - um Cours an duerno fënnf Joer a Frankräich, mech duerch zwee Diplomer geplot an déi dann och kritt. An, wéi gesot, et war eng schéin Zäit.

Dofir ass et émsou méi wichteg, dass een an deem Secteur hei ëmmer alles mécht, fir dass d'Studente kënne héich Schoule maachen. Dir wësst, dass mer och am Souci si vun „Europa 2020“, wou mer sollen en héijen Niveau vu Connaissancen, vu Wëssen zu Lëtzebuerg vermëttelen, an dat ass gutt esou.

Am Koalitiounsaccord vum Dezember 2013 steet am Kapitel vun der Héichschoul: «L'avenir du Luxembourg se construit dans les niches de compétence, la „matière grise“ constituant désormais sa première „ressource naturelle“.»

Eng staark Ausso, wann ee kuckt, vu wou mer kommen. Nom industriellen Zäitalter ass d'Matière grise elo de Suppléant. Dofir ass déi Reform, déi mer haut diskutéieren an ofstëmmen sollen, an der Ligne directe vun deenen Aussoe vum Koalitiounsaccord.

Allgemeng ass ze soen, dass déi Studiebäihëllefen extrem wichteg sinn. Et geet jo drëm, fir de Jonken an Universitätsstudium ze erlaben, fir se ze motivéieren, dat ze maachen. Et geet och drëm, dass mer, wéi ech scho gesot hunn, esou vill wéi méiglech Leit hu mat enger optimaler Ausbildung a mat héijer Qualifikatioun.

Zënter Joren, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wësst Der, dass mer zu Lëtzebuerg eppes hunn, wat een u sech den „paradoxe luxembourgeois“ nennt, an notament bei eise Aarbechtsmaart: Op där enger Säit kreéiere mer all Joer Dausende vun Aarbechtsplazen a parallel dozou klëmmt de Chômage op ni gekannten Héichten. Mir leie momentan bei 17.810 Leit ouni Aarbecht, en Taux vu 7,3%, deen alarmant ass. Bon, en hält sech momentan am Grëff. Domatt sinn nach net déi 5.000 Leit, déi a Beschäftigungsmesur sinn, ëmfaasst, mä wat wichteg ass haut an deem Kontext hei, dat ass, dass bei deene 17.810 Leit der 2.026 ënner 25 Joer sinn, dat heescht 11,3%!

Mir leien nach gutt, wann Der kuckt, wat am Süden an de grouss Stied vun Europa lass ass. Mä trotzdem, et muss een terribel oppassen, well et geet jo ëm d'Zukunft vun eise jonke Leit.

Elo e puer fundamental Remarquen: Déi heiteg Reform vun de Studiebäihëllefen ännert näischt um Grundprinzip vun dësen Hëllefen. Haaptzil ass et weiderhin, fir méiglechst ville Jonken den Accès zu engem Héichschoulstudium ze erméiglechen. Och ass d'Autonomie vun deem Jonke beim Choix sougutt vu sengem Studiefach gradesou wéi vum Land oder der Stad, wou e wëllt studéieren, net duerch déi Reform hei a Fro gestallt.

Wat nei ass, dat ass, dass déi reell Liewenskäschten an déi individuell Situatioun vun deenen eenzelne Studente berücksichtegt ginn. Déi nei Bourse de mobilité soll doniewent déi international Mobilitéit encouragéieren, andeems en Deel vun de Käschte fir d'Locatioun vun engem Zëmmer oder enger klenger Wunneng dee Moment berücksichtegt gétt.

Fir Lëtzebuerg ass et besonnesch wichteg - mir wëssen dat, mir sinn e klenge Land -, dass mer d'Nues iwwer eis Grenze stiechen, an och eis jonk Leit. An et ass jo ëmmer nach gewosst, dass eng ganz grouss Majoritéit vun eise jonke Leit an d'Ausland studéiere ginn.

D'Bénéficiaire vun den Hëllefe bleiwen déiselwecht, wéi se am Gesetz vum 22. Juni 2000 virgesi waren. Fir allerdéngs eng Diskriminatioun ze évitieren, gouf d'Notioun vun dem „travailleur“ erweidert.

Fazit, zwou Aussoen: Éischtens, dës Reform ass zukunftsorientéiert. Och an Zukunft ka jidder een dat studéieren, wat e wëllt, an do studéieren, wou e wëllt. Opgrond vun der, wéi Der wësst, awer trotzdem schwieriger oder op d'mannst prekärer Finanzsituatioun vum Lëtzeburger Stat ass et awer esou, dass ee Moment komm ass, wou de System net méi ze finanzéiere war, an et ass gesot ginn, mir mussen elo mat manner Suen auskommen.

Zweet Ausso: D'Reform ass solidaresch. Weiderhi bleift de System vun den Hëllefen ee vun deene generéierten iwwerhaupt, an dat ouni dass d'Zukunftschancë vun den aktuellen an zukünftige Studenten ageschränkt ginn, an zweetens, esou dass déi Leit, déi momentan matëllefen, de ganze System ze finanzéieren, net zousätzlech Käschte kréien.

Här President, ech wëll awer fir d'Verständnis, firwat déi Reform, déi mer haut diskutéieren, esou ausgefall ass, wéi se ausgefall ass, e

kuerzen Historique maachen, d'Evolutioun vun eise Studentebäihëllefren tracéieren, well dann ass dat méi einfach. Et gëtt e berühmten Zitat, wat Der alleguerten kennt: „Nur wer die Vergangenheit kennt, kann die Gegenwart verstehen und die Zukunft gestalten.“ Dëst ass an deem Kontext e ganz passend Zitat vum August Bebel.

Säit 1977 gëtt et hei zu Lëtzebuerg staatlech Bäihëllef fir d'Studenten. Déi deemoleg DP/LSAP-Regierung hat dat ageféiert, fir eben den Accès zu universitärer Studie méi einfach ze maachen. De System war och deemools an e System vu Préten a vu Bourssen opgedeelt. D'Pondération Bourse/Prêt war ofhängeg vun der finanzieller a sozialer Situatioun vum Student a sengen Elteren. Wie koun a Fro, fir se ze kréien? D'Lëtzeburger Studenten an auslänneschen Studenten, déi hei zu Lëtzebuerg gewunnt hunn.

1992 gouf de System eng éischte Kéier reforméiert: De maximale Montant vun de Bourssen a Prête gouf eropgesat, während parallel den Zënssaz erofgesat gouf. An et gouf eng Prime d'encouragement agefouert.

► **Une voix.** - Très bien!

► **Mme Simone Beissel (DP), rapportrice.** - Insgesamt konnt ee feststellen, dass dee System '92 d'Aiden demokratiséiert huet.

Am Joer 2000 eng weider Reform: Grosso modo gouf d'Formel vun 1977 bäibehalen, wat de Calcul Bourse/Prêt ugaangen ass, mä parallel zu de Studiebäihëllefren ass do och nach d'Kannergeld ausbezuelet ginn.

2010 koun et dann zu enger grousser Reform: net nëmmen eng grouss Reform, mä e radikale Paradigmewissel. Firwat? Well d'Kannergeld fir déi Jonk iwwer 18 Joer, déi net méi an engem Lycée - Enseignement secondaire oder technique - ageschriwwen waren, ofgeschaaft gouf. Déi Jonk iwwer 18 Joer si vun haut op muer als autonom ugesi ginn, dee Jonken, onofhängeg vun der Situatioun vu sengen Elteren, sollt d'Méiglechkeet hunn, e Studium unzefänken.

Parallél zu der Ofschafung vum Kannergeld goufen d'Montante vun de Bourssen an de Prête massiv gehéicht op e Maximum vun 13.000 Euro d'Joer. Beim Calcul vun der Pondération Bourse/Prêt gouf net méi de Revenu vun den Eltere gekuckt, mä nëmmen dee vum Student selwer, an d'Prime d'encouragement gouf 2010 erëm ofgeschaaft.

Dee prinzipielle Changement - ech hu geschwat vu Paradigmewissel - a Saache Kannergeld a Studiebäihëllefren huet fir eng grouss Onrou an Opreegung zu Lëtzebuerg gesuergt, net nëmme bei all deene Jonken iwwer 18 Joer, déi keng universitär Studie gemaach hunn an déi d'Kannergeld gestrach kruten, mä virun allem bei de Kanner vun de Frontalieren, déi iwwerhaapt net an de Genoss vun dem System koun sinn.

D'Suite kenne mer: Et si Plainten déposéiert gi beim Tribunal administratif. Den Tribunal administratif huet déi ganz Affären op den Europäesche Gerichtshaff geschéckt. An den 20. Juni 2013 koun en Arrêt, dee festgehalen huet, dass d'Gesetz vum 26. Juli 2010 net konform zum Prinzip vun der libre Circulation des travailleurs wär.

Doropshi gouf d'Gesetz vun de Studiebäihëllefren eng weider Kéier modifizéiert an d'Kanner vun de Frontalieren kruten Accès zum System vun de Bäihëllefren. Dat hat awer als Konsequenz, dass d'Käschten net nëmmen extrem an d'Luucht gaange sinn, mä radikal explozéiert sinn.

Ech ginn lech hei e puer Chifferen: Wann am Joer 2011/2012 nach ronn 90 Milliounen Euro u Bourssen a 94 Milliounen u Préten ausbezuelet gi sinn, sinn an dem Joer, an der Année académique 2013/2014 153 Milliounen u Bourssen an 159 Milliounen u Préten ausbezuelet ginn. An dat sinn nach nëmmen Estimatiounen, well den definitiven Dekont gëtt eréischt den 31. Juli vun deem Joer gemaach.

D'Zuele weisen ganz däitlech, dass de System dauerhaft net méi ze finanzéieren war, an dofir ass gesot ginn, et muss eng Reform op den Instanzeweise bruecht ginn, mir mussen deem géigegesteieren, well dat do packe mer net.

Zur Prozedur: De Projet de loi 6670, wou d'Ziffer eis geschwënn Dag an Nuecht verfollegt, well mer se a ganz vill Kontexter elo matkritt hunn, ass den 20. Mäerz vum Héichschoulminister an der Chamber deposéiert ginn. Duerno kommen zahlreich Avisa vun de Chambres professionnelles tëschent dem 24. Abrëll an dem 30. Juni: D'Chambre des Salariés, d'Chambre de Commerce, d'Chambre des Métiers, d'Chambre des Fonctionnaires et des Employés publics hunn interessant Avisa eraginnt.

De 27. Mee huet d'Regierung nach eng Rei vun Amendementer virgeluecht, déi och vun

de Berufskummeren nach eng zweete Kéier a schnell aviséiert goufen.

De Statsrot, fir säin Deel, huet a sengem éischten Avis vum 3. Juni schonn déi nei Amendementer vun der Regierung mat verschafft.

Wat d'Aarbechten an der Héichschoulkommission ugaangen ass, kruten d'Memberen den Text schonn eng éischte Kéier an der Form vum Avant-projet den 3. Mäerz 2014 presentéiert.

Ervirzehiewen an deem Kontext ass den erfreschenden Échange de vues, dee mer mat de Vertrieeder vun de verschiddene Studentenorganisationen an och Jugendparteie an der Kommission den 3. Juni haten.

De 17. Juni sinn ech als Rapporteur designéiert ginn, an zwee Deeg duerno, den 19., huet d'Kommission an enger gemeinsamer Sitzung mat der Petitionskommission un engem öffentlichen Hearing deelgeholl, deem am Kader vun der Petitioun N°329, déi als Titel huet «Garantir l'indépendance des étudiants face à des réformes du système d'aide financière». Den Dag duerno, den 20. Juni, goufen eng Rei Amendementer vun der Kommission uegeholl. Véier Deeg duerno, de 24. Juni, hu mer an der Kommission all d'Amendementer vun der CSV, der ADR a vun déi Lénk diskutéiert. Déi Amendementer sinn awer net uegeholl ginn.

► **Une voix.** - Dat ass schued!

► **Mme Simone Beissel (DP), rapportrice.** - D'Amendementer vum 20. Juni sinn an engem Avis complémentaire vum 1. Juli vum Statsrot analyséiert ginn. Den 3. Juli hu mer den Avis nach analyséiert a mir hunn deeselwechten Dag de Rapport uegeholl.

Dir gesitt - an ech mengen, ech hunn lech nach net alleguerten d'Kommissionssitzungen opgezielt -, mir haten en extrem chargéiert Programm, an ech soen alleguerten deenen, déi gehollef hunn, dass mer et fäerdegbruecht hunn, dass mer haut hei diesen Text kënnen diskutéieren an ofstëmmen, en härezeche Merci. Et war „Heavy Metal“, mä Dir hutt alleguerten matgehollef op déi eng oder aner Manéier, an dofir en härezeche Merci vu mir!

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **Mme Simone Beissel (DP), rapportrice.** - Här President, ier ech elo op déi wichtegst Modifikatiounen vum Text kommen, wëll ech awer nach eng Explikatioun ginn zum Abzéie vun de Kanner vun de Frontalieren an de System: Et ass esou, dass des Kanner an de Genoss vun den Aidé kommen, wann hir Eltere respektiv een Elterendeel an enger Referenzperiod vu siwe Joer fënnf Joer zu Lëtzebuerg geschafft hunn.

Wat sinn dann elo déi wichtegst Neierungen am Verglach zum aktuelle System?

De Grondprinzip - ech wëll et nach eng Kéier ennersträchen -, dass d'Hëllefren an een Deel Bourse an een Deel Prêt opgedeelt sinn, bleift bestoen. Nei ass, dass et eng Rei vu verschiddene Boursse ginn, wourënner een Deel vun der sozialer Situatioun vum Student ofhängeg ass.

Also, éischstens: Et gëtt eng Bourse de base vun 2.000 Euro ageféiert. All Student kritt des Bourse, onofhängeg vun dem finanzielle Background vu sengen Elteren.

Zweetens, d'Bourse de mobilité: An de Genoss vun deser Bourse an der Héicht vun 2.000 Euro kënn all Student, deen am Ausland studéiert oder, fir méi prezis ze sinn, deen an engem anere Land studéiert wéi dat, wou de Wunnsätz vun deem Haushalt ass, zu deem hie gezielt gëtt. Des Bourse suivéiert iwwerhaapt d'Prinzipie vum europäeschen Erasmus+-Programm, dee jo och als Zil huet, e verstärkten Austausch vun de Studenten ze garantéieren.

Am Kader vun den Diskussiounen ronderëm des Mobilitéetsbourse an der Kommission ass d'Fro opkomm, ob et heimmadder net zu enger Diskriminatioun vun deene Studente kënn, déi zu Lëtzebuerg wunnen a studéieren an déi e laange Wee mussen fir op d'Uni maachen, zum Beispill vun Huldang bis op Belval. Ech sinn dofir ganz frou, dass de Minister Claude Meisch d'Zousou gemaach huet, an den nächste Jore méi Studentewunnengen, an och grad fir Lëtzeburger Studenten, zur Verfügung ze stellen.

Drëttens: D'Bourse sur critères sociaux, déi de maximale Montant vun 3.000 Euro kann errechen, ass - an dat ass déi gréisst Neiegekeet, well mir wëlle jo sozial Selektivitéit aféieren - ofhängeg vum Revenu vum Haushalt, zu deem de Student zielt. Et gëtt hei eng ganz Staffellung vun 3.000 Euro erof op 500 Euro, déi gekoppelt ass un de järeleche Revenu imposable vum Ménage, esou wéi en am Artikel 7 vum modifizéierte Gesetz vum 4. Dezember 1967 iwwert d'Lounsteier definéiert ass.

Läit de Revenu vum Ménage ënnert dem onqualifizéierte Mindestloun, kritt de Student déi

voll Bourse vun 3.000 Euro. Tëscht 1- an 1,5-mol de Mindestloun sinn et 2.600 Euro, tëscht 1,5- an 2-mol de Mindestloun sinn et 2.200 Euro, tëscht 2- an 2,5-mol sinn et 1.800 Euro. Bei engem Revenu tëscht 2,5- an 3-mol de Mindestloun kritt een nach 1.400 Euro, tëscht 3- an 3,5-mol de Mindestloun 1.000 Euro an tëscht 3,5- bis 4,5-mol de Mindestloun nach 500 Euro. Bei engem Revenu vu méi wéi 4,5-mol de Mindestloun entfällt déi sozial Bourse.

Wann een déi aktuell Zifferen vun dem Ministère kuckt, da sinn et ongeféier zwee Drëttel vun de Résidentskanner, déi an déi eng oder déi aner Tranche vun der sozialer Bourse kommen, a ronn 90% vun de Frontalierskanner kommen an de Genoss vun deser sozial gestaffelter Bourse. D'Detailer vun deem ganz komplizéierte System fannt Der an dem schrëftleche Rapport.

Véiertens: Déi nei ageféiert Familljebourse vu 500 Euro kann all Student kréien, deen zur selwechter Zäit e Brudder oder eng Schwester huet, déi mat him studéieren. Dëst ass net un de Revenu gekoppelt.

Fënneftens, d'Frais d'inscription: Déi gi bis zu engem Montant vun 3.700 Euro iwwerholl, an dat zu 50% als Bourse a 50% als Prêt. An deem Kontext ass et och wichteg ze soen, dass eng speziell Kommission agesat gëtt, déi bei sougenannten Härtefäll enger Ausnahm kann zustëmmen, wat d'Iwwerhuele vun den Aschreiwungsgebühren ueget.

Här President, mat déi spannendst a wichtegst Fro, déi am Kader vun deser Reform ëmmer erëm gestallt gouf, ass: Wat kascht dat Ganz dann elo?

Et sinn esou vill Zuele genannt ginn, Zuelen, déi heiansdo wierklech diametral opposéiert waren, an et steet mir net zou, fir Stellung dozou ze huelen. Ech referéiere mech op d'Zuele vum Ministère.

Mir hunn also - en vue vun deem, wat elo kënn - vum Hierscht un 25.000 Demanden ongeféier, dovun 16.000 Résidentskannerdemanden an 9.000 Demandé vu Frontalierskanner. Wann een elo d'Chiffere kuckt vun de globale Bourssen: d'Bourse de base 50 Milliounen Euro, d'Bourse de mobilité 27,4 Milliounen Euro, d'Bourse sur critères sociaux, all Tranchen zesummen, 36.340.000 Euro, d'Bourse familiale 2.337.500 Euro, d'Frais d'inscription 5.000.000; insgesamt eng substanzuell Zomm vun 120.772.400 Euro.

Wat hätt de System da kascht, wa mer elo iwwerhaapt näischt géife maachen? Wann ee kuckt, a mir wäere bei Boursse vu virdu gewiescht vu 7.100 Euro op de Kapp an der Moyenne, da wäere mer op 177,5 Milliounen komm. Mat där neier Reform ass et also méiglech, dass de Stat 56,7 Milliounen ka spueren, an dat ausdrécklech net op d'Käschte vun den Zukunftschancé vun deene Jonken, mä duerch d'Afféiere vum Prinzip vun der sozialer Selektivitéit, deen ech schonn ervirgestrach hunn. E Begrëff - an Dir wësst et alleguerten -, deen an de leschte Jore vu ville Leit gebraucht ginn ass, mä leider ass en net an d'Praxis ëmgesat ginn.

Bei dem virleidenen Text ass dëst allerdéngs de Fall. Wie méi Ennerstëtzung brauch, kritt se, a wien net esou staark op staatlech Ennerstëtzung ugewisen ass, dee kritt vun elo u muer. An dat Ganz - wéi jo schonn ugangs a menger Ried gesot - ouni dass de Prinzip vun der Autonomie vum Student a Fro gestallt gëtt.

Här President, de System vun de Studentebäihëllefren huet jo zwee Voleten, d'Bourse an de Prêt. De Volet Bourse hu mer elo gesinn, elo nach e puer Remarquen zum Volet Prêt.

► **M. le Président.** - Ech wollt just d'Rapportrice drop hiweisen, dass hir d'Zäit fortleeft.

► **Mme Simone Beissel (DP), rapportrice.** - Gutt, ech wäert dann elo schnell maachen.

Mat de Préten - just fir lech e puer Montanten ze soen -, wann ee vu 25.000 Demanden ausgeet, komme mer op en Total vun 162,5 Milliounen. Eng vun den Nobesserungen vum Gesetz besteet bekanntlech och doran, dass all Student d'Méiglechkeet huet, deen Deel vun der sozialer Bourse, deen en elo net méi ka kréien, duerch en zousätzleche Prêt ofzedecken. Bei 25.000 Demandé géif de Gesamtmontant vun der Bourse sociale bei 75 Milliounen leien. Dem Ministère nou kënnen dovunner 40,8 Milliounen als Bourse accordéiert ginn. Bleiwen also nach 34,2 Milliounen, déi als Prêt kënnen zur Verfügung gestallt ginn.

Ech wäert elo net weider op d'Chiffren agoen, vu dass d'Zäit mer fortleeft. Ech mengen, ech hunn lech déi ganz wichteg Neierungen gesot. Et ass eng ganz technesch Matière an am schrëftleche Rapport hutt Dir nach all d'Detailer.

Mir hu ganz vill interessant Avisa kritt vun der

Chambre de Commerce (veuillez lire: vun de Chambres professionnelles), déi Der och kënn noliessen. De Statsrot war ganz konstruktiv. Ech soen iwwerhaapt all deenen Institutionen en härezeche Merci, dass se alleguerten esou schnell geschafft hunn, vu dass mer enner Zäitdrock waren, soss géife mer dat fir den Hierscht absolut net méi hikréien.

De Statsrot hat och nach proposéiert, et sollt een déi ganz Geschicht am Kader vun enger genereller Reform vun dem Kannergeld maachen, mä dozou hate mer d'Zäit net, dat kënn an enger nächster Etapp.

Zum Schluss wëll ech, well mer nach hei an enger interessanter Matière sinn a well ech als Presidentin praktesch militäresch mat all menge Membere gefuer sinn,...

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).** - Très bien!

► **Mme Simone Beissel (DP), rapportrice.** - ...e ganz härezeche Merci soen...

(Hilarité)

...an och lech, Här Kartheiser, speziell, well Dir sidd jo militäresch Disziplin gewinnt. Ech hunn lech gesot, heiansdo brauch och e gudden Offizéier nach e besseren Admirol.

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).** - En Admirol ass och en Offizéier.

► **M. le Président.** - Loosst lech net beiren.

(Brouhaha)

► **Mme Simone Beissel (DP), rapportrice.** - Jo, mat anere Kompetenzen, ech kennen de Métier.

Wéi gesot, en härezeche Merci un lech alleguerten. En härezeche Merci awer och un d'Madame Secrétaire-administratrice Christiane Huberty, déi wierklech sech gediebelt huet, fir dass alles géif matzäit fäerdeg ginn. Ouni hir Hëllef wier dat alles guer net méiglech gewiescht.

En härezeche Merci awer och dem Héichschoulminister Claude Meisch, dem aktuelle Statsekretär Marc Hansen a sengem Virgänger, dem André Bauler, mä doniewent och dem Philip Modert vun der Fraktioun an lech alleguerten als Memberen. Mir hunn heiansdo Joute-oratoire gehat, et war kontrovers. Et war e Plaisir intellectuel, als Presidentin lech duerch des Kommissionen ze féieren, an dofir en härezeche Merci fir d'Nolauschteren, a mir wäerte virufueren, an deem flotte Secteur zesummeschaffen.

Villmools Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. le Président.** - Merci och der Madame Rapportrice. Der Vizepräsidentin rode mer, méi suergfältig mam Chronometer ëmzegoen. Merci.

Als éischt ageschriwwen Riednerin huet d'Martine Hansen vun der CSV d'Wuert. Madame Hansen wann ech gelift.

Discussion générale

► **Mme Martine Hansen (CSV).** - Merci, Här President. Also, ech passe mam Chronometer op, mä et ass awer méi einfach, well ech hunn eng Stonn Zäit. Ech wäert awer déi Stonn net ausfüllen.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **Mme Martine Hansen (CSV).** - Dir Damen an Dir Hären, als Alleréischte e grouss Merci un d'Madame Rapportrice, d'Madame Simone Beissel, fir hiren ausféierleche Rapport. Och den Historique, deen dach an deem Projet zimlech wichteg ass, huet si ausféierlech beschriwwen.

Ech wëll awer nach gär e bëssen op desen Historique agoen. Ech ginn elo net esou wäit zrëck wéi meng Studienzäit, ech gi just zrëck bis op den 20. Juni 2013.

Also, virun e bësse méi wéi engem Joer krute mer d'Uerteel vum Europäesche Gerichtshaff. Wéi mäi Kolleg Serge Wilmes dat d'lescht Joer hei virun der Chamber scho virgedroen hat, muss een deen Arrêt relativéiert gesinn. De fréiere sozialisteschen Deputéierte Ben Fayot hat den Arrêt vum 20. Juni korrekt analyséiert. Den Arrêt huet zwou Saache gesot:

Éischstens: D'Zil, wat mer mat der Bourse verfollegt hunn, nämlech den Undeel un Héichschoulabsolventen bei de Residenten ze erhéien, ass e legitim Zil, mä dee Critère de résidence, fir dëst Zil ze errechen, ass laut dem Europäesche Gerichtshaff zwar akzeptabel, mä ze vill restriktiv an doduerch eng indirekt Diskriminatioun vun eise Frontalierskanner.

Den Termin, wou mir den Arrêt kritt hunn, hätt bal net kënne méi schlecht leien, hunn d'Studenten dach eng Léisung, eng Planungs-sécherheet fir d'Semester duerno gebraucht, huet misse verhënnert ginn, fir vun der Europäescher Kommissioun veruerteelt ze ginn. Mir hunn also leider missen ënner staarkem Zäit-drock handelen - wat mer jo och gemaach hunn. Ech zitëiere meng eege Ried vum 9. Juli 2013:

„Entweder mer reagéiere guer net, dann hu mer e Problem, well mir kréien nach zousätzlech Kloten, mir kënne keen Anticumul maachen a mir hunn eng Procédure d'infraction bei der Kommissioun lafen. Dat ass keng Léisung gewiescht.

Mir haten dann d'Léisung, fir eppes ze maachen. Do wieren erëm zwou Méiglechkeete gewiescht: Mir kéinte probéieren, ganz kuerz-fristeg e komplett neit Gesetz auszuschaffen. Leider ass d'Zäit net duergaangen. An ech mengen, mir hätten an där Zäit dann och net kënne mat de Partner schwätzen. Also hu mer eben déi zweet Léisung geholl. Mir maachen eis elo emol EU-konform a mir kucken, fir den Anticumul, esou wéi mer en am Moment virgesinn, kënne am Gesetz anzebauen.“

Ech sot dunn och nach: „Ech hoffen also, datt mer elo wierklech genuch Zäit hunn, fir am Dialog dës nei Reform auszuschaffen. An och heimadder fänke mer net eréischt no der Rentree un, mä mir fänken direkt un a mir si schonn amgaange mat Schaffen drun. Mir wäerten hei verschidde Kritären, wéi zum Beispill d'Mobilitéit, d'Aschreiwungsgebühren an awer och d'sozial Kritären analyséieren.“

Dir Dammen an Dir Hären, dës Kritäre louchen also schonn am Tirang - wou esou dacks gesot gëtt, datt do näischt war.

Ech kommen dann awer elo zum Projet de loi 6670 u sech. D'Reform vun de Studiebäihëllef war absolut noutwendeg, do si mer eis, mengen ech, alleguer eens. Kloer ass och, datt huet missen eng Käschtenexplosioun verhënnert ginn. Sécher ass awer och, datt eis Ekonomie vill méi Leit mat Héichschoulofschloss brauch, well iwwert d'Halschent vun den Aarbechtsplazen hei zu Lëtzebuerg verlaangen en Héichschuldiploam.

► **Une voix.** - Très bien!

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Dat ugestriefent Zil vun der vieregter Regierung ass also nach ëmmer esou wichteg wéi virun an ech mengen - ech hoffen zumindest - vu kengem hei a Fro gestallt.

D'Madame Rapportrice, d'Madame Beissel, huet eis am Detail dëse Gesetzesprojet virgedroen an duerfir wëll ech och net méi op all Detail agoen, mä ech konzentréiere mech op d'Bourse selwer.

Ech hat lech scho gesot, datt d'Kritären, fir nieft enger Basisbourse eng Mobilitéétsbourse an och sozial Kritären, falls et da machbar wär, ze berücksichtegen, d'lescht Joer och esou ugeduecht waren. Et war also an deem Sënn och scho mat de verschiddene Partner diskutéiert ginn. Den Terrain war also virbereet.

D'Kritäre vun der aler Regierung sinn deemt-sprechend vun der neier iwwerholl ginn. Da kéint Der jo mengen: Firwat seet hatt dann elo net einfach, et ass d'accord? Mä leider kënne mer net mat der Gewichtung vun dësen eenzelne Kritären, esou wéi se am Projet de loi virgesi sinn, averstane sinn.

Déi vun der Regierung proposéiert Bourse setzt sech zesummen - mir hunn et schonns héieren, ech wëll et awer nach eng Kéier widderhuelen - aus:

- enger Basisbourse vun 2.000 Euro,

- enger Mobilitéétsbourse vun 2.000 Euro,

- enger Bourse familiale, déi ee kritt, wa méi wéi ee Kand, dat heescht zwee a méi studéiere ginn, vu 500 Euro,

- enger Bourse sur critères sociaux, gestaffelt a siwe respektiv aacht Kategorien - well déijé-neg, déi näischt kréien, mengen ech, muss een och dozouzielen - vun tëschent 0 an engem Maximum vun 3.000 Euro.

D'Studente kënne e Basisprêt kréie vu 6.500 Euro, an deem Deel vun der Bourse sur critères sociaux, dee se net kënne als Bourse kréien, kënne se och zousätzlech als Prêt be-sprochen.

Déi virgeschloe Basisbourse vun 2.000 Euro ass eiser Meenung no net héich genuch. Mir sinn der Meenung, datt d'Autonomie vum Student, déi jo esou wichteg war an nach ëmmer ass, mat dësem Gesetzesprojet net méi genuch va-

loriséiert gëtt. D'Basisbourse muss zumindest annähernd vergläichbar si mam Kannergeld.

D'Diskussionen iwwer Ongerechtegkeeten tëschent Schüler mat 19 Joer, déi nach am Lycée sinn an déi Kannergeld kréien, an de Studenten, déi am selwechten Alter schonn op der Uni ugefaangen hunn, déi awer kee Kanner-geld méi kréien, awer eng Basisbourse vun - an dësem Fall - nëmmen 2.000 Euro kréien, sinn net ze verhënnere a sinn och ver-ständlech.

Mir sinn als CSV der Meenung, datt d'Reform vun de Studiebäihëllef hätt misse parallel zu där vun der Regierung annonciéierter Reform vun den Allocations familiales gemaach ginn. Mir hunn och heizou eng Partie Froen an der Kommissioun gestallt, mä leider hu mer do nach keng zefriddestellend Äntwert kritt. Mir wëssen och nach ëmmer net, wéi dat zukünfteg Kannergeld soll ausgesinn.

Här President, den Här Minister Meisch sot just, datt de Student awer net direkt vergläichbar wär mat engem Schüler. Hie wär jo schliisslech schonns an enger anerer Liewenssituatioun.

An deem Sënn géif et fir mech awer logesch schéngen, datt de Student, dee jo schonns an enger anerer Liewenssituatioun ass, jo éischter méi misst kréie wéi e Schüler, deem awer an der Regel gratis an d'Schoul geet an doheem wunnt. Heescht dat, datt eist Kannergeld staark no ënnen ugepasst gëtt? Soll d'Kannergeld an Zukunft nach manner héich si wéi d'Basis-bourse, also manner wéi 2.000 Euro? Am Mo-ment sinn dat nach 2.800 Euro bei engem Kand.

D'Madame Minister Cahen sot jo an der leschter Heure de questions hei virum Parla-ment, datt mer dëst géife virum 31. Dezember gewuer ginn. Mir si gespaant!

Mam Critère de mobilité - ech mengen, do wonnert Der lech net - si mer komplett averstanen, hate mer deem dach och schonns d'lescht Joer proposéiert. Dat ass also näischt Neies vun der Regierung. Eis Méisproochegkeet, eis sproochlech Virdeeler, déi mer hoffentlech nach weiderhi féideren, erméiglechen et eise Studenten, e grouse Choix vu méiglechen Unien ze hunn.

Et ass wichteg fir d'Entwécklung vun eisem Land, datt mer Héichschoulabsoventen aus ville verschiddene Länner, vu ville verschidde-nen Unien an Héichschoulen an eis Ekonomie zrëckkréien. Diversitéit férdert d'Entwécklung vun eiser Wirtschaft. Lëtzebuerg huet nach ëmmer vun dësem Fait profitéiert.

Domadder wëll ech awer net soen, datt mer d'Studéieren op der Uni Lëtzebuerg net och solle féideren. Neen, mir sollen déi zwou Saache maachen.

Éischtens solle mer all jonk Leit encouragéieren, déi wëllen an d'Ausland studéiere goen - hin-nen et also och finanziell erlaben. An déi virge-schloe Bourse de mobilité ass eiser Meenung no an am Sënn vun der Autonomie awer och ze niddreg. Ech ginn dorobber bei eisen Amen-dementer nach an.

De Lëtzeburger Stat soll awer och déi Studen-ten ënnerstëtzen, déi op d'Uni.lu wëllen, an dëst op zwou Aart a Weisen: éischtens duerch d'Ennerstëtzung vun der Uni iwwer budgetär Moyenen an zweetens doduerch, datt genuch bezuelbar Studentewunnenge geschaf ginn, an dëst virun allem och fir d'Studenten aus dem Norden, déi dach trotzdeem relativ wäit ze fueren hu bis op Belval.

► **Une voix.** - Très bien!

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Sou, da kommen ech nach zur Bourse sur critères so-ciaux. Dës mécht an Ärem Bourssesystem e ganz héijen Undeel aus. An domadder gëtt d'Ofhängegkeet vun den Elteren erëm méi grouss. Dëst ass contraire zum Prinzip vun der Autonomie, deem Der allerdéngs laut Ärem Ex-posé des motifs nach ëmmer bäibehale wëllt.

(**Interruption**)

No Ärer neier Berechnung kommen awer 35% vun de Résidentskanner guer net an de Genoss vun der Sozialbourse. 35% vun de Résidents-studente kréien also nëmmen eng Basisbourse vun 2.000 Euro oder, wa se an d'Ausland stu-déiere ginn, also mat der Mobilitéétsbourse, 4.000 Euro. Wéi scho gesot, huet déi an Ärem System grouss Gewichtung vun der Bourse sur critères sociaux eng staark Aschränkung vun der Autonomie als Konsequenz.

An derbäi kënnt dann och nach, datt dës Bourse mat engem relativ héijen administra-tiven Opwand verbonnen ass, muss dach fir all Demande de Revenu imposable vum Ménage kontrolléiert ginn.

An nach ee Kritikpunkt zu dësem Deel vun der Bourse: Bei der Bourse sur critères sociaux gëtt nëmmen de Revenu zrëckbehalen, mä net d'Unzuel vun de Kanner, déi am Haushalt

liewen. Et ass awer e groussen Ënnerscheed, ob ee mat engem vergläichbare Revenu zu zwee, dräi, véier oder fënnf am Ménage ass.

D'Kannerunzuel - hei awer nëmmen déi Kanner, déi effektiv studéieren - gëtt da bei der Bourse familiale, déi an den Amendementer vun der Regierung spéider derbäikoum, consi-déréiert. Dëst ass aus eiser Siicht net ganz kon-sequent. Wann eng Bourse sur critères sociaux, dann därerf bei där Berechnung net nëmmen de Revenu, mä et mussen och aner sozial Kritä-ren - wéi den Numm et jo och seet -, wéi zum Beispill d'Zesummesetzung vum Haushalt, d'Unzuel vun de Kanner, gekuckt ginn.

► **Une voix.** - Très bien!

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Déi Sozial-bourse, déi vun dëser Regierung proposéiert gëtt, ass eng Bourse sur critères „sala-riaux“ an net „sociaux“.

Zur Bourse familiale ass awer och nach ervirze-strächen, datt, wann Är Berechnung stëmmt, net vill Studente vun dëser wäerte profitéieren. Laut Ärer Berechnung kréien nämlech nëmme knapps ee Fënnfstel dës Bourse. Méi wéi 80% vun de Studente kënne also net mat dëser Bourse rechnen.

Dir Dammen an Dir Hären, Här President... Ech hätt lech misse virnennen, pardon!

► **M. le Président.** - Dat ass kee Problem.

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Nieft de Bourse wëll ech och nach op den Anticumul...

(**Brouhaha et hilarité**)

...ze schwätze kommen. De Gesetzesprojet gesäit vir, datt ee folgend Avantage net ka cu-muléieren: éischtens d'Studiebäihëllef, déi een och kéint kréien an deem Land, wou ee wunnt, esou wéi dat och am leschte Gesetz scho virgesi war. An zweetens, ech zitëieren: «tout avantage financier découlant du fait que le demandeur est un étudiant au sens de la présente loi».

Dësen zweete Punkt ass esou vag gehalen, datt dat immens vill kéint sinn. Et ass laut dem Här Minister Meisch net virgesinn, fir dëst an engem Règlement grand-ducal ze definéieren. Par contre soll am CEDIES eventuell eng Lëscht opgestallt ginn, zumindest fir déi wichtegst Länner oder d'Nopeschlänner, wat do kéint drafalen. Hei stellen ech mer d'Fro, wéi d'Ad-ministratioun kontrolléiere kann, ob de Student dann och all dës Pabeiere liwwert, wou hien esou en Avantage financier, doduerch datt hien e Student ass, kéint kréien.

Ech stelle mer hei awer virun allem och d'Fro vum Kannergeld. Wéi Der wësst, ass hei zu Lëtzebuerg mam Gesetz vun 2010 d'Kannergeld fir eis Résidentsstudenten ofgeschafft ginn. Op där anerer Säit kënne d'Frontalierskanner awer nach Kannergeld an hirem Land kréien. Dëst mécht zum Beispill an der Belsch tëschent 1.400 an 2.900 Euro aus, an Däitschland tëschent 2.200 an 2.900 Euro. Dëst sinn also keng négligeabel Zommen, bal alleguer méi héich wéi eis Basisbourse.

Ech sot schonns genee virun engem Joer hei op dëser Plaz, als Äntwert op dem Här Adam seng Fro a puncto Kannergeld - ech zitëieren: „Mir kënne mat dësem kuerzfristegem Gesetz keen Anticumul maachen tëschent enger Aide finan-cière pour études supérieures an enger Alloca-tion familiale. Mir wäerten awer do fir déi nächste Kéier eng Léisung hunn. Mir hunn och schonn eng am A.“ An ech sot och: „Mä just, dann hätte mer missen zwee Gesetzer änneren. An Dir wësst: Vum 20. Juni bis elo ass net grad vill Zäit!“.

Wat heescht dat elo konkret? Mä ech hat en Avis juridique, dee sot - ech zitëieren: «Il ne me semble pas possible de prévoir une règle de non-cumul de l'aide financière versée par l'État luxembourgeois avec les allocations familiales que peuvent percevoir les parents de l'étu-diant. Ceci serait complètement contraire à la logique qui était à la base de la loi du 26 juillet 2010. De toute manière, les allocations fami-liales ont, y compris en droit de l'Union euro-péenne, une autre nature que les aides finan-cières.»

Den Arrêt vum Europäesche Gerichtshaff iwwert d'Elteregeld a Kannergeld an der Affär C-347/12 am Mee vun dësem Joer seet, datt fir Bäihëllef, déi de même nature sinn, en Anti-cumul gemaach ka ginn an datt „de même na-ture“ heescht, wann hiren Objet, hir Finalitéit, hire Berechnungsmodus, d'Konditiounen, fir se kënne ze beusprochen, déiselwecht sinn a wann den Empfänger deeselwechten ass.

D'Fro stellt sech also, ob d'Finalitéit vun der Studiebäihëllef déiselwecht ass wéi déi vum Kannergeld, ob den Objet deeselwechten ass wéi dee vum Kannergeld. Ech erënnere just elo nach eng Kéier un den Avis juridique vu vir-drun, dee sot, déi zwou Aidë wäeren net de même nature.

Mir haten opgrond vun dësem Uerteel och den Här Minister Meisch gefrot, fir en Avis juridique ze kréien. Dësen Avis krute mer och op eis Nofro hin, an ech géif och dee gären hei zitëie-ren: «La motivation donnée par le commen-taire des articles n'est dès lors pas invalidée par cet arrêt. Elle me semble par ailleurs, et au-delà de l'arrêt, suffisamment plausible pour avoir des chances d'être défendable en cas de contestation devant la Cour de Justice.»

Ech weess net, wéi Dir dat gesitt, mä esou ganz 100%eg iwwerzeegend klénkt anescht, an dat hat den Här Minister Meisch och deemools an der Kommissioun bestätegt. 2013 huet den Avis juridique also gesot, et schéngt net méiglech ze sinn. 2014 seet den Avis, et kéint plausibel genuch sinn, fir Chancen ze hunn, am Fall vun enger Contestatioun et kënne ze verteidegen.

Wann den Anticumul mam Kannergeld net ga-rantéiert ass, da riskéiere mer dës Kéier eng Diskriminierung vun eise Résidentskanner vis-à-vis vun eise Frontalierskanner, wat mer net kënne akzeptéieren. An ech froe mech, ob déi iwwerhaapt e Reklamatiounsrecht hunn. Ech mengen, dat missten eis Juriste préiwien. Ech mengen net, et ass eng national Saach. Eis Ré-sidentskanner wäerte wahrscheinlech kaum géint déi franséisch, däitsch Gesetzgebung iwwer Kannergeld kloen, well si duerch deem eegene System hei benodelegt sinn.

Ech hat d'lescht Joer och gesot, wa mer dësen Anticumul net hikriten, dann hätte mer missen zwee Gesetzer änneren, nämlech d'Studiebäi-hëllef an d'Kannergeld. Am Noutfall hätte mer d'Kannergeld erëm missen aféieren. De Pro-blem war also bekannt. An als CSV bedauere mer, datt déi aktuell Regierung, déi jo bekannt-lech un der Reform vun den Allocations fami-liales schafft, dës Léisung net emol a Betruecht gezunn huet.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'lescht Joer am Juli sot den Här Berger op dë-ser Plaz - ech zitëieren:

► **Une voix.** - Très bien!

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- „Et wäer-ten eng ganz Rei Paperassé méi gefrot ginn. Et gëtt méi komplex, d'Prozedur.“

(**Interruption**)

Sou. Ma ech wäert lech beweisen, datt bei Ärem nach vill méi ass, Dir hutt et jo berechent souguer!

Et ass also vläicht d'lescht Joer schonns e bësse méi komplex ginn, well d'Studenten hu misse beleen, wéi eng Studiebäihëllef se kéinten an hirem Land kréien. Ech muss awer feststellen, datt mat dëser Reform nach vill méi Paperassé gebraucht ginn, datt d'Prozedur nach vill méi komplex wäert ginn, wéi den Här Berger dat d'lescht Joer nach kritiséiert huet.

Virun allem d'Bourses sur critères sociaux, wou bei all Dossier muss de Revenu imposable vum Haushalt kontrolléiert ginn, mä awer och den Anticumul mat alle méiglechen Hëllef, déi ee ka kréien, well ee Student ass, déi awer, ech widderhuelen et, net genau definéiert sinn, be-deuten e groussen zousätzlechen administra-tiven Opwand fir de CEDIES.

► **Une voix.** - Genau. Ganz richtig.

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Laut Äre Berechnunge bedeit de proposéierte System en zousätzlechen Aarbechtsopwand vu sechs Mi-nutte pro Dossier, wat op d'Joer gerechent - ass dat net vill? -, wat op d'Joer gerechent 2.500 Aarbechtsstonnen ausmécht, annerrhalfe Aar-bechtskraaft. Dat ass schonns relativ vill. Also eng Administratioun, déi éischtens méi wäert kaschten an zweetens méi komplex wäert ginn, wat jo absolut contraire zur Simplification ad-ministrative ass!

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Här Pre-sident, Dir Dammen an Dir Hären, ier ech op eis virgeschloen Amendementer aginn, wëll ech awer fir d'Éischt nach op déi Aart a Weis, wéi dësen Dossier behandelt ginn ass, agoen, an op dee vun de Regierungsparteie ge-maachte Virwurf, datt mer mat eisen Amende-menter hätte missen éischter kommen.

Vläicht sinn ech nach net laang genuch an der Politik, fir esou eng Aarbechtsmanéier als nor-mal ze empfinden. Mä ech hoffen awer definitiv och, datt ech mech ni wäert un esou eng Aart a Weis fir ze schaffen misse gewinnen.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Als Depu-téiert gesinn ech meng Roll doranner, och an der Oppositioun, fir konstruktiv mat un de ver-schiddenen Dossieren ze schaffen. De Premier-minister, den Här Bettel, huet sech viru knapp zwou Wochen um DP-Kongress gefrot, wéini datt d'CSV endlech géif konstruktiv Opposi-tionsaarbecht maachen.

► **Une voix.**- Très bien!

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Ech géif dem..., oder ech soen dem Här Berger et, den Här Bettel ass net hei: Mir wëllen dat gäre maachen. Mir si bereet, dat ze maachen, mä Dir musst eis et awer och maache loosse! Mir sinn an dësem Dossier, esou emfannen ech dat zumindest, zimlech ofgewimmelt ginn, an net nëmme mir.

► **Une voix.**- Très bien!

► **Une autre voix.**- Wien nach?

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Wéi soll ee konstruktiv matschaffen, wann een net därfer matdiskutéieren? Wéi hätte mer solle mat den Amendementer kommen, wa mer nach guer net konnten iwwert de Projet de loi diskutéieren?

Schonns de 4. Abrëll hat d'CSV-Fraktioun...

(**Brouhaha**)

► **M. le Président.**- Wann ech gelift! Wann ech gelift! Just d'Madame Hansen huet am Moment d'Wuert.

► **Mme Nancy Arendt** (CSV).- Den Här Berger lauscht net no.

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Schonns de 4. Abrëll hat d'CSV-Fraktioun schrëftlech ugefrot - ech hunn d'Demande hei leien -, fir de Projet de loi op den Ordre du jour ze kréien. An dat extra mam Hiweis, datt d'Zäit géif drängen, datt et urgent wär! Well ech wousst, d'lescht Joer ass den 20. Juni den Arrêt komm a mir hu misse bis Ufank Juli eppes hunn. Dëst Joer hate mer méi laang Zäit, an duerfir wollt ech och gären éischter driwwer schwätzen. Als Äntwert krute mer gesot, an dat, mengen ech souguer och, vum Här Berger, datt et net Usus wär, iwwer e Gesetzesprojet ze schwätzen, ouni datt den Avis vum Statsrot do wär.

Da kënnt elo erëm eng Kéier meng nach net ganz vill Erfahrung an der Politik an d'Spill. Mir ass et zimlech egal, ob eppes Usus ass oder net. Wann d'Zäit eis fortleeft an esou engem wichtige Projet,...

► **Une voix.**- Très bien!

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- ...an d'Bildung soll ëmmer prioritär behandelt ginn, da muss dat diskutéiert ginn. Wann ee Problem do ass, da muss e geléist ginn. An e kann nëmmen da geléist ginn, wann een zesummen driwwer diskutéiert. Oder anescht formuléiert, wann d'Regierung, wann d'Majoritéitspartei gären hätten, datt d'Oppositioun kann zu enger Léisung bäidroen, da muss se hir och eng seriö Geleeënheet duerfir ginn.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, den Avis vum Statsrot war, esou wéi d'Madame Beissel et gesot huet, den 3. Juni erauskomm. De 17. Juni war et dunne esou wäit, mir hunn an der Kommissioun iwwert dësen Avis diskutéiert an iwwert déi noutwendeg Amendementer, déi vun der Regierung da virgeschloe gi waren. D'Pétitionnairen haten eng Onlinepétitioun lafen, déi um Wee war an déi bal 6.000 Ënnerschrëfte kritt huet. Si hunn also och nach misse gehéiert ginn, a leider muss ech hei soen, datt dat Verb „missen“ hei am Sënn vun Zwang gebraucht ginn ass.

Et war a mengen Aen erëm eng Kéier nëmmen eng Pflichtübung, well: Wat ass schlussendlech mat där Diskussioun geschitt? No laangem Hin an Hier krute mer zwar erlaabt, fir no der Pétitioun nach eemol an eis Fraktioun ze goen an iwwert de Pétitionnairen hir Vuen an och iwwer eis Amendementer ze diskutéieren, mä deselwechten Dag krute mer dunne awer de Virworf gemaach, mir kéimen ze spéit mat den Amendementer. Op gutt Lëtzebuergesch heescht dat, an ech drécke mech elo fein aus: mat engem de Geck maachen!

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, dat Netdiskutéiere wéi Zäit war, wéi et gefrot war, deen duerno ageschloenen TGV-Tempo, fir alles an enger Woch duerchezéien, den Émgang mat de Pétitionnairen, awer och mat der Oppositioun, dat ass keng Aart a Weis, fir konstruktiv an esou engem wichtigen Dossier ze schaffen. Dëst ass schued, an dat virun allem och, well dës Regierung sech Transparenz a Kommunikatioun grouss op hire Fändel geschriwwen huet.

► **Une voix.**- Très bien!

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Wat ass mat dëse gudde Virsätz geschitt? Dat froen ech mech!

Dir Dammen an Dir Hären, d'CSV huet mat hire proposéierten Amendementer folgend Ziler verfolge: éischstens, den Autonomieprinzip erëm méi staark ze féerden, esou wéi dat och vun de Studente gefuerdert gëtt, zweetens, de budgetäre Kader dobäi ze respektéieren, drëtens, den administrativen Opwand ze limitéieren, véiertens, de sozial benodeelegate Familljen

zousätzlech ënnert d'Äerm ze gräifen, fënnefens a schliisslech, d'Leeschtung erëm ze encouragéieren.

Och do war ech iwwregens erstaunt, wéi ech nogelies hunn, datt d'DP dat d'lescht Joer och gefrot huet. Den Här Berger sot nämlech, ech zitéieren: „Et misst een och iwwerleeën, ob een net de Facteur Leeschtung mat erabréngt“. Dat heescht, ech ginn dervun aus, datt zumindest een Amendement vun eis och vun der DP d'Zoustëmmung fënn.

Eise proposéierte Modell gesäit elo folgendermoossen aus: eng Basisbourse vun 2.750 Euro; eng Mobilitéetsbourse vun 2.750 Euro; eng Sozialbourse vu 1.500 Euro fir déi Familljen, déi d'Allocation de vie chère kënne beusprochen; eng Leeschtungsprime, wann een den éischten, zweeten, drëtten Cycle an der Regelstudienzäit ofgeschloss huet. Dës Prime wär fir den éischten Cycle 1.500 Euro, fir den zweeten 2.000 Euro a fir den drëtten 5.000 Euro. D'Aschreiwungsgebühren an d'Härtefall gi wederhi wéi am fréiere Gesetz berücksichtegt. D'Studente kéinten e Basisprêt vu 6.500 Euro kréien an déijéineg, déi d'Sozialbourse net kéinte beusprochen, kéinten och déi 1.500 Euro als Prêt ufroen.

Datt mir mat eise proposéierte Bourssystem eis Ziler, déi ech lech elo grad beschriwwen hunn, kënnen erreechen, wéll ech lech erklären a begrënnen: Den administrativen Opwand kréie mer dättlech duerch eis Bourse sociale begrenzt. Fir eis Résidentsstudenten entsteet hei keen zousätzlechen Opwand. Dës Famillje sinn nämlech schonns am System vun der Allocation de vie chère erfaast. Just eis Frontaliersstudente mussen hire Revenu an hir Zesummesetzung vum Haushalt deklaréieren, an hei och net all Studenten, mä nëmmen déijéineg, déi mengen, datt si hei a Fro kéimen. Mir schätzen, dat wäerten 30% vun de Frontalierskanner sinn.

Eis Fiche financière weist ënnerdeems, datt eise System net méi deier wäert ginn, wéi dee vun der Regierung virgeschloene System. Et ass also eng seriö Alternativ, déi och de Budgetskader a Betruecht hëlt.

Wéi mer d'Leeschtung gäre wëlle féerden, ech mengen, dat brauch ech hei net méi nach am Detail ze erklären, d'Leeschtungsprime schwätzt fir sech. Mir sinn als CSV der Meenung, datt mer an eise gesamten Éducatounssystem mussen d'Leeschtung fuerderen an och féerden. Net nëmmen d'Leeschtungsfäegkeet, mä och d'Leeschtungsbereitschaft ass eng absolut noutwendeg, wichtig Eeegenschaft, an dat net nëmmen am Studium, mä och am spéidere Berufslewen.

Déi sozial benodeelegt Familljen ënnerstëtzen: Bei eiser Bourse sociale baséiere mer eis op déi allgemeng unerkannt Kritik vum der Allocation de vie chère. Et ass an eisen Aen eng richtig sozial Bourse. Deene Familljen, déi wierklech an enger finanziell schwieriger Situatioun liewen an déi also dowéinst och an d'Éligibilitéit vun der Allocation de vie chère kommen, deene Famillje gëtt zousätzlech ënnert d'Äerm gegräff. A bei deene Kritik gëtt net nëmmen de Revenu gekuckt, wéi dat bei der sougenannter „bourse sur critères sociaux“ de Fall ass, mä och d'Unzuel vun de Leit, déi zum Ménage gehéieren - absolut noutwendeg bei enger sozialer Bourse; ech hat dat schonns erwähnt.

Da kommen ech awer elo zu eise Haaptzil: de Prinzip vun der Autonomie erëm méi ervirzesträichen. Op där enger Säit setze mer d'Basisbourse an d'Mobilitéetsbourse erop an op där anerer Säit ännere mer d'Gewichtung vun der sozialer Bourse. Ech wëll versichen, dat un engem Beispill méi konkret ze illustréieren a mat Ärem System ze vergläichen.

Ee Student, deen an d'Ausland studéiere geet, wat fir 80% vun eise Studenten de Fall ass, kritt laut Ärem Modell d'office 4.000 Euro. Well 80% och keng Familljebourse kréien a praktesch 36% och keng Bourse sur critères sociaux, kann ee soen, datt méi wéi een Drëttel vun eise Résidentsstudenten, déi an d'Ausland ginn, laut Ärem Modell just 4.000 Euro kréien.

Laut eise proposéierte Modell kritt jiddwereen d'office 5.500 Euro, jeeweils 2.750 Euro Basis an 2.750 Mobilitéit. Wann dës Studenten och nach d'Leeschtungsprime kréien, wa se an der Regelstudienzäit hire Cycle ofgeschloss hunn, wat laut Statistik ongeféier 60% fir den éischten Cycle sinn, da kritt den déi op d'Joer berechent - ech kann dat jo nëmmen op d'Joer berechnen, se kann eréischt duerno ausbezuel ginn - am Ganze 6.000 Euro. Fir den zweeten Cycle sinn et laut Statistik 50% vun de Studenten, déi deen an der Regelstudienzäit fäerdeg kréien. Bei deene géif et op d'Joer gerechent 6.500 Euro ginn.

Och wann een dës Leeschtungsprime net esou kann op d'Joer rechnen - duerfir hunn ech jo mat enger fiktiver Moyenne gerechent -, kann ech awer festhalen, datt méi wéi een Drëttel

vun de Résidentsstudenten an Ärem Modell 4.000 Euro d'Joer Bourse kréien, während se bei eis op d'mannst 5.500 Euro kritt. Mat 5.500 -respektiv 6.000 oder 6.500 mat Leeschtungsprime - si mer awer sécherlech erëm méi no bei der Autonomie.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mir wëlle mat eise Amendementer de Prinzip vun der Autonomie féerden, esou wéi en d'lescht Joer op dëser Plaz ganz gutt vum Här Fayot, dem Här Ben Fayot, beschriwwen ginn ass - ech zitéieren: „Den Objektiv ass et - an dozou sti mir, Här President -, de Student als onofhängegen, intellektuelle Schaffenden ze betruechten, hien also als Erwuessenen ze betruechten, dee selwer decidéiert, wat e studéiert, a mat der finanzieller Studentenhëllef onofhängeg liewe kann.“

Mir sinn der Meenung, datt dës Projet, wéi en eis hei virläit, net genuch dem Autonomieprinzip Rechnung dréit, deen hei viru genee zwielef Méint vun engem LSAP-Deputéierte flott verdeedegt gouf.

► **Une voix.**- Très bien!

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Dës Prinzip ass awer au contraire staark ofgeschwächt ginn, an dëst virun allem duerch den héijen Undeel vun der Bourse sur critères sociaux, enger Bourse, déi also un d'Gehälter vun den Eltere gebonnen ass an déi am Fong herno ville Studenten net zokënnt.

Mir hunn also intensiv an der Fraktioun un dësem Dossier geschafft an hunn och eis Amendementer ausgeschafft an an der Kommissioun presentéiert, wéi iwwregens och déi zwou aner Oppositionskräfte, déi Lénk an d'ADR, déi och fläisseg hei matgeschafft hunn. Leider si se vun der gesamter Majoritéit allesamt en bloc refuséiert ginn. Ech wäert duerfir mäi Gléck nach eemol probéieren, an der Hoffnung, datt ech e puer Memberen hei am Plenum konnt iwwerzeegen, déi Reform trotzdeem anescht ze gestalten.

Ech déposéieren also nach eemol eis Amendementer dem Chamberspräsident, fir se zum Vote ze stellen. Wann ech gelift.

► **M. le Président.**- Merci.

Amendements parlementaires proposés par le groupe politique CSV

Exposé des motifs

Les présents amendements ont pour objectif de redéfinir les montants des bourses octroyées aux étudiants. Si le système se veut équitable et s'il veut considérer la situation socio-économique de l'environnement dans lequel vit l'étudiant, il doit avant tout garantir l'indépendance de l'étudiant délié de son environnement familial.

La loi du 26 juillet 2010 avait proposé un changement de paradigme qui permettait à tout jeune de suivre des études supérieures de son choix et ce indépendamment du pouvoir financier de ses parents. Le but à terme étant l'augmentation du nombre des diplômés de l'enseignement supérieur. L'initiateur du projet de loi en question voyait l'étudiant comme un jeune adulte responsable et indépendant de ses parents. Cette notion d'autonomie de l'étudiant est essentielle et devra être remise en valeur dans la refonte du système d'aide financière de l'État pour études supérieures, tout en tenant compte des capacités budgétaires de l'État.

Chaque étudiant touche une bourse de base à hauteur de 2.750 euros par année académique. Une bourse de mobilité de 2.750 euros par an est accordée à l'étudiant qui poursuit ses études dans un pays autre que celui dans lequel il réside habituellement et s'il peut apporter la preuve qu'il subit des charges en relation avec la prise en location d'un logement. Les amendements visent par ailleurs de venir en aide aux familles les plus défavorables. Les ménages qui remplissent les critères pour bénéficier de l'allocation de vie chère peuvent ainsi toucher une bourse sociale à hauteur de 1.500 euros supplémentaires. Ce critère évite en outre d'alourdir la charge administrative pour le Centre de Documentation et d'Information sur l'Enseignement Supérieur.

Qui plus est, les présents amendements proposent de revenir aux primes d'encouragement de la loi du 22 juin 2000. Ces primes, allant de 1.500 à 5.000 euros, seront attribuées une fois que l'étudiant a terminé avec succès ses études dans le cycle d'études respectif et dans la durée officielle du cycle concerné.

Les modalités quant au prêt ainsi que l'appui financier concernant les frais d'inscription sont également pris en compte et restent inchangés.

Amendements et commentaires

Amendement 1 concernant l'article 1er

L'alinéa 1 de l'article 1er du projet de loi est modifié comme suit:

«La présente loi a pour objet de faciliter l'accès aux études supérieures par l'allocation d'une aide financière sous la forme de bourses, de prêts avec

charge d'intérêts et, de subventions d'intérêts et de primes d'encouragement.»

Commentaire:

Cet amendement marque le retour des primes d'encouragement qui seront octroyées à l'étudiant méritant, i.e. celui qui réussit son cycle d'études dans la durée officiellement prévue.

Amendement 2 concernant l'article 1er

Un nouvel alinéa 3 est inséré entre l'alinéa 2 et l'alinéa 3 (nouvel alinéa 4) de l'article 1er du projet de loi avec la teneur suivante:

«L'aide financière sous forme de primes d'encouragement est accordée par le ministre, sur demande écrite de l'étudiant à présenter dans les délais et formes à fixer par règlement grand-ducal.»

Commentaire:

Ce nouvel alinéa 3 crée la base légale pour la prise d'un règlement grand-ducal déterminant les délais et formes à respecter par l'étudiant dans le cadre de l'introduction de sa demande en obtention de primes d'encouragement.

Amendement 3 concernant l'article 1er

L'alinéa 3 (nouvel alinéa 4) de l'article 1er du projet de loi est modifié comme suit:

«Le montant total annuel de l'aide financière est fixé à un maximum de dix-huit mille sept deux cents euros. Ce montant total ne tient pas compte des primes d'encouragement.»

Commentaire:

Le montant total de l'aide financière de l'État par année s'élève à 18.200 euros maximum. A ce montant s'ajoutent les primes d'encouragement qui varient entre 1.500 euros et 5.000 euros en fonction du cycle d'études concerné.

Amendement 4 concernant l'article 4

Le point 1 du paragraphe 1 de l'article 4 du projet de loi est modifié comme suit:

«1. Bourse de base: la bourse de base est accessible à l'étudiant qui satisfait aux critères des articles 2 et 3 de la présente loi. Le montant par année académique est fixé à deux mille deux cents cinquante euros;»

Amendement 5 concernant l'article 4

Le point 2 du paragraphe 1 de l'article 4 du projet de loi est modifié comme suit:

«2. Bourse de mobilité: la bourse de mobilité est accessible à l'étudiant qui satisfait aux critères des articles 2 et 3 de la présente loi et qui est inscrit dans un programme d'enseignement en dehors des frontières nationales du pays de résidence du ménage dont il fait partie et qui apporte la preuve qu'il supporte les frais inhérents à une prise de location d'un logement. Le montant par année académique est fixé à deux mille deux cents cinquante euros;»

Commentaire:

Dans le but de renforcer l'autonomie de l'étudiant, les montants de la bourse de base et de la bourse de mobilité s'élèvent désormais à 2.750 euros chacune, ce qui signifie une hausse de 750 euros par rapport aux montants prévus dans le projet de loi actuel. Tout étudiant qui poursuit ses études universitaires dans un pays différent de celui dans lequel réside le ménage dont il fait partie et qui supporte des frais de location bénéficiera aux termes des bourses de base et de mobilité d'un montant total minimal de 5.500 euros par an, et ce indépendamment de tout critère socioprofessionnel, financier ou d'encouragement.

Amendement 6 concernant l'article 4

Le point 3 du paragraphe 1 de l'article 4 du projet de loi est modifié comme suit:

«3. Bourse sur critères sociaux sociale: la bourse sur critères sociaux sociale est accessible à l'étudiant qui satisfait aux critères des articles 2 et 3 de la présente loi et dont le revenu total annuel du ménage dont il fait partie est inférieur ou égal à quatre fois et demie le montant brut du salaire social minimum annuel pour salariés non qualifiés. Par revenu total annuel, il faut entendre le revenu imposable tel qu'il est défini à l'article 7 de la loi modifiée du 4 décembre 1967 concernant l'impôt sur le revenu. Est ajouté, le cas échéant, l'abattement de cession prévu à l'article 130 de la même loi. Les montants, par année académique, des sous-catégories de bourses sur critères sociaux sont échelonnés comme suit:

a) revenu total annuel inférieur à une fois le salaire social minimum annuel pour salariés non qualifiés: trois mille euros;

b) revenu total annuel compris entre une fois et une fois et demie le salaire social minimum an-

~~nuel pour salariés non qualifiés: deux mille six cents euros;~~

~~c) revenu total annuel compris entre une fois et demie et deux fois le salaire social minimum annuel pour salariés non qualifiés: deux milles deux cents euros;~~

~~d) revenu total annuel compris entre deux fois et demie et trois fois le salaire social minimum annuel pour salariés non qualifiés: mille huit cents euros;~~

~~e) revenu total annuel compris entre deux fois et demie et trois fois le salaire social minimum annuel pour salariés non qualifiés: mille quatre cents euros;~~

~~f) revenu total annuel compris entre trois fois et trois fois et demie le salaire social minimum annuel pour salariés non qualifiés: mille euros;~~

~~g) revenu total annuel compris entre trois fois et demie et quatre fois et demie le salaire sociale minimum annuel pour salariés non qualifiés: cinq cents euros; le revenu annuel global de la communauté domestique dont il fait partie ne dépasse pas les deux mille neuf cent soixante-seize euros pour une personne seule. Cette limite de revenu est augmentée de mille quatre cent quatre-vingt-huit euros pour la deuxième personne et de huit cent quatre-vingt-douze euros et quatre-vingt centimes pour chaque personne supplémentaire dans le ménage. Ces montants correspondent au nombre cent de l'indice pondéré du coût de la vie au 1er janvier 1948. Ils sont adaptés annuellement à la cote d'application applicable au 1er janvier de l'année en cours suivant les modalités applicables aux traitements des fonctionnaires de l'Etat et à toute variation du salaire social minium.~~

Les montants de revenu prévus à l'alinéa qui précède peuvent en une ou plusieurs étapes être relevés par règlement grand-ducal, sans que cette augmentation ne puisse dépasser 20%.

La bourse sociale s'élève à mille cinq cents euros par année académique.»

Commentaire:

Les seuils de revenus pour la bourse sociale sont ceux retenus pour l'allocation de vie chère, telle que définie au règlement du Gouvernement en Conseil du 19 décembre 2008 portant création d'une allocation de vie chère. Ces niveaux de revenus permettent d'introduire une certaine dose de sélectivité sociale dans le système des bourses pour études supérieures et visent ainsi à soutenir prioritairement les étudiants issus des communautés domestiques les moins aisées au niveau socioprofessionnel. Comme les allocations de vie chère sont pratiquées au Grand-Duché du Luxembourg depuis des années déjà, le recours aux seuils de revenus y visés pour évaluer les besoins en financement supplémentaire de l'étudiant aboutit en outre à une simplification administrative et une réduction des coûts dans le traitement des dossiers.

Amendement 7 concernant l'article 4

Le point 4 du paragraphe 1 de l'article 4 du projet de loi est supprimé.

~~«4. Bourse familiale: la bourse familiale est accessible à l'étudiant si parallèlement un ou plusieurs autres enfants, faisant partie du même ménage que lui, tombent sous le champ d'application de la présente loi. Le montant par année académique est fixé à cinq cents euros.»~~

Amendement 8 introduisant un nouvel article 5

Un nouvel article 5 est inséré entre l'article 4 et l'article 5 actuel (nouvel article 6) avec la teneur suivante:

«Art. 5. Prime d'encouragement

La prime d'encouragement est déterminée par le diplôme obtenu; ni la situation financière et sociale de l'étudiant, ni celle de ses parents ne sont prises en considération. Le montant de la prime d'encouragement varie suivant le cycle d'études:

- Une prime d'encouragement de 1er cycle d'un montant de mille cinq cents euros est accordée aux étudiants ayant terminé avec succès leur 1er cycle d'études et dans les délais officiellement prévus pour le cycle d'études visé. Cette prime n'est accordée qu'une seule fois aux étudiants concernés.

- Une prime d'encouragement de 2e cycle d'un montant de deux mille euros est accordée aux étudiants ayant terminé avec succès leur 2e cycle d'études et dans les délais officiellement prévus pour le cycle d'études visé. Cette prime n'est accordée qu'une seule fois aux étudiants concernés.

- Une prime d'encouragement de 3e cycle d'un montant de cinq mille euros est accordée aux étudiants ayant terminé avec succès leur 3e cycle

d'études et dans les délais officiellement prévus pour le cycle d'études visé. Cette prime n'est accordée qu'une seule fois aux étudiants concernés.»

Commentaire:

La prime d'encouragement vise à récompenser les étudiants méritants, i.e. ceux ayant terminé leurs études dans les délais prévus.

La prime d'encouragement est déterminée par le diplôme obtenu; ni la situation financière et sociale de l'étudiant, ni celle de ses parents ne sont prises en considération. Le montant de la prime d'encouragement varie suivant le cycle d'études. La prime d'encouragement est octroyée à condition de ne pas dépasser la durée prévue pour le cycle d'études en question.

Amendement 9 concernant l'article 5 (nouvel article 6)

Le paragraphe 1 de l'article 5 (nouvel article 6) du projet de loi est modifié comme suit:

~~«(1) Le montant du prêt garanti par l'État avec charge d'intérêts et avec subvention d'intérêts se compose d'un prêt de base de six mille cinq cents euros par année académique. Le prêt de base de l'étudiant ne bénéficiant pas de la totalité de la bourse sur critères sociaux sociale définie à l'article 4, paragraphe 1er, point 3, peut être majoré d'un montant maximal de trois mille mille cinq cents euros duquel est déduit le montant de la bourse sur critères sociaux accordée.»~~

Commentaire:

En plus des bourses pour études supérieures, tout étudiant a la possibilité de bénéficier d'un prêt garanti par l'État avec charge d'intérêts et avec subvention d'intérêts à hauteur de six mille cinq cents euros par année académique. Si l'étudiant n'a pas pu percevoir la bourse sociale, il lui est possible d'augmenter le montant du prêt à hauteur du montant prévu par la bourse sociale, à savoir mille cinq cents euros et donc un total de 8.000 euros.

Amendement 10 concernant l'article 7 (nouvel article 8)

Le paragraphe 1 de l'article 7 (nouvel article 8) du projet de loi est modifié comme suit:

~~«(1) Les bourses et les prêts sont alloués pour la durée d'une année académique; ils sont liquidés en deux tranches semestrielles par année académique en cours. La bourse définie à l'article 4, paragraphe 1er, point 4, est liquidée en une seule tranche uniquement au semestre d'été. La prime d'encouragement est allouée après que l'étudiant ait apporté la preuve d'avoir terminé avec succès son cycle d'études dans les délais prévus par le cycle en question.»~~

Commentaire:

Pour pouvoir profiter d'une certaine stabilité financière, les bourses et les prêts sont alloués pour la durée d'une année académique et liquidés par rythme semestriel. La prime d'encouragement, octroyée après l'achèvement d'un cycle d'études, est liquidée au moment indiqué.

Amendement 11 concernant l'article 9 (nouvel article 10)

Le paragraphe 2 de l'article 9 (nouvel article 10) est modifié comme suit:

~~«(2) Pour l'aide accordée sous forme de bourses et de primes, le bénéficiaire doit en outre payer des intérêts au taux légal à partir du jour du paiement jusqu'au jour de la restitution.»~~

Commentaire:

Le présent amendement vise à étendre le régime des pénalités dues en cas d'obtention des aides au moyen de déclarations inexactes ou incomplètes aux primes d'encouragement.

Estimation de l'impact financier

Bourses	Résidents	16.000	Frontaliers	9.000	Montant	Résidents	Frontaliers	Total/Coût
Bourse de base	100%	16.000	100%	9.000	2.750	44.000.000	24.750.000	68.750.000
Bourse de mobilité	80%	12.800	10%	900	2.750	35.200.000	2.475.000	37.675.000
Bourse sociale	10%	1.600	30%	2.700	1.500	2.400.000	4.050.000	6.450.000
Frais d'inscription								5.000.000
Prime d'encouragement*								7.622.000
								125.497.000
*								
1 ^{er} cycle (BA)	1.500	dans les délais prévus (estimations à 60%)						
2 ^e cycle (MA)	2.000	dans les délais prévus (estimations à 50%)						
3 ^e cycle	5.000	dans les délais prévus						

(s.) Martine Hansen, Diane Adehm, Nancy Arendt, Emile Eicher, Léon Gloden, François Hetto-Gaasch, Octavie Modert, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Marco Schank, Serge Wilmes.

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wann och dëse Vote negativ ausgeet, da wäert d'CSV, an

dat no laanger interner Diskussioun, an där mer awer unanime zu enger Konklusioun koumen, géint dëse Projet de loi stëmmen.

Ech resüméieren nach eemol kuerz eis Haaptgrënn: Eischstens, d'Philosophie, déi hannert Ärem Projet steet, ass eiser Meenung no contrainere zum Prinzip vun der Autonomie. Zweetens, eis proposéiert Amendementer sinn en bloc an der Kommissioun refuséiert ginn - wéi et elo hei ausgeet, weess ech jo net - a mir kënnen de Virwurf, datt se ze spéit erakomm sinn, net akzeptéieren. An drëttens a leschtens, beim Anticumul mam Kannergeld risquéiere mer eng Diskriminéierung vun eise Résidentskanner.

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. le Président**.- Merci och der Madame Hansen. Als nächste Riedner ass den Här Eugène Berger fir d'DP ageschriwwen. Här Berger, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Eugène Berger** (DP).- „Doch vergessen wir die Anfänge der Misere nicht. Es war der Studienbeihilfeminister aus vergangenen Tagen, der diesen ganzen Mist angezettelt hat mit seiner tollen Reform, die ihm jetzt den Buckel runterrutscht. Schliesslich sitzt er nun als Europarichter gemütlich auf dem Kirchberg. Weil nun die ganzen Klagen kommen, kann er ja die Urteile schreiben.“

Här President, datt ass an enger Zeitung „Für Wahrheit und Recht“, am „Lëtzeburger Wort“, vum Michèle Gantenbein den 28. Juni.

Ech kann nëmme soen: Oh, wéi recht huet déi Journalistin! Dat ass also, firwat mer - wann een e Bléck zrëckgeheit vläicht, fir iwwert den 13. oder iwwert de Juli 2013 erauszegoen, fir eng kéier dat Ganzt ze illustréieren - eis haut eigentlech nach eng kéier müssen hei an der Chamber treffen e ganzen Nomëtten, fir eigentlech eng Zopp vu fréiere Feelschléi riichtzebéien.

Ech wëllt awer ganz kuerz nach op den Historique agoen. Effektiv ass et esou, datt 2010, kuerz virun de Gemengewahlen - dat war vläicht en Zoufall - den deemolegen Héichschoulminister mat enger Reform vun de Studentesubsidie komm ass. Et muss ee soen, datt eigentlech deemools net direkt eng Demande do war, fir eng nei Form vu Studentesubsiden anzeféieren.

Deemools war et awer eng Argumentatioun, déi och op deem baséiert huet fir ze spueren. Dir kënnt lech vläicht erënneren, mir waren an engem Kontext vun „no Kris“, an d'CSV hat d'Iddi, fir beim Kannergeld ze spueren, beim Kannergeld vun de Kanner vun de Frontalieren, déi hei zu Lëtzebuerg schaffen, an datt een dann amplaz grousszügég Subsidien eleng fir déi Lëtzeburger Studente géif aféieren. Deemools ass och estiméiert ginn: 20 bis 30 Milliounen kéint een do all Joers spueren.

Mir haten deemools scho gewarnt - also ech ginn e bësselchen iwwert dee Juli zum leschte Joer eraus -, datt dat éischstens e Modell wier, dee sozial ondifferenziert wier - och schonn deemools -, datt et an enger Logik wier vu Pai an Autonomie vum Student, déi een awer esou net kéint gëlle loosser. Mir haten och Problemer dermat, datt dann en Ausschloss wier vun enger Rei vu Kanner, nämlech déi vun deenen Elteren, déi hei zu Lëtzebuerg och schaffen an och zu eisem PIB bäidroen. A mir haten och deemools scho gewarnt, gesot: Dat do ka schifgoen, do kënnen mer an Europa op d'Nues fallen.

Et muss een och soen, datt deemools de Spuer-effekt ausblivwen ass - och souguer eleng fir déi Lëtzeburger Studenten. Dat war also an där Phas, wéi nëmmen déi lëtzebuergesch Kanner dat kruten. Elo sinn awer all Joers mat deene

schonn d'lescht Joer gesot -, da gesi mer, wat dobäi erauskomm ass!

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Eugène Berger** (DP).- 2013 ass dunn dat komm, wat eigentlech jiddwereen och gefaart huet, awer sech erwaart huet: Mir hunn d'Uerteel gehat vum Europäesche Geriichtshaff. Konklusioun: D'Kanner vun de Frontalieren, vun deenen, déi hei zu Lëtzebuerg schaffen, kënnen net ausgeschloss ginn aus deem System.

D'Konsequenz: Déi, déi geklot haten - dat waren der deemools ronn 700 -, hu missen no-dréiglech ausbezuelt ginn. An eben och, datt all déi Nei hu missen do da vun deem Gesetz, wat mer 2013 da schnell nogeschoss hunn, respektiv wat deemools d'Majoritéit nogeschoss huet..., do sinn nach eng kéier ronn 9.000 Studenten derbäikomm.

Ech mengen, domadder ass de Budget komplett, komplett explodéiert. Wa mer net elo reagéiert hätten, dann hätte mer dëst Joer, 2014, iwwer 170, 180 Milliounen d'Joer als Dépensé gehat.

Ech hat dat och d'lescht Joer scho gesot, ech hat dat schonn... 2010 konnte mer eis dat nach net esou ausmolen, a wat fir eng Richtung déi Dépensé géife goen, mä op alle Fall, d'lescht Joer hat ech dat och scho kritiséiert.

Ech hat och d'lescht Joer gesot - eng Rei Riedner haten dat scho virdru beim Gesetz vun 2010 gesot -, datt ee misst e Plang B am Tirang hunn, wann ee schonn esou en Dossier ugeet. 2013, wéi dunn d'Kand am Pëtz louch, hat d'CSV awer kee Plang B.

Ech muss do och soen, d'Madame Hansen hat do e schwéiert lerven ugetratt vum Här Biltgen, dat hunn ech och - dat kënnt Der noliesen - 2013 gesot. Ech hunn hir deemools dat gesot, datt se e Cadeau empoisonné iwwerholl hätten. An et ass sécher richtig, wann d'Madame Hansen sech haut eng Rei Froe stellt. Ech hätt mer awer gewünscht, datt se sech och schonn, wéi se a Fonctioun war als Héichschoulministesch, all déi Froe gestallt hätten. An am léifsten hätten ech och gehat, wa se all d'Äntwerten och deemools scho gehat hätten. Si seet, si hätt am Tirang awer eng Rei Saache gelooss. Jo, si huet eng Rei Froen am Tirang gelooss! D'Äntwerten, déi louchen net am Tirang an déi hu mir also als Majoritéit an deene leschte sechs Méint ausgeschafft.

► **M. le Président**.- Här Berger, d'Madame Hansen freet, ob se...

► **M. Eugène Berger** (DP).- Här President, ech hu guer kee Problem.

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Ech wëll just kuerz als Fait personnel drop reagéieren. Also, ech hu mir och du schonns Froe gestallt! Ech hunn dat hei an der Ried gesot. An déi Äntwerten, déi ech dunn nach net hat, dat war zum Beispill den Anticumul mam Kannergeld: Deen hutt Dir och elo nach net geléist. D'Kritären, déi Dir hutt, déi hat ech dunn och schonns definéiert. An ech hat dat dunn och schonns am Juli - Dir kënnt dat noliesen - hei an der Ried zitéiert.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Eugène Berger** (DP).- Dir hutt d'Froen also gestallt, Dir hutt Kritären, déi ee misst considéréieren, mä Dir hutt awer keng konkret Äntwert ginn. An deene sechs Méint, wou Der nach do waart, hutt Der kee Projet de loi...

(Interruptions)

► **M. le Président**.- Ech géif elo de Riedner bieten, sech un d'Chamber...

► **M. Eugène Berger** (DP).- Richtig, Här President!

► **M. le Président**.- ...ze wenden, fir ze éviéieren, dass mer Zwiegesprécher kréien. Dat wär ganz léif.

► **M. Eugène Berger** (DP).- Richtig, Här President.

Wat ech wollt soen, dat ass, datt déi fréier Héichschoulministesch keen Text an deene sechs Méint ausgeschafft huet, deen ee vläicht och nach hätten kënnen amendéieren, op deem een hätte kënnen schaffen. Et waren eng Rei Froen, eng Rei Themefelder, déi do vläicht an den Tirang louchen.

Egal wéi, et war schonn 2013 urgent, fir eng Reform ze maachen, an ëmsou méi ass et 2014 elo eng Urgence gewiescht, fir déi Reform ze maachen, wéinst deem Problem vum Budget, deen hei aus dem Rudder gelaf ass. An awer och - dat muss een awer och soen, an ech wäert do nach drop zrëckkommen -, well mer och net nëmmen der Meenung sinn, mä iwwerzeegt sinn, datt mer och en anere Modell brauchen, e Modell, dee virun allem sozial gerecht ass.

Vläicht e puer Punkten zu där Kritik, datt d'Ausschaffen iwwerstierzt an deene leschte Wochen oder Méint geschitt wier. Ech kann déi Reprochen net akzeptéieren.

Zum enge wëll ech nach eng kéier dat widderhuelen, Här President, wat ech elo virun zwou Minute gesot hunn, datt een éischstens au dé-part - wann een eng kéier d'Subside reforméiert huet 2010 -, hätt missen direkt en uerdentleche Projet bréngen, respektiv war och nach d'lescht Joer en halleft Joer Zäit. Nëmme fir ze soen, datt eigentlech d'CSV während Joren Zäit gehat hätt, fir en uerdentleche Projet op den Dësch ze leeën!

Mä och hei: Déi Aarbecht hu mer en bonne âme et conscience gemaach. Et sinn eng ganz Rei Gespréicher gefouert ginn, net nëmmen an der Chamber, och de Minister, d'Staatssekretären hunn dat gemaach! Wann dat och heiansdo hannert zouen Diere war, datt net all kéiers d'Press virun der Dier stoung, mä där sinn der ganz vill gemaach ginn. Den Dialog huet bestanen.

Mir hunn an der Chamber d'Pétitionnairen empfaangen. Mir hunn an der Chamberskommission vum den Héichschoulen - wat eigentlech relativ exceptionnel ass - och eng ganz Rei Jugendorganisatiounen, déi d'Studente vertrieben, empfaangen, mat hinnen eng ganz konstruktiv Diskussioun gehat, och hei am Parlament, wat also exceptionnel ass, wat mer praktesch bei kengem anere Projet maachen. Mir waren op fir Verbesserungen. De Minister war op fir Verbesserungen, mir an der Chamber och. Et war eng konstruktiv, eng gutt Zesummenaarbecht op ganz ville Plazen. An dat, wat derbäi erauskomm ass, gëtt jo och op enger Rei Plaze begréisst, och bei deenen, déi d'Studente vertrieben.

Ech wëlt hei eleng aus dem Communiqué vum der leschter Woch vun der - wat awer a mengen Aen d'Hauptstudentevertriebung de Moment ass - ACEL kuerz virlesen. Hei also dann aus dem Communiqué den Ofschluss:

„Déi lescht Amendementer, déi vun der Regierung gemaach gi sinn, begrësse mir integral. Virun allem, dass de Revenu imposable gekuckt gëtt fir déi sozial Bourse an dass de Student per Niewenjob bis eemol de Mindestloun ka verdéngen, sinn an eisen Ae gutt Ännerungen.

Et ass e Beweis dofir, dass sech d'Dialogbereitschaft an déi konstruktiv Kritik vun der ACEL och an dësem Fall nees bewäert hunn. Mir kruten d'Méiglechkeet, eis un der Entwécklung vum Gesetzesprojet ze bedeelegen“, ech widderhuelen nach eng kéier, „Mir kruten d'Méiglechkeet eis un der Entwécklung vum Gesetzesprojet ze bedeelegen, an eis Virschléi sinn och an de Gesetzesprojet mat agefloss, wéi ee ka gesinn, wann een deen amendéierten Text mat eise Fuerderunge vum 2. Abrëll vergläicht.“

Esou vill also zu de Meenungen, wéi verfuer ginn ass an där ganzer Prozedur.

Ech muss och soen, och an der Chamber hate mer jo eng Rei Sitzungen. Et ass eng gewëssen Urgence do. Dat ass awer net nei, datt mer awer dat schonn an der Vergaangenheet oft hatten, an d'Deputéiert wëssen - dat ass hiren Haaptjob -, datt een och emol eng kéier kann zwou Kommissiounssitzungen an der Woch hunn, datt ass keen Drama. Et ginn heiansdo esou Dossieren, datt ass net nëmmen an där Kommissioun, mä och an anere Kommissiounen - ech denken zum Beispill un d'Finanzkommissioun -, wou dann heiansdo méi schnell ebe muss geschafft ginn. Awer all déi Awänn oder respektiv déi Amendementer sinn och an der Kommissioun diskutéiert ginn. Och do wäert ech nach eng kéier duerno drop zrëckkommen.

Mir haten also vill Réuniounen, et war vill Dialog a mir sinn op vill Saachen agaangen. An dee Résumé vun der ACEL hei seet jo vläicht am beschten, wéi dat dann och dobauss vum de Studente respektiv vun der aktueller Studentevertriebung opgehooll gëtt.

Ech wëll eigentlech och an deem Kontext - ech hat et nach net gemaach, Här President, well ech mat deem Zitat wollt virdrun ufänken aus der Zeitung „Für Wahrheit und Recht“ - awer nach der Rapportrice Merci soen, déi och Presidentin vun der Kommissioun ass, fir hir vill Aarbecht, fir hire Rapport, awer och wéi se déi Kommissioun geleet huet a wéi mer do op eng flott Aart a Weis geschafft hunn. A wann et emol eng kéier iwwert den normalen Horaire erausgaangen ass, si mer och nach mat Bréidercher gutt zerwéiert ginn.

Här President, d'Demokratesch Partei steet zu deem neie Modell, dee mer haut hoffentlech hei wäerte stëmmen. En ass opgedeelt - ech ginn net an d'Detailer, wëll et awer nach eng kéier kuerz rappeléieren - a véier Tranchen: eng Prime oder e Subside de base. Da kënnt eng Prime derbäi fir d'Mobilitéit, dat ass fir eis nach wie vor wichtig. Et ass net verbueden - dat ass

och interessant - fir hei zu Lëtzebuerg ze schafffen, mä nach si mir frou, fërdere mer dat, wann een an d'Ausland studéiere geet, fir säin Horizont opzemaachen. An och do weess ech, datt dat awer, mengen ech, d'Unanimitéit hei op de Bänken ass, datt dat soll gefërdert ginn.

Mir hunn och eppes agefouert no den Diskussiounen mat de Studenten, wat dann deen Deel „critère familial“ ass. Wann een also zu zwee Studenten, zum Beispill, oder méi Studenten an där selwechter Famill studéiere geet, kritt een och nach eng kéier e Plus vu 500 Euro.

An dann ass dat, wat fir eis ganz wichtig ass, dat ass déi lescht Tranche, fir se emol esou ze nennen, dat ass déi Tranche, wou mer déi sozial Selektivitéit erabréngen. Dat ass fir eis e fundamentale Punkt, ech wäert och herno nach eng kéier dorobber zrëckkommen, wann ech iwwert d'Amendementer schwätzen. Dat ass fir eis wichtig. Déi Studenten, déi et méi brauchen, solle méi gehollef kréie wéi déi, déi et manner brauchen, wou d'Elteren déi méi breet Schëlleren hunn - d'CSV schwätzt jo gäre vum deene breede Schëlleren -, déi kënnen och da vläicht méi en Effort maachen, fir hire Kaner ze hëllefen, wa se studéiere ginn.

An nach eppes muss ee soen: Eise System hei, dee bleift, géif ech soen, net nëmmen dee grousszügsten an Europa, dee bleift sécherlech ee vum deene grousszügsten Hëllefssystemer fir d'Studenten op der ganzer Welt.

Ech hu versicht, emol déi eng oder déi aner Saachen ze vergläichen. Et ass effektiv net ëmmer esou einfach. Et freet een och seng Kaner, déi am Ausland studéieren, déi do mat belsche Studenten diskutéieren. Déi froe se: „Wat kriss du?“ Oder a Frankräich oder an Däitschland. An 99% vum de Fäll sinn do am Ausland Studenten, déi net „manner“ kréien, mä déi wierklech „vill manner“ kréien. Mir behalen en enorm grousszügege System.

A wann elo de Student vun Thionville, deem seng Elteren hei zu Lëtzebuerg schaffen, de Choix huet zwëschen dem franséische System an dem lëtzebuergesche System, ech kann lech soen, de Student vun Thionville, deen zéckt net eng Sekonn, fir de Choix ze maache fir de lëtzebuergesche System, fir déi lëtzebuergesch Bähëllef!

Da gëtt vill geschwat vum dem onofhängege Student: d'Autonomie. Och do solle mer eis awer elo näischt virmaachen. Dat gëtt op e Podest gehuewen, wat awer an der Realitéit ni de Fall war an och net elo kann de Fall sinn. Ech ginn nëmmen eleng... Wann een et reng legal, juristesck kuckt, kann een do schonn argumentéieren, wann een de Code civil hëlt - ech hunn hei och eppes, wou eng kéier an engem Editorial vum Annette Duschinger eng flott Analys war -, dann zitéieren ech nach eng kéier de Code civil:

«Si l'obligation d'entretien et d'éducation prend fin, en principe, à la majorité des enfants, les parents demeurent cependant tenus de leur donner, même au-delà de la majorité, les moyens de poursuivre des études destinées à les préparer à la profession qu'ils entendent embrasser, à la condition toutefois qu'ils se révèlent aptes à les poursuivre.»

Also éischstens steet et am Code civil, mä och doriwwer eraus muss mer wëssen, datt dat e schéint Bild ass, dat een dohinnerstellt, mä dat awer eigentlech ni komplett méiglech ass - dat war och fréier net méiglech! Maache mer eis näischt vir, och fréier, mam System vum Kanergeld, wat dat net méiglech. Et waren ëmmer zousätzlech Fraisë, wou entweder de Student dann nach schaffe gaangen ass, niewebäi jobbe gaangen ass, e Prêt krut oder wou d'Elteren ebe gehollef hunn.

An dat ass och net mat deem Modell vun 2010 méiglech gewiescht, och do ass et net duergaangen, fir absolut alles ze bezuelen. Dat ass och elo net méiglech mat deene Proposen, déi d'CSV mat hiren Amendementer gemaach huet oder aner Deputéiert, déi vläicht nach herno Amendementer eraginn. Och mat deene Systemer wier dat net méiglech.

Mir sollen net vergiessen, hei handelt et sech weiderhin ëmmer ëm Bähëllef: „Beihielfen“! Et geet net drëms - dat ass ni de Sënn gewiescht -, fir integral all d'Fraisë vun de Studenten kënnen ofzedecken.

Et sinn elo Etüde gemaach ginn, fir d'Liewenshaltungskäschten an deene verschiddene Stied an Europa ze ënnersichen. Dat ass sécherlech eng interessant Etüd. An ech mengen, et ass och do, wou mer - dat ass eng aner Problematik, déi och drunhänkt - hei zu Lëtzebuerg vläicht net genuch Zuelen hunn iwwer alles dat, wat zu den Héichschoulstudie gehéiert, esou datt mer do also och mussen Efforte maachen.

De Claude Adam wäert herno och eng Motioun dozou erabréngen, déi mir natierlech och voll ënnerstëtzen. Mir haten och schonn deemools - wann ech mech kann erënneren,

2010, Här President, hat den Här Adam och esou eng ähnlech Motioun erabruecht - mat ënnerschriwwen, datt mer bessert Zuelematerial brauchen, net nëmmen an eise Schoulwiesen, mä och am Héichschoulwiesen.

Dat sinn interessant Zuelen, déi do erauskommen. Mä et kann een awer elo net erwaarden, wann d'Käschten esou héich sinn an deene Länner oder an deene Stied, datt de Stat dann integral dat alles iwwerhëlt. Dat ass eng Illusioun. Ech mengen, et war de Marc Ruppert vun der JDL, dee gesot huet: „De Stat kann net eng eierlegende Wollmilchsau sinn.“ E kann net Eeër leeën, Woll hunn an och nach Fleesch vun der Sau an och nach Mëllech ginn! Dat ass hei wierklech net dat, wat mer kënnen ustriewen. Et bleiwen ëmmerhi Bähëllef.

Den Effort vun de Studenten, déi e klengen Job emol maachen, ass eventuell gefuerdert, wat och näischt Negatives ass. Am Ausland kennt ee ganz vill Studenten, déi dat och elo nach ëmmer maachen, fir ebe kënnen hir Studie mat ze finanzéieren - och fréier hei zu Lëtzebuerg!

Virdrun huet mäi gudde Frënd, den Edy Mertens, gesot: „Jo, wéi hunn ech et da fréier gemaach, fir kënnen studéieren ze goen?“ Dat ass eppes, wat ëmmer en Deel, praktesch eng Partit integrante vum Studenteliewe war. Fir méi no un déi Autonomie ze kommen, geet een dann och nach vläicht jobben. Dat ass elo net onbedéngt d'Konditioun, mä dovunner gëtt een net méi domm, do léiert een och Berufsführung. Dat ass souguer herno gutt, wann een dat an engem CV huet.

Dëst einfach, fir nëmmen ze soen: Kommt, mir ginn eis net där Illusioun hin, mir kéinten déi absolut Autonomie - finanziell Autonomie souwéiso net - vun engem Student garantéieren oder de Stat misst déi bezuelen. Dat kann et am Endeffekt net sinn. An eben och esou, datt et - net nëmmen iwwert de Code civil, mä awer och doriwwer eraus - déi moralesch Verpflichtung ass, datt d'Elteren och en Deel dozou bäidroen.

An och nach, fir e lescht Wuert zu där Etüd do - bon, eng kleng Etüd, déi lancéiert ginn ass, déi een awer nach muss verfeinern - ze soen: Dat heescht jo, wann déi Käschtchen esou héich si fir d'Lëtzeburger Studenten, da sinn déi Käschtchen och esou héich fir déi Studenten am Ausland. Wéi maachen et dann eis franséisch Studenten a Frankräich? Well déi hu jo déiselwecht Käschtchen an do sinn d'Elteren der awer oft, déi manner verdéngen. Wéi maache se et an England? Wéi maache se et an Däitschland? An esou weider.

Et kéint een héchstens op eng Iddi kommen, datt ee seet: Dann huele mer eng Moyenne vu ganz Europa, wéi vill do d'Stied kaschten, an dann huele mer eng Moyenne vun all de Subsidien, déi een an Europa kritt, an da leeë mer et esou fest. Also et ass eng Pist, déi interessant ass, fir en Opschluss ze kréien. Et kann awer net d'Konklusioun sinn, well déi eenzel Stied esou vill kaschten oder d'Moyenne an Europa esou ass, datt mer dat dann och mussen integral bezuelen.

Och de Choix vun de Studie wäert bestoe bleiwe mat deem neie System. Dat ass net a Fro gestallt. An och hei muss ee soen, datt och d'Responsabilitéit vun de Studente gefrot ass. Et kann een déi eng oder déi aner Studien op verschiddene Plaze maachen. Do wäert da warscheinlech och de Student kucken, mat deene Moyenen, déi en huet, iwwert d'Bähëllef, iwwert dat, wat d'Eltere vläicht bäileen, iwwert dat, wat hie selwer wëllt derzou bäidroen, wou e säi beschte Choix dann ebe mécht.

Ech mengen, wichtig ass, datt dee Choix net agéengt ass, mä datt eben do vläicht d'Responsabilitéit vum Student dann och méi gefuerdert ass. Et verhénnert och net, datt een hei zu Lëtzebuerg studéiert, au contraire.

Da war déi Diskussioun, ob dann elo net deen désavantagéiert ass vun do uewen aus dem Norden, deen eventuell op Belval - wann da Belval endlech opgeet - wëllt studéiere goen - datt deen awer kéint en Désavantage hunn. Mä do huet jo och den Héichschoulminister, d'Regierung gesot, datt se Efforte wäerte maachen, fir da méi Studentesubsidie kënnen ze hunn (veuillez lire: fir da méi Studentewunnenge unzebidden).

Dann och déi Vergläicher, déi do gemaach ginn elo. Da gëtt elo pauschal gesot, mat deem neie System hätt jiddwereen 2.000 Euro manner. Dat ass falsch! Dat sinn eenzel Fäll, wou ee muss soen, wou d'Elteren iwwer 8.600 Euro de Mount verdéngen - do kommen esou Fäll. Mä awer de Gros vun de Fäll, 75% - de Minister kann dat herno vläicht nach eng kéier preziséieren - kréien net onbedéngt manner oder net déi 2.000 Euro manner, wéi dat ëmmer esou pauschal duergestallt gëtt. Hei vergläicht een eppes, wat eigentlech net ze vergläichen ass.

Da gëtt och nach gesot, hei géif gespuert ginn um Bockel vun de Studenten, um Bockel vun

der Zukunft an esou weider. Och do hunn ech meng Schwierigkeeten, fir dat ze akzeptéieren.

Et muss ee wëssen, datt mer hei zu Lëtzebuerg eis Suen natierlech mussen esou verwalten, datt mer lues a lues an eise Budgetséquilibrium kommen, an datt dat eigentlech och awer eng Opstellung ass fir d'Zukunft, well mer also mussen mat eise Suen esou ëmgoen, datt och nach eppes fir déi Nächst bleift. Well wann een hei an eng Logik geet, wou een nëmmen d'Sue mat der Schëpp zur Fëenster erausgehet, dann huet vläicht hei eng Generatioun oder e puer Joergäng hunn e Benefiss dovunner, mä déi hannendrun duerno... (veuillez lire: mä déi hannendrun duerno guer näischt méi). Mat wat bezuele mer dat dann, wa mer keng Suen da méi hunn?

Et muss een also och drun denken, datt iergendwann eng kéier muss zrëckbezuelt ginn. An och déi Suen, déi mer elo méi verdeelen, muss een aneren och bezuelen; mussen mir mat eise Steiersue bezuelen.

An ech wëll awer och méi generell soen, datt een déi Duerstellung, datt elo géif un der Schoul gespuert ginn oder bei de Studente gespuert ginn, och net kann do stoe loosse. Hei zu Lëtzebuerg investéiere mer weider ganz vill Montanten an d'Universitéit, an d'Schoul, a mir wëllen einfach hei kucken, datt mer hei net alles op eng kéier ausginn an e puer Joer. Hei wëlle mer och nach eppes hale fir déi Generatiounen duerno.

Ech mengen, dat ass och eppes, wat wichtig ass, datt mer also hei net spueren um Bockel vun der Zukunft, mä mir denke viraus. Mir kucken, datt och nach eppes fir déi Zukünfteg (veuillez lire: fir déi zukünfteg Generatioun) do ass, datt déi dann och nach eppes Klenges hunn an datt net elo alles verbrode gëtt.

An eng lescht Reflexioun zu deem Thema, dat ass, datt een awer och muss wëssen, datt net all Jugentleche studéiere geet. Et sinn och Jugentlecher, déi eng Formation professionnelle maachen, déi schaffe ginn, déi Steiere bezuelen. Et muss een also och wëssen, datt do eng gewësse Solidaritéit da muss bestoen. Et muss ee sech also bewosst sinn, datt, wa mer hei méi Suen ausginn, da sinn dat mir, déi dat bezuelen, awer och déi aner Jonk, déi net studéiere ginn, déi da mussen méi Steiere bezuelen eventuell, fir dat kënnen ze finanzéieren. Ech mengen, och hei muss een also de Solidaritéitsgedanken am Hannerkapp hunn.

Här President, ech kommen zu den Amendementer vun der Oppositioun, der CSV. Ech sinn nach wie vor der Meenung, datt se déi Amendementer ganz spët erabruecht huet. Ech hunn et virdru schonn eng kéier gesot: Si hatten eigentlech jorelaang Zäit, wéi se an der Verantwortung waren, e gutt Gesetz ze schreiwe respektiv do déi néideg Amendementer eranzebréngen. An ech mengen, et ass elo da wierklech um eng Minutt virun zwielef, wou d'CSV mat hire Propose kënnt.

Ech muss soen, dat ass zwar trotzdeem eng gutt Saach. Endlech - endlech! - kréie mer en „débat des idées“ hei an der Chamber. D'CSV ass déi lescht sechs Méint net midd ginn, fir ze soen, mir géifen net schnell genuch schaffen. Elo schaffe mer schnell, dann ass dat net gutt. A si huet ëmmer gesot, mir géife keng Propose maachen - elo maache mer Proposen! -, a mir hu gesot, Dir hätt keng Géigepropose fir ze maachen - wat Der och bis elo net bruecht hutt -, an dat hei ass eigentlech déi éischt Géigepropose, déi Der macht.

Also ech fannen dat u sech gutt, ech hu mech eigentlech drop gefreet, datt dat elo endlech kënnt, fir datt mer da kënnen eis Iddie vergläichen: Wat proposéiert d'CSV, wat proposéiert d'Majoritéit, mat deenen Iddien, wou och d'Demokratesch Partei hannendrusteet.

► **M. Claude Wiseler** (CSV).- Mir hätten eis natierlech...

► **M. Eugène Berger** (DP).- D'CSV...

► **M. Claude Wiseler** (CSV).- ...eng méi laang Diskussioun erwaart!

► **M. Eugène Berger** (DP).- D'CSV proposéiert graff am Résumé dat hei: D'Basis-tranche, déi geet an d'Luucht, an d'Prime vun der sozialer Selektivitéit, déi geet erof. Dat ass am Résumé dat, wat d'CSV proposéiert.

An anere Wieder: Si wëll weider mat der Strenz fueren, déiselwecht Logik, déiselwecht Method, mat där se eigentlech elo buede gaange war - on ratisse large -, dat wëll se also elo nach eng kéier mat Amendementer - ils insistent -, fir nach eng kéier deeselechte Prinzip hei ze hunn.

Ob een als Elteren 10.000 oder 15.000 Euro de Mount huet oder 1.800 Euro de Mount, jiddweree soll do datselwecht kréien, ondifferenziéiert. An hannen, déi mat de Primes sociales, deenen et also manner gutt geet, déi solle kucken, datt se eens ginn. Keng Spur vu sozialer Selektivitéit! Wou bleift do eigentlech dat soziaalt Häerz vun der CSV? Den Här Spautz, de President vun der Partei, ass am Wahlkampf net midd ginn, iwwerall hinzugeen an ze soen: „Mir wëlle sozial Selektivitéit.“ Hei hu se Amendementer, wou se eigentlech géint d’sozial Selektivitéit ginn.

► **M. Marc Spautz** (CSV).- Dat ass net richtig!

► **M. Eugène Berger** (DP).- Hei fuere se erëm eng Kéier...

Dach! Här Spautz, liest Är Amendementer selwer.

(*Interruptions*)

Hei fuert Der erëm eng Kéier mat der Strenz...

(*Brouhaha*)

Hei fuert Der erëm eng Kéier mat der Strenz! Här President...

► **M. Marc Spautz** (CSV).- Dir hutt der Madame Hansen net nogelauschert.

► **M. Claude Wiseler** (CSV).- Dat ass de Prinzip vun der Autonomie vum Student. Dee misst Der vläicht dann och eng Kéier ënnersträichen.

► **M. le Président**.- Wann ech gelift, wann ech gelift!

► **M. Eugène Berger** (DP).- Här President, ech hu laang a breet iwwert d’Autonomie geschwat! Hei ass dat, wat eis fundamental ënnerscheet. Dat ass den „débat des idées“, deen ech also gutt fannen. Dir wëllt d’sozial Selektivitéit hei erëm mat Ären Amendementer ofschafen. Mir si fir d’sozial Selektivitéit bei de Studenten. Déi, déi et méi brauchen,...

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Also, mir ënnerstëtzen déi richteg sozial...

► **M. Eugène Berger** (DP).- ...déi solle méi kréien.

(*Interruption*)

Dat ass kloer e Modell, dee mir oflehnen. Duerfir hu mer d’Amendementer ofgelehnt, net well mir elo d’Majoritéit sinn an Dir d’Opposition. Dat ass dat, wat eis ënnerscheet.

A mir stinn op alle Fall dozou, datt mir wëllen, datt déi, déi et méi brauchen, et solle kréien, an déi, déi et manner brauchen, datt déi vläicht selwer kënnen en Effort maachen - dat, wat Dir ëmmer genannt hutt „déi breet Schëlleren“.

Mir sinn der Meinung zum Beispill, datt déi, déi iwwer 8.000 oder 9.000 Euro de Mount verdéngen, datt dat liicht méi breet Schëllere sinn, datt déi e klengen Effort méi kënnen maachen, fir hir Kanner ze ënnerstëtzen, wa se studéiere ginn.

► **Mme Octavie Modert** (CSV).- Dat ass net richteg, Här Berger. Eis sozial Kritäre si vill méi sozial wéi Är!

► **M. le Président**.- Sou, et huet nëmmen den Här Berger d’Wuert! Et ass nach genuch Riedezäit do, fir herno nach Stellung ze bezéien. Här Berger, an Dir riicht lech un d’Chamber wann ech gelift.

► **M. Eugène Berger** (DP).- Natierlech, Här President, dat maachen ech ëmmer gären.

Ech kommen nach op en zweete Punkt vun den Amendementer vun der CSV zrëck, dat ass deen, fir de Leeschtungsprinzip anzeféieren.

Jo, dat ass richteg, déi fréier Héichschoulministesch hat dat zitéiert. Ech sinn och nach haut als Liberalen der Meinung, datt ee soll kucken, fir e Kritär vu Leeschtung mat eranzebréngen. An an där Propos, déi d’Regierung..., oder an deem Text, deen d’Regierung ausschafft huet, ass deen och nach dran. Do ass nach dran, datt ee muss an engem gewëssen Zäitraum - souwuel de Bachelor oder de Master oder déi zwee zesummen - kënnen absolvéieren. Do ass also kloer de Leeschtungsprinzip och dran.

Et ass net einfach. Mir hunn do och bei eis an der Fraktioun laang iwwerluecht, wéi ee kéint nach en anere Modell fannen. Mä dee Modell, deen d’CSV proposéiert, do hunn ech awer eng ganz Rei Schwierigkeeten domadder, well een einfach net kann ee Studiengang mat deem anere vergläichen, heiansdo innerhalb vun engem Land respektiv iwwer Länner eraus.

Mir hunn zum Beispill e System an Däitschland, wou eigentlech d’Proffen op den Unien heiansdo insistéieren, aus enger Rei Grënn, fir

méi laang - zum Beispill fir de Bachelor - wéi dräi Joer - ech soen dräi Joer, oder esou vill Semesteren - ze studéieren: datt dat och eigentlech gutt ugesinn ass an datt een doduerjer net e schlechte Schüler ass oder e schlechte Student, wann een do zum Beispill méi laang dat mécht.

An, wéi gesot, ech mengen, datt een och net einfach kann déi eng Studie mat deenen anere vergläichen an deenen eenzelne Länner, datt dat also e Modell ass, deen herno och géif zu Ongerechtegkeeten a mengen Ae féieren.

Och muss ee soen, datt een déi Prime do, déi Dir géift proposéieren, eventuell och eréischt zum Schluss géif kréien, wann een dann d’Studien an engem gewëssen Zäitraum ofgeschloss hätt, datt een also déi Suen och am Üfank net hätt an datt et do och keng - wéi soll ech soen? - Planungssecherheet géif zousätzlech ginn.

Här President, ech hunn hei versicht, op e puer Awänn anzegoen an och nach eng Kéier kloer duerzustellen, wéi d’Positioun vun der DP zu deemem Projet ass.

Nach eng Kéier: Mir stinn hei zu deemem Projet, well e wierkelech fir eis eppes Wichteges, eppes fundamental Wichteges aféiert, dat ass de Prinzip vun der sozialer Selektivitéit: deene méi hëllef, déi et brauchen, an deenen „breeide Schëlleren“ vläicht och e klengen Effort méi froen.

An ech mengen, et ass esou, datt mer och haut da schlussendlech dat kënnen ofschléissen, woumat mer eis eigentlech vill ze laang hu misse beschäftegen, praktesch en halleft Joer, a mir wiere frou gewiescht, wann dat scho virdru gewiescht wier.

Wann ech elo nach eng Kéier hei vun der Madame Gantenbein deen „Mist, der angezettelt wurde“ aus dem „Lëtzeburger Wort“ géif zitéieren, da kéint ech eigentlech elo als Konklusioun soen: Mir hunn dann elo de Stall, den „Miststall ausgemistet“!

Ech sinn op alle Fall frou, datt mer esou schnell konnte schaffen, datt mer intensiv geschafft hunn - jo, well dat muss och en Deputéierten heiansdo kënnen maachen -, datt mer am Dialog geschafft hunn, datt déi Haaptstudentvertreider also eis Proposen och mat amendéiert hunn, datt si konnte mat diskutéieren, datt mer och hinnen, hiren Awänn konnte Rechnung droen an datt mer et also dann elo kënnen ëmsetzen an datt mer dat maachen net op d’Käschte vun den zukünftige Generatiounen, mä grad fir déi zukünftige Generatiounen, fir datt och nach eppes fir déi iwwreg bleift.

An deem Sënn bréngen ech den Accord vu menger Fraktioun zu deemem Projet an.

Merci.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. le Président**.- Merci och dem Här Berger. Nächst Riednerin ass d’Madame Taina Bofferding fir d’LSAP. Madame Bofferding, Dir hutt d’Wuert.

► **Mme Taina Bofferding** (LSAP).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, als Éischt wëll ech der Madame Beissel villmools Merci soe fir hiren ausféierleche mëndlechen schrëftleche Rapport. D’Reform vun de Studiebahillefen ass keen einfachen Dossier. Ech muss awer soen als en Neit hei am Haus: Et ass e ganz interessanten Dossier, fir sech an d’Matière eranzeschafen.

Dass eng gutt Ausbildung wichtig ass, dorober wëll ech a menger Interventioun elo net agoen, well ech mengen, doriwwer si mer eis alleguerten eens, dass mer gutt an héich qualifizéiert Leit hei brauchen. Wien awer fir d’Studium soll opkommen a wéi déi staatlech finanziell Hëllef soll ausgesinn, doriwwer ginn d’Meenungen auserneen.

Viru véier Joer hat den deemolegen CSV-Héichschoulminister François Biltgen eng Reform op d’Schinne bruecht, mat där e Paradigmewissel an der Berechnungsbasis vun der Ënnerstëtzung fir d’Héichschoulstudien ugestriift ginn ass, esou dass e Jonken, onofhängeg vun der Hëllef vu sengen Elteren, d’Käschte vu sengem Studium selwer droe kann.

An der Debatt zum Projet de loi 6148 hei an der Chamber huet den deemolegen LSAP-Sprieche, de Ben Fayot, dee jo schonn zitéiert ginn ass, vun engem „modernen a sozial fortschrëttleche Modell fir Studentefërderung“ geschwat. Et war majoritär festgehale ginn, dass de Student net méi als Kand zulaaschte vu sengen Elteren ze gesinn ass, mä als „autonomen a selbststänneg Bierger“ mat senger eegener sozialer, familiärer a finanzieller Situatioun.

(*Mme Simone Beissel prend la présidence.*)

Un der Aféierung vun der Autonomie vum Student ass näischt auszesetzen. De System, deen och méi Fräiheet verspricht, wierkt a senge Grundgedanke positiv. Ëmmerhin ass d’Scha-

fung vun engem Grondakommes fir Studenten enger aler ÒNEL-Fuerderung aus de 50er a 60er Joren, fir de Student als „autonomen intellektuellen Aarbechter“ ze betruechten, entgeintkomm, souwéi och der Juso-Fuerderung vun der „allocation autonomie“.

An awer hat dat Gesetz e batteren Noge-schmaach, andeems deene Jonken Autonomie op d’Käschte vun de Frontaliere versprach ginn ass. Räich Haushalter sinn entlaascht ginn op d’Käschte vun de Grenzgänger, déi weder Kannergeld nach Studiebahillefe sollte kréien. De sozialen Zesummenhalt an d’Gläichberechtigung bei de Leit, déi hei am Land Steieren a Sozialbäitrag bezuelen, ass nei definéiert ginn.

Nu kënt Der mer soen: „Meedchen, pass op mat denger Kritik, du sëtzt am Glashaus. Schliisslech huet deng Partei d’Gesetz matgestëmmt.“ Jo, dat ass richteg. Obwuel, an dat muss een och hei soen, et war de Sozialiste bei der Iddi ni ganz wuel, dass d’Frontaliere beim Kannergeld wéi eben och bei de Studiebahillefe sollten ausgeschloss ginn. Den deemolege Minister, dee jo och haut iwwregens Riichter um Europäesche Gerichtshaff ass, huet ëmmer erëm betount an ëmmer nees verséichert, dass dat ganz Gesetz waasserdicht wier an allen europäesche Gesetzter a Regele géif standhalen.

Net vergiesse soll een, dass dem Här Biltgen seng Reform als Kompensatiounsmoossnam vum deemolege Finanzminister duergestellt gouf fir d’Sträiche vum Kannergeld fir Studenten. Mat deser Spuermoossnam sollte 40 Milliounen agespuert ginn.

Dës Reform huet mech deemools als JSL-Presidentin, zesumme mat menger Equipe, dozou beweegt, géint d’Gesetz ze mobiliséieren. A mir haten deen Dag virum Vote - virun der Chamber war dat dann - dem Här Biltgen eng Zensur iwwerrecht, mat där mer em eng Datz ginn hunn, well mer fonnt hunn, wa mir mat esou vill Konfusioun an Onkloerheeten an eis Exame gaange wieren, da wiere mer mat Sécherheet duerchgefall.

A mir sollte recht behalen. Mir hunn eis Exame gepackt, mä de Minister war duerchgefall. Den Europäesche Gerichtshaff huet nämlech an engem Uerteel vum 20. Juni 2013 festgehale, dass dës Reform d’Kanner vu Grenzgänger diskriminéiert an dass déi awer genausou wéi all Kand vun Elteren, déi hei am Land schaffen a wunnen, och missten an de Genoss vun esou Studiebahillefe kommen.

An dat ass net méi wéi richteg, well schliisslech contribuéieren och si zu eisem Wuelstand hei am Land. Dass et zu Kloe komm ass, dat ass net de Gewerkschaften hir Schold, mä éischer muss sech d’Fro gestallt ginn, firwat den deemolege Minister et net fir néideg fonnt huet, e Plang B auszeschaffen, spéitstens nodeems jo awer kloer war, dass d’Gesetz net konform zum EU-Traité war.

Dat huet och dem Här Biltgen seng Nofolgerin op enger Pressekonferenz bedauert, dass si keng Léisung, fir net ze soen, keen Text am Tirang vum Ministère fonnt huet. D’Ofännerungen, déi doropshi vun der deemoleger Ministesch Martine Hansen virgeholl goufen, hunn zwar dem Uerteel vum Europäesche Gerichtshaff Rechnung gedroen, hu sech awer als e Faass ouni Buedem entpuppt a sinn deemno alles aneschtens wéi eng nohalteg Reform, well eigentlech näischt aneschtens gemaach gouf, wéi déi geltend Regeln op d’Grenzgänger auszedechnen, ouni sech awer d’Fro ze stellen, wat dat op laang Siicht fir déi budgetär Situatioun an, domadder verbonnen, fir dee ganze System vun de Studiebahillefe géif bedéiten. Dunn, wéi deen nächste Minister an den Héichschoulministère agezunn ass, huet och deen am Tirang kee Plang fonnt.

Elo awer, wou déi nei Regierung e Projet virgueluecht huet, deen équilibréiert ass, deen deene verschiddene Virgabe Rechnung dreit an och rechtlech standhält, spuert d’CSV awer net mat Kritik a mat wann och vläicht nach gutt gemengten Amendementer a gudder Rotschléi. Trotzdeem, och hei stellt sech erneit d’Fro: Firwat huet net d’CSV dunn, wéi se d’Méiglechkeet hat, et direkt selwer an direkt richteg gemaach?

Elo ass awer endlech en neit...

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Well d’LSAP d’lescht Joer scho gebremst huet.

► **Mme Taina Bofferding** (LSAP).- A mir sinn och schold drun, dass Neiwahlen...

► **Mme la Présidente**.- D’Madame Bofferding huet eleng d’Wuert. Dir kënnt herno schwätzen.

► **Mme Taina Bofferding** (LSAP).- ...komm sinn, an d’Neiwahle ware schold. Jo, mir kennen dat.

Elo ass endlech en neit Gesetz ausgeschafft ginn. Dass déi zoustänneg Chamberskommission huet missen en Zant bäileen, ass

nëmme logesch, fir dass d’Studente fir d’Ren-trée wëssen, wou se dru sinn a mat wéi enger staatlecher Hëllef se kënnen rechnen. Mir hate vläicht e strammen Tempo an der Héichschoulkommission, mä dass d’Reform awer iwwert de Knéi gebrach ginn ass a keng Zäit gewiescht wier, fir eng seriö Diskussioun ze féieren, dat ass awer esou net richteg.

An ech sinn dach iwwerrascht vun der CSV-Riednerin, déi ëmmer erëm behaupt, et wier ze séier gaangen. Ech wëll just nach eng Kéier hei drun erënneren, dass, wann Är Partei 2010 respektiv 2013 hir Hausaufgabe gemaach hätt, da wier eis vill Zäit a vill Kappzerbrieche erspuert bliwwen. Well ëmmerhin ass et Är Ierfschaft, déi dës Regierung hei kritt huet, weinst där mer elo derfir musse suergen, en nohaltege System op d’Been ze stellen.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **Mme Taina Bofferding** (LSAP).- Deene Kritikpunkten, déi d’Sozialisten zum initiale Gesetzestext haten, deenen ass Rechnung gedroe ginn. Esou goufen vum Beispill d’Gruppenandeelunge vun der sozialer Bourse nogebesert an d’Montanten erhéicht. Mir begreissen och, dass et keng Altersgrenz méi gëtt an dass jiddwereen zu egal wéi engem Zäitpunkt a sengem Liewen e Studium kann ufänken an dass de Stat en dobäi ënnerstëtzt, ganz am Sënn vum „lifelong learning“.

Och wichtig ass et, dass d’Studenten, déi enger regulärer Aarbecht noginn, net vum Boursesystem ausgeschloss sinn, soulaang se net méi wéi 3,5-mol de Mindestloun verdéngen, wat fir eis e ganz rasonabele Kritär ass. Wichtig ass fir eis och, dass de Begrëff vum „travailleur“ elo méi kloer definéiert ass, dass Persounen drënnerfalen, déi zum Beispill an engem Congé parental sinn, eng Pensionsoder eng Invalidérent bezéien oder op der Sich no Aarbecht sinn.

Mat der nei agefouwerter Allocatioun, baséierend op de soziale Kritären, gi virun allem d’Kanner aus finanziell schwach gestallte Familljen zousätzlech ënnerstëtzt. De Maximum läit bei 3.000 Euro a soll deenen zeguttkommen, bei deenen de Ménage, zu deem de Student gehéiert, aus eegenen Efforten de Student finanziell net kann ënnerstëtzen. Déi meescht Elteren hëllefen hire Kanner och gären, mä net ëmmer sinn d’Suen do, fir dat ze maachen. A genau op déi muss de Stat méi opmierksam sinn.

Als fair emfënnit d’LSAP, dass beim Berechnen vun deser Bourse de Revenu imposable vum Ménage geholl gëtt. Et gëtt e méi richtegt Bild vum Stot of, deem de Student ugehéiert. D’Handhabung, zum Beispill einfach déi dräi lescht Méint vum Salaire als Moosstaf ze huelen, wier ongerecht gewiescht. An och de Familles nombreuses gëtt mat der Familjebourse Rechnung gedroen. Déi staatlech Ënnerstëtzung ass als Kompensatioun ze considéieren fir déi Belaaschtung vum Stot duerch de Fait, dass e Kand en Héichschoulstudium mécht.

Fir eis Sozialiste besteet déi sozial Gerechtegkeet net doranner, dass mer jiddwerengem datselwecht ginn, mä dass déi, déi net esou vill hunn, méi gehollef kréien.

► **Une voix**.- Très bien!

► **Mme Taina Bofferding** (LSAP).- Dat bedeit fir eis awer net, eng reng Almosepolitik ze bedreiwen, duerch déi nëmmen déi finanziell extrem schwach Stéit vu Mesuren dierfe profitéieren, esou wéi d’CSV an engem Amendement gefuerdert huet, just deenen eng Sozialbourse ze accordéieren, bei deenen de Ménage eng Allocation de vie chère kritt.

Mir Sozialiste gesinn dat aneschtens, well et sinn eben net nëmmen déi finanziell Schwächst, mä eben och ganz vill aner Stéit, déi op esou eng Hëllef kënnen ugewise sinn an déi och frou sinn, fir eng staatlech finanziell Ënnerstëtzung fir hir Studenten am Ménage ze kréien.

Fir d’LSAP ass wichtig, dass net de Portmonni driwwer decidéiert, ob ee ka studéieren goen. Mir gesinn de Stat an der Pflicht, fir ze hëllefen.

Wichtig ass mam neie Gesetz och, dass weiderhin Handhabunge fir Spezialfäll, déi sougenannten „Härtéfäll“, méiglech sinn. Do si weiderhi Léisunge virgesinn, esou dass kee Student an der Loft hänke gelooss gëtt.

An elo huelen ech awer eng Schlupp Waasser, well ech hat huer wëllen, ouni Ënnerbriechung meng Ried durchzezéien.

► **Mme la Présidente**.- Huelt lech Är Zäit.

► **Mme Taina Bofferding** (LSAP).- Ech gesinn, meng Kollege kucke schonn, voilà, mäin Dokter...

► **Une voix**.- Den Dokter ass do, an et sinn der souguer zwee do.

► **Mme Taina Bofferding** (LSAP).- Elo kann näischt méi schifgoen. Gutt.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, als Nächst ginn ech op d’Kritik an, dass d’Autonomie vum Student net méi ginn ass, well de Revenu imposable vun den Eltere geholl gëtt, fir de Montant vun der sozialer Bourse auszurechnen. Hei muss nach eemol d’Gerichtsuerteel erwähnt ginn, dass et esou eng Autonomie u sech guer net gëtt.

► **Une voix.** - Genau.

► **Mme Taina Bofferding** (LSAP). - Dat kann een elo gutt oder schlecht fannen, mä esou wéi mäi Virriedner zitieren ech och nach eng Kéier de Code civil, deem do ganz formell ass a seet, dass d’Eltere musse fir den Ënnerhalt an d’Education vun hire Kanner opkommen, och iwwert d’Volljähregkeet eraus, wa se nach an d’Schoul respektiv op d’Uni ginn. An an deem Kader beweegt sech elo d’Politik.

Opgrond vu Kritiken, och vun de Studenten, goufen et Amendementer. Esou zum Beispill hunn déi Studenten, déi keng Sozialbourse kréien, well hir Eltere méi wéi fénnefmol de Mindestloun verdéngen, d’Recht op en zousätzleche Prêt, also de Maximalbetrag vun 3.000 kënne se nach herno accordéiert kréien.

Mat der Mobilitéetsbourse kritt all Student eng finanziell Ënnerstëtzung, wann en am Ausland e Studium mécht, en Atout, deem d’Lëtzeburger Studenten ëmmer och opgrond vun hirer Méisproochegkeet haten an noutgedrungen och nach déi Zäit, wéi et keng Uni hei am Land gouf, mä deem elo och am Sënn vun eiser Gesellschaft a Wirtschaft onbedéngt muss bäibehalen an nach weider gefërdert ginn.

Dat verhënnert awer net, dass iwwer verschidde Situatiounen, esou wéi se sech a verschidde Länner presentéieren - ech denken do besonnesch u Groussbritannien, wou d’Studiegebühre konstant an d’Lucht ginn -, dat verhënnert eben net, dass sech do kuerz- a mëttelfristeg Gedanken driwwer gemaach gëtt a Léisunge fonnt ginn, wéi een och kann nach vläicht herno néideg Upassungen am Gesetz virhuelen.

(**M. Mars Di Bartolomeo reprend la présidence.**)

Nu steet awer deene Studenten, déi hei am Land op d’Uni ginn an aus wéi engem Grond och ëmmer awer mussen eng eege Wunneng hei huelen, d’Mobilitéetsbourse net zou.

D’LSAP denkt awer, dass Studente mëttelfristeg an onofhängeg vum Gesetz iwwert d’Sudentebourse eng zousätzlech finanziell Hëllef kéinte kréien duerch eng Subvention de loyer. A mir denken do konkret un de Projet de loi 6542. D’Zilgrupp vun deem geplangte Gesetz si Ménagen, déi ënnert dem Seuil de faible revenu leien. Den 1. Januar 2013 waren dat zum Beispill 1.727 Euro fir eng Persoun, déi eleng leeft.

Mat deem Gesetz kéint theoretesch och e Student dës Hëllef ufroen. Am momentane Projet läit deem ieweschte Plaffong vun dëser Subvention bei 70 Euro pro Mount fir eng eenzel Persoun. Dat wiere fir e Student dann nach eng Kéier zousätzlech 840 Euro pro Joer.

Ier ech zum Schluss vu menger Ried kommen, wëll ech op d’Kritik agoen, dass dës Reform net op novollzéibar Zuele géif opbauen. Dozou wëll ech bemierken, dass deem am Kader vun der Loi Biltgen ugekënnegte Bilan ni gemaach gouf an dass och ni eng méi detailléiert Analys vun den Demanden, zum Beispill iwwert d’Verhältnis vun den ugefroten a schlussendlech gehollene Prëten, gemaach gouf. Wier dat de Fall gewiescht, hätt dat elo viles méi einfach gemaach. Mä ech denken, déi nächst Regierung soll dat elo nohuelen.

An enger Motioun, déi mäin Noriedner, den honorable Claude Adam, wäert déposieren an am Detail virstellen, froe mir als Koalitiounsparteien, dass no engem Joer en éischte Bilan vun der Reform gezunn an no zwee Joer eng méi detailléiert Evaluatioun presentéiert soll ginn.

Weider kéint och driwwer nogeduecht ginn, fir eng Aart Observatoire ze schafe mat der Missioun, méi a besser statistesch Donnéeën iwwert déi sozioekonomesch Situatioun vun de Studenten ze kréien an auszewäerten. Et stellt sech d’Fro, ob een eng nei Verwaltungsstruktur muss schafen oder ob een net op e bestehend Organ, wéi eben den CEPS, kann zrëckgräifen an esou mat enger neier Missioun sollt beoptragen. Selbstverständlech missten déi implizéiert Administratiounen, virop de CEDIES, och déi néideg Moyene kréien, fir dës Tächen ze erfüllen.

Schliisslech kéint een - esou wéi meng Kollegein, d’LSAP-Deputéiert Claudia Dall’Agnol, am Kader vun enger rezenter Fro un den Héichschoulminister - iwwer eng ugeduechte Schafung vun engem national representative Gremium fir Studenten nodenken. Dës Instanz kéint sech um Modell vun der nationaler Schülerkonferenz, der CNEL, orientéieren a Vertrieder vun alle Studentenorganisatiounen ver-

sammelen a kéint esou Propositionen ausschaffen an dem Minister ënnerbreeden. An ëmgedréint géif déi och ëmmer vun dësem um Lafende gehale ginn iwwer all Dossier am Beräich vun der Héichschoulpolitik. Dës géif sécherlech de konstruktiven Dialog tëschent de Studenten an der Regierung verbessern.

Ofschléissend kann ee festhalen, dass dës Reform, iwwert déi mer elo wäerten ofstëmmen, op sozial Gerechtegkeet ausgeriicht ass, fir déi mir Sozialisten, wéi och fir d’Solidaritéit, stinn.

An domadder ginn ech dann den Accord vun der sozialistescher Fraktioun a soen lech villmools Merci fir d’Nolauschteren.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. le Président.** - Merci och der Madame Bofferding. Nächste Riedner ass den Här Claude Adam fir déi gréng.

► **M. Claude Adam** (déi gréng). - Merci, Här President. Léif Kollegeinnen a Kollegen, fir unzefänke proposéieren ech lech e ganz schwéieren Exercice: Kommt, mir vergiessen emol fir e puer Minutten den Historique vun de Studie-
bäihëllefen. Kommt, mir kucken emol just d’Faiten:

Wat décidéiere mer haut? Wat steet am Gesetz iwwert d’Hëllef fir en Héichschoulstudium? Ma do steet, dass all Student, deem zu Lëtzebuerg wunnt oder duerch d’Aarbecht vu sengen Elteren eng Relatioun mat Lëtzebuerg huet, eng staatlech Hëllef vu bis zu 17.700 Euro an an Ausnahmefäll souguer bis 18.700 Euro zegutt huet. Dës Hëllef besteet zu engem Deel aus enger Bourse an zu engem Deel aus engem Prêt. Zu den Detailer kommen ech nach.

Déi duerchschnëttlech Gesamtausgabe vun engem Student leie laut engem Sondage vun der UNEL tëschent 840 an 1.070 Euro de Mount fir d’Belsch, Däitschland, Éisträich a Frankräich. Dat sinn déi véier Länner, wuer ëmmerhin 71% vun eise Studente studéiere ginn. Déi ronn 18% vun eise Studenten, déi zu Lëtzebuerg studéieren, dierften an dësem Käschteberäich och leien, et sief dann, si géifen nach doheem wunnen, wat meeschtens de Fall ass. Da brauche se manner Suen. Déi 4% Studenten, déi a Groussbritannien sinn, bräichten no dëser Etüd 1.150 Euro de Mount, an déi 3% an der Schwäiz léiche bei 1.440 Euro de Mount.

Dës Zommen aus där Etüd, déi ech elo grad genannt hunn, entspieche plus ou moins deem, wat een op méi oder manner offizielle Plazen am Ausland gewuer gëtt, an et sinn och bei dësen Zomme keng Aschreiwungsgebühren derbäi. A wann een déi Zommen op zwielef Méint héicherechent, da läit een eigentlech an deene meeschte Fäll ënnert dem Maximum, deem de Stat garantéiert. Dat heescht, et misst och méiglech sinn, souguer ouni de ganze Prêt ze huelen, fir kënnen onofhängeg studéieren ze goen.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Claude Adam** (déi gréng). - Duerfir iergert et mech ganz einfach, wann ech E-Maile kréien, an deenen et heescht: „Das Gesetz 6670 beendet das Prinzip der Autonomie: Ohne Übergangsphase ist eine hohe Zahl von Studierenden zum Studienabbruch gezwungen.“

Dat ass a mengen Aen einfach onseriö. An ech sinn och enttäuscht iwwer esou Aussoen aus engem Ëmfeld, an deem ech ganz gutt a fundéiert Diskussiounen mat intelligente jonke Leit hat.

Ech wëll am Ufank och e bëssen iwwert de Sënn an Onsënn vun engem Gesetz iwwer Studie-
bäihëllefen an iwwert déi vun der CSV ënner anerem esou héich geprisen Autonomie vu Jugendleche schwätzen.

Hei schéngt jo zwou Philosophien openeenze treffen: All jonke Mënsch soll kënnen onofhängeg vu sengen Elteren dat studéiere goen, wat e wëllt a wou e wëllt. Engersäits géif dat jo bedeuten, dass de Student dann eng Rechnung géif opstellen, jee no Aschreiwungsgebühr an no Stad, wou e wier, an duerno missten dann déi Hëllef berechent ginn, déi him géifen zoustoen. Anerersäits géif dat och heeschen, dass wann e jonke Mënsch en Ofschloss vun enger Secondäresschoul huet, dann d’Elteren ofdanken dierften, an da soll de Stat hien ënnerstëtzen, fir fräi kënnen dohinner studéieren ze goen, wuer hie wëllt.

Dat ass déi Positioun, déi ech an deene villen Entrevuen - mir haten der vill, och an der Chamber - ënner anerem vun eenzelne Studentenorganisatiounen an och anere Participanté matgedeelt kritt hunn. Ech nenne just d’CSJ an d’UNEL mam Numm.

Ech sinn allerdéngs der Meenung, dass dës Vue däitlech ze kuerz gräift an dass déi Ufuhrungen, déi mat dëser Philosophie un de Stat gestallt ginn, däitlech ze wäit gräifen. Ech sinn och der Meenung, dass dës Vue fir déi jonk Leit selwer éischter eng Gefor ass wéi eng Hëllef,

well se nun eemol e Stéck wäit vun der Realitéit ewech ass.

Här President, mir sinn der Meenung - an da kommen ech dann zu eiser Philosophie vu Studie-
bäihëllefen -, dass mer mat engem Gesetz iwwert d’saatlech Hëllef fir postsecondaire Studie mussen d’Méiglechkeet bidden, dass all jonke Mënsch, deem d’Konditiounen erfëllt, fir kënne studéieren ze goen, dat och soll kënne maachen. Anescht ausgedréckt: Kee Mënsch soll dru gehënnert ginn, studéieren ze goen, wann en eventuell d’Suen net kéint opbréngen, fir studéieren ze goen.

Wat heescht „onofhängeg vun den Elteren“? Ech hat mech schonn 2010 gewonnert, dass d’CSV anscheinend der Meenung ass, mir sollten eng Philosophie vertrieeden, e politesche Message un d’Eltere schécken: Wann Är Kanner bis 18 Joer al sinn a wëlle studéiere goen, dann hutt Dir keng Verflichtung méi vis-à-vis vun Äre Kanner.

A wann dat eescht gemengt ass, froen ech mech: Kann esou eng Désolidarisierung vun enger Elterengeneratioun eisen eescht gemengte politesche Message sinn? Mir mengen net!

Den Europäesche Gerichtshaff seet, mir missten de Kanner vun de Frontaliere Studie-
bäihëllefe ginn, well et en direkte Lien gëtt tëschent der Aarbechtsplaz vun den Elteren an de Studie-
bäihëllefen un hir Kanner.

De Gerichtshaff schéngt och net un déi komplett Onofhängegkeet vun de Kanner vis-à-vis vun hiren Elteren ze gleewen. Genausou gutt wéi kee Mënsch dovun ausgeet, dass ee mam Kannergeld alleng seng Kanner ka grousszéien, genauou wéineg kann een dovun ausgoen, dass ee mat de Studentebourssen alleng ka säi Studium finanzéieren.

Duerfir gëtt et niewent der Studentebourse och de Studenteprêt, a fir eng grouss Ziel vu Studenten eben och nach eng Famill a fir eng ganz Rei vu Studenten och nach deem een oder anere Vakanzen- oder Studentenjob. Ee Student, op alle Fall een, deem an d’Ausland studéiere geet, huet schonn e grouse Grad vun Onofhängegkeet. Datt hien a sengem Choix vu sengem Elterehaus ënnerstëtzt gëtt, ass hoffentlech nach net d’Ausnahm hei am Land. Datt hie sech heiansdo mat sengen Interessen och a sengem familiären Ëmfeld muss auserneeetzen an och vläicht muss duerchsetzen oder eventuell Kompromësser agoen, gehéiert an eisen Aen nach ëmmer zum Erwuesseginn.

Wa Leit hei, wann eng CSV hei an dësem Prozess, fir zu enger Décisioun ze kommen, den Ënnergang vun der Fräiheet vun eise Jonke gesäit, dann hu mir ganz einfach eng aner Vue vum Ëmgaang vun de Generatiounen hei am Land, eng aner Vue vu Familljepolitik, eng aner Vue vu Sträitkultur an eng aner Vue vu Solidaritéit.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Claude Adam** (déi gréng). - Wa mer dovun ausginn, dass jonk Leit mat dem Ophuele vun engem Studium aus de Kannerschong erausgewuss sinn, da muss mer och akzeptéieren, dass et aner Ënnerstëtzung gi wéi déi vum Kannergeld. D’Sudentenhëllef sinn e ganze Pak vun Hëlfehen, deem et soll all Mënsch erméiglechen, ze studéieren. Dee Pak setzt sech aus engem Deel Bourse an aus engem Deel Prêt zesummen.

Ech verstinn, dass et deem engen oder aneren heibanne Spaass mécht, d’Heicht vum Kannergeld mat engem Aspekt vun der Bourse ze vergläichen. Dat ass awer net korrekt. Am Fall vum Student gëtt d’Kannergeld duerch e Pak vun anere Mesuren ersat. Déi Mesurë kann ee gutt oder schlecht fannen, si fonctionnéieren awer nëmmen als Ganzt.

Huele mer emol fir d’Éischt d’Bourse. Mir haten e breede Konsens, dass et géif Sënn maachen, deem Deel Bourse, dee virduun all Mënsch kritt huet, deem an enger Héichschoul ageschriwwen war, opzegliedder an een Deel Basisbourse, een Deel Mobilitéetsbourse an een Deel Sozialbourse. Wéi d’Regierung dunn allerdéngs bis ugefaangen huet, déi Opglidderung mat Zuelen ze beleeden, du war de Konsens eriwuer.

Mir sollten net vergiessen, wou mer hierkommen. D’Gesetz iwwert d’Reform vun de Studentebourssen vun 2010 war „als Spuermoosnam geduecht - dat gëtt offensichtlech ëmmer erëm vergiess - an et gehéiert zu deem Krisepak, deem - nom Platte vun der Ieschter Tripartite - d’Regierung am Sologang ficeléiert an (...) op de Wee geschéckt huet.“ Esou hat den deemolege Rapporteur Lucien Thiel zum Projet de loi 6148 iwwert d’Bourse vun de Studenten den 13. Juli 2010 seng Ried an der Chamber ugefaangen.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

(**Interruption**)

► **M. Claude Adam** (déi gréng). - D’Rechnung vun der Regierung war, fir duerch d’Ofschafe vum Kannergeld a vum Kannerboni fir d’Héichschoulstudente 74 Milliounen anzuspieren. Fir déi jonk Leit, déi wëlle studéiere goen, ass en neie System vu Bourssen a Prëten agefouert ginn.

Ech hatt ee Moment wëlles, lech mat dësen Zuelen ze verschounen. Ech soen lech se awer elo, an zwar am Detail, well mer jo erëm eng Kéier haut virgerechent kritt hu vun der Vertriederin vun der CSV, dass d’CSV en anere Modell huet, wou se eis erëm eng Kéier wollt weisen, wéi gutt si rechner kéint: Mir setzen d’Basisbourse erop, mir setzen d’Mobilitéetsbourse erop, an nawell gi mer näischt méi aus wéi an deem Projet, dee mir virleien hunn.

Duerfir nach eng Kéier, wéi schonn eemol gerechent ginn ass vun engem CSV-Minister: Et war domat gerechent ginn, dass d’Fraisé vun de Bourse géife vu 17 Milliounen op 55 Milliounen eropgoen. Dat heescht, op de Bourssen ass mat enger Méiausgab vun 38 Milliounen gerechent ginn. De Stat wollt also ënner dem Stréch 36 Milliounen Euro spueren. Déi Erspuernis, déi sech mat der neier Regelung sollt erginn, war um Bockel vun de Frontaliere geplangt ginn - dat war schonn alles gesot ginn -, well och fir si d’Kannergeld elo bei 18 anstatt bei 27 Joer opgehalen huet.

D’Rechnung war net opgaangen. Déi nei Regelung huet net 36 Milliounen Euro gespuert gehat 2010, mä ass eelef Milliounen méi deier ginn. Et si vill méi Bourssen ugefrot ginn, wéi den Héichschoulminister sech erwaart hat. D’Regierung hat sech also ëm 47 Milliounen Euro verplangt.

(**Interruption**)

Da sinn ech scho beandrockt, mat wéi engem Culot eng kuerzzäiteg Ministesch eis hei wëllt soen, wéi ee richteg rechent, fir richteg ze spueren. Ech si beandrockt!

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

(**Interruptions**)

► **M. Claude Adam** (déi gréng). - Mir hunn oft... Dorop komme mer nach, dat hei ass, ier d’Uerteel war. Ier d’Uerteel war, Madame Modert, eng gutt Interventioun!

(**Interruptions**)

Mir hunn oft no enger Evaluatioun vun deem Gesetz gefrot, esou wéi et och an enger Motioun versprach gi war, a fir déi gréng hat ech de 25. Mee 2012 e Froekatalog un d’Héichschoulkommissioun eragereecht, fir eng Bilanz ze kréien. Déi Froen an Antwerte sinn am Procès-verbal vun der Sëtzung vum 11. Juni 2012 festgehalen a verëffentlecht ginn. D’Antworte sinn och haut nach ëmmer aktuell an interessant.

An och d’Fro nom Plang B war gestallt ginn, d’Fro: Wat geschitt, wann den Europäesche Gerichtshaff de Frontaliere recht gëtt bei hirem Recours? An et ass geäntwert ginn: „Mir brauche kee Plang B, well mir behale recht.“ An da muss ech de Mëtteg erëm eng Kéier vun der CSV-Säit lauschten, wat en Avis juridique ass a wat fir gutt Avis-juridiquë si hunn a wéi gutt si dat alles wëssen!

Ech sinn do erëm eng Kéier ganz erstaunt iwwert déi Unverfrorenheit, déi ech vun Ärer Säit do kréien.

► **Une voix.** - Dat ass richteg.

► **M. Claude Adam** (déi gréng). - Wéi dunn den Europäesche Gerichtshaff dem Här Biltgen awer bestätegt hat, dass et net richteg wier, dass d’Frontalierskanner keng Bourse géife kréien, du war aus der Spuermoosnam eng richteg deier Dépense ginn.

An elo komme mer dann nach op déi Chiffieren, Madame Modert! De Montant vun de Bourssen war am Budgetsjoer 2014 op 143,8 Milliounen geklommen. Nach eng Kéier zur Erënnerung: 2010 ware 55 Milliounen viséiert ginn. Da muss mer eis kënnen agestoen, dass dat eng Feelentwécklung ass,...

(**Interruption**)

...datt et eng Zoomuddung ass, vun all Ressort Spuermoosnamen ze verlaangen an ee Budgets-posten onkontrolléiert fortlafen ze loossen!

► **Une voix.** - Dat hate mer jo gesot.

► **M. Claude Adam** (déi gréng). - Et ass nëmme legitim, déi Dépense vun de Studie-
bäihëllefen an de Grëff ze kréien, an dat ass och am Interesse vun alle Leit, och vun deene jonke Leit hei am Land, déi Dépensen erëm op eng geregelt Schinn ze kréien.

Mat deene Mesuren, déi d’Regierung hei proposéiert an déi mir haut votéieren, komme mer

erëm op e méi oder weéneger normale Wuess-tum vun de Studiebahhëllefen zréck. Natierlech sinn dës Moosname Spuermoosnamen, wa mer se mam Joer 2013/14 vergläichen, an et ass och richteg, datt déi meescht vun de Studenten am Hierscht 2014 manner Bourse kréie wéi am Hierscht 2013.

Et ass och fir déi gréng méi einfach, Suen ze verdeelen, wéi Suen anzespueren. Mir mengen awer, datt mer net derlaanscht kommen, dës Mesuren ze huelen, fir eng falsch Politik ze redresséieren.

An ech muss dann eng leschte Kéier - dann halen ech awer och domadder op - soen, datt ech iwwert de Culot vun der fréierer Ministesch aus där Partei, déi eis dee Schlamassel hei agebrocht huet, beandrockt sinn. Ech setzen owes doheem um Canapé, ech kucken d'Norichten an da mengt grad just déi Politikerin, si dierft dem aktuellen Héichschoulminister eng Lektioun erdeelen, wéi hien d'Studienhëllefen elo misst regelen: Il faut oser le faire!

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Claude Adam (déi gréng).** - D'Bourse am Projet de loi 6670 ass a véier Deeler gedeelt: fir d'Éischt 2.000 Euro Basisbourse, also als Startkapital fir jiddwer Student. Dat ass net esou vill wéi d'Kannergeld virun 2010. Dat ass net sozial gerecht. Dat geet och net duer, fir ze studéieren. Mir betruachten dat als dat, wat et ass, eng Basis vun nëmmen, oder ëmmerhin 2.000 Euro fir jiddwereen, deen an enger Héichschoul ageschriwwen ass, en Encouragement, ee Startkapital, fir e Studium unzegoen.

Et ass probéiert ginn, dëse Montant eropzesetzen. Et huet net un Iddie gefeelt. Et ass awer esou, datt déi Bourse de base, well absolut keng Konditioun dru gebonnen ass, wierklech deen Deel Suen ass, dee mat der Strenz verdeelt gëtt, an natierlech och deen deiersten Deel vun der Bähëllef ass. Wann een dës Basisbourse substanzziell héicht, ass d'Zil, fir erëm eng normaliséiert Entwécklung vun de Käschten ze kréien, net méi ze erreechen, an de Wonsch vun der Majoritéit, fir méi geziilt do ze hëllefen, wou et wierklech néideg ass, kann och net méi ëmgasat ginn.

Dann hu mer 2.000 Euro als Mobilitéitsbourse. Et war e Konsens, datt et am Prinzip méi deier gëtt, fir am Ausland ze studéieren, wéi am Inland. An et war e Konsens, fir eng Mobilitéitsbourse anzeféieren, fir deene Studenten ze hëllefen, déi mussen eng Studentewunnung am Ausland sichen an och musse Loyer bezuelen. Iwwert déi 2.000 Euro war et kee Konsens ginn. 2.000 Euro geet net duer, fir e ganz Joer de Loyer ze bezuelen. Et ass och richteg, datt de Loyer a verschiddene Länner an a verschiddene Stied méi héich ass wéi an aneren. Paräis a London si méi deier wéi Stroossbuerg oder Aberdeen.

Mir hunn de Kritär vun engem Studium an engem anere Land als Konditioun un dës Bourse gehaangen. Dat gëtt kritiséiert. Dat kann een och kritiséieren. Jo, et ass net glécklech, datt e Jonke vu Wäisswampech keng Mobilitéitsprime kritt, wann en op Esch/Belval studéiere geet, e Jonke vun Athus awer eventuell esou eng Bourse ka kréien. Et ass och eng gewësse Benodeelegung, wann e Student vun Athus muss an en anert Land goen, wann en eng Mobilitéitsbourse vum Lëtzeburger Stat wëllt kréien, wou hien dach am léifsten a Frankräich studéiert, a Montpellier ass och wäit ewech, an do muss en och Loyer bezuelen.

Et ass gefrot ginn, fir no engem Städteindex ze fueren an d'Bourse unzepassen, jee nodeems et eng méi oder manner deier Stad wier, wou de Student studéiert. Mir sinn net fir esou eng Regel. Et ass méiglech, fir déiselwecht Matière op verschiddenen Unien a verschiddene Stied ze studéieren. De Käschtpunkt vum Loyer, d'Qualitéit vun der Uni - an hei sollte mer net ze vill iwwerhiefflech sinn -, d'Distanz vun doheem, d'Sproochkenntnisser, d'Aschreiwungsgebühre spille mat bei der Décisioun, wou de Student wëllt higoen.

Muss de Stat, an et wier och emol vläicht flott, fir eng Kéier ze soen: muss d'Allgemengheet en Ennerscheed maachen, ob de Student wëllt op Paräis oder op Stroossbuerg goen? Mir mengen net.

Déi absolut sozial Gerechtegkeet kréie mer och net iwwer e System vu Bourssen agefouert. An awer menge mer, datt mat de Kritäre vun der Mobilitéitsbourse, déi déiselwecht si wéi déi vun der Erasmus-Bourse, e puer wesentlech Punkten erfëllt ginn.

Mir hunn an haten ëmmer en Interessi drun, fir eis jonk Leit an d'Ausland studéieren ze

schécken. Mir hunn och en Interessi drun, eng gutt Uni zu Lëtzebuerg opzebauen. Mat der Mobilitéitsbourse, wéi mir se hei aféieren, maache mer engersäits d'Uni Lëtzebuerg e bësse méi interessant fir eise Frontalieren hir Kanner, droen anerersäits awer och der Tatsaach Rechnung, datt fir déi allermeescht Studenten e Studium am Ausland nun eemol vill méi oft mat Méiausgabe fir Loyer an Urees verbonnen ass wéi e Studium heiheem.

D'Ongerechtegkeet, datt Tréier am Ausland ass a Belval net, gefällt eis net, mä et ass eis kee Modell presentéiert ginn, deen eis méi gerecht virkomm ass. Mat 2.000 Euro si jo bái Wäitem net all Onkäschte bezuelt. Ech ka mer schlecht virstellen, datt ee just an d'Ausland studéiere geet, fir eng Mobilitéitsbourse ze kréien.

Mir musse ronderëm d'Uni genuch Studentewunnungen hunn, déi mer zu engem faire Präis de Studenten ubidden. A mir mengen, et wier absolut legitim, fir e Contingent fir Résidenten ze reservéieren, déi am eegene Land musse mobil sinn.

De Lëtzeburger Stat huet iwwregens eng ganz Rei Studentewunnungen. „Net genuch“, gëtt oft gesot. Dat ass en Dossier, iwwert dee mer eng Kéier misste schwätzen. Den Informatiounen no, déi ech hunn, ass d'Demande no Wunnungen a Studentefoyeren un de Lëtzeburger Stat erstaunlech kleng. Vlächicht kann de Minister eis herno nach eppes zu deem Punkt soen.

Dann hu mer eng Sozialbourse vun 3.000 Euro. Mat der Sozialbourse ass déi maximal Bourse ëm 500 Euro méi héich wéi bei där aler Bourse Biltgen an Hansen. Et ass deen Deel vun der Bourse, deen u soziale Kritären hänkt. Richteg ass et, datt just weéng Studenten wäerten en Urecht op déi maximal Sozialbourse vun 3.000 Euro hunn. Fir eis ass et awer absolut verständlech, datt e Student, deen aus engem Elterehaus kënnt, wou de Revenu ënnert dem Mindestloun läit, 3.000 Euro pro Studiejoer méi kritt wéi e Student, bei deem de Revenu vun den Eltere méi wéi 4,5-mol esou héich ass.

Déi Staffellung vun der Sozialbourse ass duerch den Amendement vun der Regierung daitlech verbessert ginn. Mir sinn der Meinung, datt dës Sozialbourse e wäertvollen a sënnavollen Deel vun de Studiebahhëllefen ass. De Prinzip, datt e Student aus engem ekonomeschen benodelegte Milieu soll substanzziell méi Hëllefe kréie wéi en aneren, stelle mir net a Fro.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Claude Adam (déi gréng).** - Et ass een Ennerscheed, ob Elteren hire Kanner e Studium net „wëllen“ finanzéieren oder net „kënnen“ finanzéieren. Ech kommen nach eng Kéier op dee Punkt zréck, wann ech iwwert de Prêt schwätzen.

Nei zum urspréngleche Projet ass dann och eng Familljebourse, déi d'Regierung agefouert huet. Wann zwee Kanner zur selwechter Zäit op der Uni studéieren, kréie se allen zwee 500 Euro zousätzlech Bourse. Dëst ass weder eng Basisbourse nach eng Sozialbourse. Mat dësem Deel Bourse wëlle mer virun allem der Tatsaach Rechnung droen, datt d'Studenten an hir Famill a méi enger schwieriger Situatioun sinn, wa se nach Geschwëster hunn, déi och studéiere ginn. Wa mer de Prinzip akzeptéieren, datt mam Studéieregoen d'Zäite vum Kannergeld eriwuer sinn, dann ass et och kee Widersproch, datt just d'Zuel vun den Héichschoulstudenten décidéiert, ob een esou eng Bourse kritt oder net.

E bësse méi problematesch ass et, wann de Brudder oder d'Schwëster zwar nach studéieren, awer keen Urecht méi op eng Studiebahhëllef hunn, well se d'Konditiounen net méi erfëllen. Dann hunn automatesch och de Brudder oder d'Schwëster, déi Student oder Studentin sinn, keen Urecht méi op d'Hëllef, ob-schonn hien oder hatt sech eigentlech näischt zuschold komme gelooss hunn.

An da gëtt et nach, wéi am ale Gesetz och, d'Méiglechkeet, eng Hëllef vun 1.000 Euro accordéiert ze kréien, wann e Student an enger besonnesch schwieriger Situatioun ass. Hei ass d'Halschent Bourse an d'Halschent Prêt. Mir wëssen, datt hei nëmme weéng Demandé gestallt ginn. Am Zäitraum vun 2010 bis 2012 waren et der 14. Aacht Demandé sinn akzeptéiert ginn.

Ier ech dann zum eigentleche Prêt kommen, ginn ech nach kuerz op d'Hëllef bei den Aschreiwungsgebühren an. Bis 3.700 Euro Aschreiwungsgebühre kënnen duerch eng staatlech Hëllef gedroe ginn, jeeweils zur Halschent als Bourse an als Prêt.

Do hate mer dann och d'Diskussiounen, ob een déi Fraisé bis zu engem vill méi héije Montant misst droen. Mir mengen net. Nach ass d'Méiglechkeet, fir e Studiegang ze fannen, bei deem d'Aschreiwungsgebühren ënnert dem Seuil leien, grouss genuch. Et kann och net

sinn, datt d'Allgemengheet bei allméigleche Privatschoulen onbegrenzt Hëllef finanzéiert.

E spezifesche Problem, an d'Kolleejin vun der LSAP huet et och scho gesot, kéint awer an nächster Zukunft mat Groussbritannien ent-stoen. Dorop kommen ech nach eng Kéier zréck.

Am Résumé: E Student, deen zu Lëtzebuerg wunnt a studéiert, kritt 2.000 bis 5.000 Euro Bourse. E Student, deen zu Lëtzebuerg wunnt an am Ausland studéiert, kritt 4.000 bis 7.000 Euro Bourse. E Student, deen am Ausland wunnt a vun deem een Elterendeel an deene leschte siwe Joer op d'mannst fënnf Joer zu Lëtzebuerg geschafft huet, kritt 4.000 bis 7.000 Euro Bourse, wann en am Ausland studéiert, och wann en zu Lëtzebuerg studéiert. Deeselwechte Student kritt 2.000 bis 5.000 Euro Bourse, wann en a sengem Heemechtsland studéiert. E Student, deen e Bruder oder eng Schwëster op der Uni huet, kritt 500 Euro zousätzlech.

Dat ass fir weéng Studenten méi wéi bis elo, an dat ass fir vill Studente manner wéi bis elo. Dat ass am europäesche Verglach nach ëmmer eng zimlech anstänneg Hëllef. A wann ech am Ufank gesot hunn, e Gesetz iwwert d'finanziell Hëllefen zu Héichschoulstudie misst all Student et erlaben, studéieren ze goen, dann ass et kloer, datt et mat der Bourse eleng och am gënschtegste Fall net duergeet.

Duerfir gëtt et dann och nach deen Deel Prêt. De Basisprêt ass 6.500 Euro, genee wéi beim Gesetz virdrun. D'Zréckbezuele geet och net direkt nom Studium un, an den Zënstaun ass garantéiert. Dat ass eng gutt Saach. Am Moment leien d'Zënse deif, da spiert keen dat weider, mä dat muss net ëmmer esou bleiwen.

Wann d'Aschreiwungsgebühren héich sinn, da kann et sinn, datt bis zu 1.850 Euro Prêt derbäikommen. A wann eng Demandé fir speziell Hëllefe gemaach gëtt, da kënnen och nach eng Kéier 500 Euro Prêt derbäikommen. Dat ass och nach alles d'selwecht wéi am ale Gesetz.

Nei ass awer dann: Dee Student, dee keng Sozialbourse oder net déi ganz Sozialbourse kritt, ka bis zu 3.000 Euro zousätzlech léine goen. Mir begrëssen dës Méiglechkeet, déi och op Interventioun vun der ACEL agefouert gouf. Mir warnen awer och virun dëser Méiglechkeet. Ech kommen nach eng Kéier op dee Punkt ze schwätzen.

Mam Projet de loi 6670 léise mer net all Problemer fir déi nächst zéng Joer. Mir mengen awer, datt de Minister seng Hausaufgabe gutt gemaach huet, an déi gréng ennerstëtzen dëst Gesetz.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Claude Adam (déi gréng).** - Mir sinn der Meinung, datt mer och an Zukunft nach méi oft iwwert d'Studentebourss wäerten diskutéieren. Duerfir déposéieren ech am Numm vun deenen dräi Majoritéitsfraktiounen eng Motioun, déi selbstverständlech opsteet an och därerf vun deenen anere Fraktiounen a Parteie gedroe ginn, wou mer d'Regierung opfuerderen, no engem Joer e provisoereschen Bilan ze maachen an no zwee Joer e fundéierte Bilan ze maache vun deem Gesetz, wat mer haut stëmmen.

Mir froen och, datt d'Regierung déi Gedanken, déi schonn eng Zäit laang am Raum schwiewen, fir en Organ vun enger national representativer Studentevertriédung ze schafen, intensivéiert. Bei deenen Diskussiounen huet ee gemierkt: Esou e Gremium feelt eis. Mir mengen, esou en Organ wier wichteg.

Mir mengen, datt et wichteg ass, e Suivi ze maache vun der Situatioun vun de Studenten. Eventuell wier et ubruecht, en Observatoire anzeriichten. Eventuell kann een awer och e bestehend Gremium mat enger neier Missioun befaassen. Dat muss d'Regierung ennersichen.

Mir fannen, datt et net gutt ass, datt mer zwar schonn eng ganz Rei Donnéeën hunn, déi iwwert de CEDIES erakommen, datt mer awer keng Auswärtung vun dësen Donnéeën hunn. An et ass nun eemol esou, datt d'Situatioun op den Héichschoulen net statesch ass. Mir mussen eis Méiglechkeete ginn, op Ännerungen ze reagéieren.

Motion 1

La Chambre des Députés,

- rappelant que dans sa motion votée le 13 juillet 2010, à l'occasion de l'adoption de la réforme de juillet 2010, elle avait invité le Ministre de l'époque à procéder à une évaluation des effets de la réforme au bout de 12 mois;

- notant que cette évaluation n'a été réalisée que de manière rapide et sommaire dans la réunion de la Commission de l'Enseignement supérieur, de la Recherche, des Médias, des Communications et de l'Espace du 11 juin 2012;

- estimant que la réforme actuelle des aides financières de l'État pour études supérieures, tout

comme les réformes et adaptations antérieures, souffre toujours d'un certain manque de données et de statistiques fiables par rapport aux nombreuses implications des modifications proposées;

- considérant que la récente étude lancée par le comité d'action des étudiants en coopération avec le Centre Information Jeunes fournit certaines indications utiles sur les coûts de vie et d'études des étudiants;

- considérant que le nouveau montant maximal d'aide financière auquel peut prétendre l'étudiant-e monte désormais à 18.700 EUR et qu'une partie importante peut être attribuée en tant que prêt;

- rappelant que vu le large choix des domaines, des lieux d'études et des régimes linguistiques qui sont ouverts aux étudiant-e-s luxembourgeois, une orientation efficace s'avère particulièrement complexe et devra être analysée et adaptée aux besoins actuels;

invite le Gouvernement

- à présenter un premier bilan du nouveau système d'aides financières pour études supérieures après un an et une évaluation détaillée deux ans après la mise en application de la réforme;

- à étudier la mise en place d'un Observatoire de la vie estudiantine ayant notamment pour mission le suivi de la situation socio-économique des étudiant-e-s afin d'assurer la disponibilité de données statistiques fiables et régulières;

- à analyser la création d'un organe officiel de représentation nationale des étudiants;

- à se donner les moyens nécessaires pour accomplir ces missions.

(s.) Claude Adam, Eugène Berger, Taina Bofferding.

Ech hat Groussbritannien ugeschwat. Hei ass en Trend zu ëmmer méi héijen Aschreiwungs- a Studiegebühre feststellen. Dat ass engersäits drop zréckzeféieren, datt d'Engländer eng zimlech liberal Schinn fueren. Mä ech wëll mer et awer och net esou einfach maachen. Et gëtt och nach aner Ursachen. Et gëtt weltwäit e Flux vu Studenten, déi aus enger Regioun an eng aner Regioun studéiere ginn. Zum Beispill gi vill Studenten aus Osteuropa a Westeuropa studéieren.

Kleng Länner - Lëtzebuerg zielt och nach ëmmer derzou - schécke méi Studenten an d'Ausland, well si net kënnen alles ubidden. Beispill: Zypern huet 12.000 Studenten an d'Ausland geschéckt, aus dem Ausland kommen awer nëmmen 1.600 Studenten an Zypern. A Groussbritannien ass dat Verhältnis e ganz anert. Do sinn 2008/2009 13,6-mol méi Studenten an d'Land komm, wéi der aus Groussbritannien an aner Länner gaange sinn, an duerfir hunn ech och en...

(Interruption)

Här Kartheiser, wann Der eppes ze soen hutt, da waart, bis et un lech ass, wann ech gelift!

Ob mir grad just...

► **M. le Président.** - Jo,...

(Hilarité et interruptions)

► **M. Claude Adam (déi gréng).** - Datt d'Engländer probéieren, en Deel vun hirem Invest an d'Héichschoul iwwert d'Gebühren eran-zekréien, dat musse mir net gutt fannen. Ob grad just mir et sollen allze schaarf kritiséieren, dat ass eng aner Fro. D'Situatioun am A behale musse mer op alle Fall.

Mir sinn der Meinung, datt et an Zukunft wichteg ass, datt och vu Lëtzebuerg aus vill Leit an England studéiere ginn. D'Entwécklung vun de Fraisen un engleschen Héichschoule kéint eis dozou féieren, eng Kéier speziell mussen do Hëllefen anescht ze organiséieren.

Mir sollten och, an dat hat ech och ugedeit, d'Méiglechkeet vun enger iwwerdrüwwener Verschëldung vun engem Student eescht huelen. De maximale Prêt, deen e Student ufroe kann, läit bei 11.850 Euro an engem Joer. Wien ass hei am meeschten a Gefor? Ma dee Student, wou de Stat mengt, d'Eltere kéinten opgrond vun hirem Akommes eng finanziell Ennerstëtzung verkraaften, a wou d'Elteren déi Ennerstëtzung awer net brénge kënnen oder net brénge wëllen.

An deem Fall kann de Student awer studéiere goen, mécht awer an deem fir hien ongënschtegste Fall en héije Prêt. Mir hunn et jo hei mat jonken Erwuessenen ze dinn, déi hir eegen Zukunft gestalten. Mir si schonn der Meinung, datt et Situatiounen gëtt, déi esou e Prêt recht-fertegen. Duerfir ass et och gutt, datt e méiglech ass.

Mir erënneren awer och nach eng Kéier dorun, datt et fir Elteren net esou einfach ass, ze soen: „Ech kéint zwar hëllefen, mä ech wëll net hëllefen.“ Kanner hunn heescht och Verpflichtungen hunn! Déi Verpflichtungen halen net op mat engem Gebuertsdag an och net mat engem

Universitätsstudium, och wann d'CSV déi Mee-nung vläicht net deelt.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Claude Adam** (*déi gréng*).- Mir mengen, datt et wichteg ass, datt jonk Leit op eng seriö Berodung kënnen zrëckgräifen, a mir sinn och der Meinung, datt een desén Aspekt vun der Studiebahëllef soll iwwerwaachen.

Et ass jo haut net méi esou, datt een auto-matesch no engem Héichschoulstudium en direkten Zougang zu enger gutt bezuelter Plaz op Liewenszäit huet. D'Iddi, fir zumindest en Deel vum Prêt kënnen an eng Bourse ëmzewandelen, ass net verkéiert. Et wier sën-nvoll, sech Gedanken driwwer ze maachen, a mir hunn eis der och schonn driwwer ge-maach.

Den Amendement vun der CSV schéisst awer wäit iwwert d'Zil eraus, an duerfir ënnerstëtze mir deen net.

Wéi mer 2010 déi sougenannten „Loi Biltgen“ agefouert haten, hat den Här Biltgen eis ver-sprach, mir kréiche praktesch gratis an auto-matesch elo och eng ganz Rei Donnéeën iwwer eis Studente matgeliiwwert. Dat hu mer och oft nogefrot, krute mer awer bis elo nach ni.

Mir brauchen esou Donnéeën, fir eng seriö Héichschoulpolitik am Intérêt vun eise jonke Leit ze maachen. Wa mer gefrot hunn: „Wéi vill Studenten halen ënnerwee op?“, da krute mer eng Äntwert: „Oh, ongeféier een Drëttel vun de Studenten hält ganz op mat studéieren, een Drëttel fänkt en neie Studium un an een Drët-tel mécht de Studium fäerdeg.“ Déi Aschätzung war eis vill ze vill graff. An ech mengen och, datt se nach e Stéck vun der Rea-litéit ewech ass.

An deem Sondage vun der UNEL, vun deem ech scho geschwat hunn, heescht et, datt 40% vun de Bachelor-Studente scho méi laang stu-déieren ewéi sechs Semester, also schonn iwwert d'Regelstudienzäit ewech sinn. Da gëtt och nach gesot, wéi vill Prozent gewieselt hunn, opgehalen hunn. Dat sinn alles Don-néeën, déi onprezis sinn, mä mir hunn nach keng besser. Et wier awer immens interessant erauszefannen, firwat datt esou vill Studente wiesselen oder ophalen.

D'UNEL seet, well esou vill Studenten ophalen, wiesselen, verlängeren, missten d'Hëllef ver-längert ginn. Mir mengen éischter, datt d'Orientatioun muss wesentlech verbessert ginn. Mir mengen och, datt d'Ausenaner-setzung mam schouleschen a familiäre Milieu iwwert dat, wat ech wëll an aller Onofhän-gegkeet studéiere goen, éischter e wäertvollen Exercice ass wéi eng Kapitulation vum ono-fhängege Student.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Claude Adam** (*déi gréng*).- Här Pre-sident, mir hunn en Interessi, datt méiglechst vill jonk Leit studéiere ginn, datt méiglechst vill jonk Leit och an d'Ausland studéiere ginn. Mir hunn et mat jonken Erwuessenen ze din, déi hu schonn eng ganz Rei opzeweisen an hirem Liewen: Sechs Joer Primärschoul a siwe Joer Se-condaire mat Erfolleg hu si hannert sech bruecht. Dat geet net vum selwen, do brauch een Energie, do brauch ee gutt Enseignanten an do ass mat déi gréissten Hëllef och en Elte-renhaus, wat d'Schoul an de schoulesche Wee ënnerstëtzt.

Mat deem Gesetz kann all Mënsch, deen Zou-gang zu enger Héichschoul kritt, och studéiere goen. Wa seng Elteren hien net ënnerstëtze kënnen, well se finanziell d'Méiglechkeet net hunn, dann ass et e bësse méi schwéier, mä et ass méiglech. Wa seng Elteren hien net ënner-stëtze wëllen, obscho si dat kéinte maachen, dann ass et nach méi schwéier, mä awer och nach ëmmer méiglech. Dat war mam ale Ge-setz och net vill anescht. Mir hunn en Intérêt drun, datt jonk Leit studéiere ginn.

Mir sollten awer och wëssen, datt et aner inter-essant berufflech Weeër gëtt. Mir sollten deene Jonken, déi net kënnen op eng Héichschoul goen, och net arieden, si wieren näischt oder manner wäert.

(**Brouhaha**)

Op vill Aspekter sinn ech net agaangen, zum Beispill op d'Méiglechkeet, datt een och bei engem Fernstudium ka finanziell ënnert d'Äerm gegräff kréien, oder op déi positiv Décisioun, datt mer keng Alterslimite fir den Zougang zu den Hëlfelefen an d'Gesetz gesat hunn. Duerfir sinn ech frou iwwert den ausféierleche mëndlechen a schrëftleche Rapport vun der Rapportrice, där ech och heimat wëll villmools Merci soen. An lech soen ech Merci fir d'No-lauschteren.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Merci och dem Här Adam. Nächste Riedner ass den Här Roy Reding fir d'ADR.

► **M. Roy Reding** (*ADR*).- Merci, Här Pre-sident. Dir Dammen an Dir Hären, wa mer en neit Gesetz maachen an enger esou wichtiger Matière, da stellen ech mer einfach emol d'Fro: Wéi sollt esou e Studiebahëllefegesetz idealer-weis ausgesinn? Mir maache jo en neit Gesetz, mir kënnen also innovéieren. Wat wieren d'Zil-er vun engem gudden neie Gesetz, wann een Zäit genuch gehat hätt, fir et auszeschaffen?

D'Zil misst sinn, éischstens, datt all Lëtzebuenger Awunner, dee studéiere wëllt a studéiere kann, dat heescht déi néideg intellektuell Viraus-setzungen derfir matbrëngt, studéiere kann, wat e wëllt a wou e wëllt, an dat, zweetens, onofhängeg vu sengen Elteren a vun deem, wat seng Eltere wëllen a wat seng Eltere kë-nnen, wie seng Eltere sinn, wat seng Eltere schaffen a wat seng Eltere verdéngen.

(**Interruptions**)

Den Här Adam huet ganz recht:...

► **M. le Président.**- Wann ech gelift! Just den Här Reding huet d'Wuert.

► **M. Roy Reding** (*ADR*).- ...Idealerweise müssen a sollen Elteren hir Kanner ënnerstët-zen. A jo, si hunn och eng juristesche..., si hunn och d'Flicht, hire Kanner ze hëlfelefen, juristesche. Mä en attendant, wat mécht dann dat Kand, deem seng Eltere soen: „Ma mir hunn dech dach elo net d'Première maache gelooss, fir dass de «Nënë» studéiers zu Souwisoul!“ Wat mécht et? Et féiert e Prozess géint seng Elteren! An en attendant: Kann et studéieren, jo oder neen? Neen, et kann net studéieren! An zum-indest an esou Fäll misst esou Leit kënnen direkt an ad hoc gehollef ginn, onofhängeg vun engem Recours géint d'Elteren.

An idealerweis géif fir eis esou en neit Gesetz drëttens bedeiten, datt mer Sozialtransferten iwwer eis Grenzen ewech verschwannen doen, well déi Leit, déi Grenzgängerkanner an hire Länner - Däitschland, Frankräich, Belgien, dat si jo dann d'Grenzgänger - och méi oder manner gutt Studiebahëlfelefen hunn, vun deene se pro-fitéiere kënnen, an dat onofhängeg dovun, ob ee vun hiren Elterendeeler zu Lëtzebuerg schafft oder net.

Den ale System Biltgen war bestëmmt net ideal, mä e war u sech e gudde System, an nees eng Kéier gouf eng gutt an eigentlech ganz generéis Iddi vun Onofhängegkeet vum jonke Mënsch duerch eng falsch interpretéiert EU-Regel füttigemaach. Dat muss een einfach klipp a kloer soen! Europa huet eis dëst gene-réist Gesetz füttigemaach!

Fakt ass...

(**Interruption**)

Majo, Madame Loschetter, et ass einfach wouer!

Fakt ass, datt d'EU an Héichschoulsaache ken-gerlee Kompetenz huet. Fakt ass och, datt et géif duergoen, datt mer aus de Studiebahëlfe-lefen eng kommunal Aufgab géife maachen, da kéinte se guer net méi un eis erukommen. A Fakt ass och, datt ech, wéi den Här Adam sot, et wier bedauerlech, datt e Student vun Athus, deen op Belval geet, kann eng Mobilitéits-bourse kréien an dee vu Wäiswampech net, dat wier onglécklech, datt ech duecht an ech soen lech: Dat ass net onglécklech, dat ass skanda-léis!

Bon, Kolleegen, wéi mer hei den Hearing hate mat de Studenten, huet jiddwereen...

► **M. le Président.**- Här Reding, erlaabt Der, dass den Här Adam lech eng Fro stellt?

► **M. Roy Reding** (*ADR*).- Jo, wann ech dräi Minutte kréien, déi hien iwwerzunn huet, hunn ech kee Problem domat.

► **M. le Président.**- Neen, Dir kritt déi selbst-verständlech ugerechent.

► **M. Roy Reding** (*ADR*).- Jo, natierlech, selbstverständlech.

► **M. Claude Adam** (*déi gréng*).- Här Reding, fannt Der et dann och skandaléis, datt de Student vun Athus, wann en op Montpellier geet, keng Bourse kritt? Oder ass lech dat méi egal, wéi wann dee vu Wäiswampech op Belval kënnt?

► **M. Roy Reding** (*ADR*).- Dee kritt déi, well Athus läit a Belgien a Montpellier läit a Frank-räich, Här Adam, voilà!

(**Hilarité**)

► **M. Claude Adam** (*déi gréng*).- Pardon, da Bréissel.

► **M. Roy Reding** (*ADR*).- Sou! Domat dann zu deene Kampfstoryen, déi mer hei erzielt hunn, wéi mer d'Studenten ugehéiert hunn. Wéi mer d'Studenten ugehéiert hunn, hu vill vun de Kolleegen erzielt: „Majo, wéi ech stu-déiere gaange sinn...“, wou sinn ech hi-gaangen, wat krut ech als Bourse, wat hunn ech misse schaffe goen an esou weider an esou weider. An d'Studente ware mat Recht e bës-

sen agacéiert, well se soten: „Mä haut ass alles anescht, haut ass alles méi deier!“, an esou wei-der.

Mä ech kommen trotzdeem drop zrëck. Wéi war et da fréier? Deemools konnt ech als Aar-bechterkand mat enger Première vum lechter-nacher Lycée op eng Uni goen, an zwar net egal wat fir eng, mä déi beschten Droits-Uni vu Frankräich. Ech krut e Stéck Prêt mat Zësen, ech krut e Stéck Prêt ouni Zësen, ech krut e Stéck Bourse. Meng Prête konnt ech lacker rembouriséieren, wéi ech fäerdeg war. Dat war Chancëgläichheet au départ, an et ass déi Chancëgläichheet, déi mer haut mat deemem Gesetz net méi garantéieren.

Fir mech ass e Studiebahëllefegesetz, wat dat doten net erlaabt, nämlech datt en Aarbechter-kand onofhängeg vun der finanzieller an och der moralescher Astellung vu sengen Eltere ka studéieren op enger Topuniversitéit, inakzeptabel. An eleng duerfir géif ech esou e Gesetz ni-mools stëmmen.

Dat Gesetz hei ass a senger Gesamtheet net gutt an et ass och a sengen Detailer net gutt. Mir hu jo elo schonn d'Mobilitéit ugeschwat. Eng aner Saach ass zum Beispill den Élément de la famille. Dat ass einfach Quatsch! Et ass einfach Quatsch ze kucken, wéi vill Kanner vun enger Famill studéieren. Et muss ee kucken: Wéi vill Kanner huet déi Famill. A wann dat eent scho fäerdeg ass mat de Studien, éier dat zweet ufänkt, oder dat zweet fäerdeg ass, éier dat drëtt dann dohinnerkënnt, da muss een dach a Kont huelen, datt déi Famill iwwer Ge-bühr an aussergewéinlech vill Efforte muss maachen. An deem muss ee kënne Rechnung droen.

Och déi Limitatioun vum Prêt fannen ech aus deene virgenannten Ursaachen net richtig.

D'Sozialkomponent, et deet mer leed, dat ass de Contraire vun enger Simplification adminis-trative. Et ass schwéierfällig, et ass kompli-ziéiert. Et bedeit, datt en Apparat muss opge-baut ginn, deen ech gär géif als Usine à gaz duerstellen. Studenten, déi vun hiren Elteren déi néideg Pabeieren net kréien, kommen an Däiwelskichen. Et ass een onwahrscheinlechen Opwand.

Et sollt een et einfach esou maachen, wéi d'Ma-dame Hansen an hirem exzellenten, ech géif scho bal soen „Rapport“ virgeschloen huet.

(**Interruptions diverses**)

Ech däerf meng Nopesch och eng Kéier luewen, jo. Da kommen ech zum...

► **Une voix.**- ...Éierlechkeet.

► **Une autre voix.**- Ech weess net, ob se dat wëllt.

(**Hilarité**)

► **M. Roy Reding** (*ADR*).- Da kommen ech op mäi Lieblingsthema, dat sinn d'Droits d'in-scription. Do gesäit dëst Gesetz vir, mir hate scho Rieds driwwer an der Kommissioun, mä ech soen et dann hei fir de Plenum a fir d'Éffentlechkeet, do gëtt virgesinn: 3.700 Euro Maximum mat 50% Bourse, 50% Prêt. Mir hunn als ADR do en Amendement erabruecht, wou mer gesot hunn, mir hätte gär zumindest fir dat, wat iwwert dee Montant erausgeet, e Prêt, fir datt Leit kënnen op Unie studéieren, déi ebe méi deier si wéi 3.700 Euro. England ass hei schonn ugeklongen.

Mä kommt, mir nennen emol einfach ganz konkret Chifferen! An England ass déi moyenne Aschreiwgebühre fir eng Uni, fir eng normal Uni - mir schwätzen net vu Medezin an esou - 11.000 Euro d'Joer! An enger Schoul wéi der École hôtelière de Lausanne ass d'jährlech Aschreiwgebühre 45.000 Euro! Dat ass einfach Fakt. An esou Fakte misst ee kënne Rechnung droen.

Bon, deen Amendement gouf nidderge-stëmmt, genau wéi déi Amendementer vun de Kolleegen vun deene Lénken an d'Amendemen-ter vun der CSV. Ech representéiere mäin Amendement, eisen Amendement vun der ADR hei net! Well mir soen, mir wëllen deen „simu-lacre de démocratie et de débat démocratique“ net matmaachen. Dir sidd mam Bulldozer an der Kommissioun driwwergefuer an Dir géift och hei am Plenum mam Bulldozer driwwer-fueren. Dat brauche mer net.

► **M. Claude Meisch**, *Ministre de l'Enseigne-ment supérieur et de la Recherche*.- Dir waart net ganz oft an der Kommissioun, hunn ech festge-stallt.

► **M. Roy Reding** (*ADR*).- Pardon? Wien, wou?

► **M. le Président.**- Den Här Minister.

► **M. Roy Reding** (*ADR*).- Ah, den Här Mini-ster. Jo, Här Minister Meisch, Dir wëllt mech eppes froen?

► **M. Claude Meisch**, *Ministre de l'Enseigne-ment supérieur et de la Recherche*.- Ma et ass

mer an Erënnerung komm, datt Dir net ganz oft an der Kommissioun derbäi waart.

► **M. Roy Reding** (*ADR*).- Mä Är Kommis-siounen, mir kënnen och doriwwer gäre schwätzen: Wa Kommissiounen festgeluecht ginn den Dag selwer oder den Dag virdrun op mëttes eng Auer, wou mer um zwou Auer zum Beispill Agrikulturkommissioun hunn, dann ass et fir eng Partei, déi dräi Deputéierter huet, re-lativ schwierig, op zwou Plaze gläichzäitig ze sinn, Här Meisch!

► **M. Claude Meisch**, *Ministre de l'Enseigne-ment supérieur et de la Recherche*.- Da gesäit een, wou datt d'Prioritéite gesat ginn.

► **M. Roy Reding** (*ADR*).- Nichtsdestotrotz hunn ech awer déi Aarbecht intensiv verfollegt, an an där doter Kommissiounssetzung hunn ech jo mäin Amendement proposéiert.

► **M. Claude Meisch**, *Ministre de l'Enseigne-ment supérieur et de la Recherche*.- Jo, an enger...

► **M. Roy Reding** (*ADR*).- Gutt, Här Meisch, wat wëlle mer? Wëlle mer Exzellenz hei am Land? Oder wëlle mer lamentéieren, datt mer et nohalte net fäerdegbréngen, fir qualifizéiert Leit auszubilden, fir d'Posten ze besetzen? Wëlle mer viru lamentéieren, datt 10.000 nei Aarbechtsplaze geschafe ginn, a mir hunn hei am Land net déi richtig Leit, fir se ze besetzen?

Dat ass dach d'Fro! Et gëtt eng Inadequatioun tëschent Offer an Demande um Aarbechts-maart. An do kéint notament hëlfelefen, datt mer eise Studente géifen hëlfelefen, déi bescht-méiglech Unien ze maachen. Net iergendeng Uni, wou een eppes ka studéieren. Neen, déi Uni, wou een esou eng gutt Ausbildung kritt, datt een och eng Plaz effektiv ugebuede kritt.

An do hunn ech e ganz einfacht Beispill. Dat kann all Mënsch nopréiwen. Mir hunn hei op der Grenz, eng Stonn mam Auto, zu Koblenz, Vallendar bei Koblenz, eng Schoul, déi heescht „Wissenschaftliche Hochschule für Unterneh-mensführung, Otto-Beisheim-Schule“. Déi kascht 12.000 Euro Aschreiwgebühre pro Joer. Déi gehéiert zu deenen Top-5-Universitéite vun der Welt a Betribswirtschaft. De Loyer fir e Stu-dio kascht do 300 bis 400 Euro. Dat kann all Mënsch sech leeschten.

Firwat empëchéiere mir, datt Leit, déi wëllen a kënnen op esou enger Uni ugehall ginn, déi Aschreiwgebühre vum Lëtzebuenger Stat kënne kréien, Här Meisch - neen entschëllegt! -, Kol-leege vum Parlament?

► **M. le Président.**- Jo, Dir hutt lech selwer zur Uerdnung geruff.

► **M. Roy Reding** (*ADR*).- Merci! Zumindest esou eppes iwwer e Prêt ze finanzéieren, dat misst dach méiglech sinn!

Bon, bref, dat heite Gesetz ass an eisen Aen e klore Réckschritt. Et ass inakzeptabel. Et fiert viru mat onnéidegen Transferten iwwer eis Grenzen ewech. Et garantéiert keng Onofhän-gegkeet vu jonken Erwuessenen, déi studéiere wëllen, vun hiren Elteren. Et garantéiert net, datt deen, dee studéiere kann a wëllt, dat och däerf, och wa seng Elteren dat net kënnen oder wëlle finanzéieren.

D'Liberté de choix, wéi den Här Berger se duergestallt huet, déi hei gelooss gëtt, ass eng Li-berté de choix dans la médiocrité, an der Mët-telméissegkeet, a bestëmmt net eng Liberté de choix vun der Exzellenz. An datt d'Regierung dat net wëllt, gesi mer jo och dorun, datt de Leeschtungsprinzip an deemem Gesetz total feelt. Et geet jo net nëmmen drëm, datt d'Leit Re-gelstudienzäiten anhalen, mä och, wat fir eng Resultater datt se erzielen.

Bon, bref, ech gleewe vill ze vill u Chancëgläichheet an d'Méiglechkeet vum so-zialen Opstieg vun Aarbechterkanner, wéi ech eent sinn oder war, fir deemem Text kënnen zouzestëmmen. A fir am Schouljargon ze bleiwen: Gambia, nosëtzen!

► **M. le Président.**- Nächste Riedner ass den Här Justin Turpel fir déi Lénk. Här Turpel, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Justin Turpel** (*déi Lénk*).- Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ier ech aginn op de Projet 6670 selwer, wollt ech nach eng Kéier zrëck-kommen op d'Reform vun 2010 vun der CSV-LSAP-Regierung, déi sougenannt „Loi Biltgen“, déi pauschal all Student ënner bestëmmte Kon-ditiounen 7.000 Euro zougeschwat huet.

Menger Meinung no hat d'Loi Biltgen ee we-sentleche Virdeel an ee wesentlechen Nodeel. De wesentleche Virdeel, dat war - an dat ass vun alle Bänken déizäit, ausser vun der DP, ën-nerstrach ginn - d'Onofhängegkeet vum Stu-dent aus gesinn. Dat heescht, de Student krut

dat, wat ee kéint nennen eng „allocation universelle“ oder e „Grondakommes“, wéi verschidde Riedner dat 2010 genannt hunn, oder en „Prêt salaire“, wéi den Hoffmanns Änder dat och nach gesot huet. Och wann een dobäi muss betounen, datt dofir awer de Student eng aner Allocation universelle, nämlech déi vum Kannergeld a vum Kannerboni, net méi kritt huet.

Fir de Projet, deem deemools vun der LSAP matgedroe ginn ass an haut ganz hefteg vun der DP kritiséiert gëtt, hu verschidde Riedner 2010 d'Wichtigkeet vun deem Grondakommes ervirgestrach. Ech wëll hei een zitëieren, dat ass deem deemools jonken Deputéierte Claude Adam vun deene Gréngen, dee sot: „Mir schafen also mat deem Gesetz hei ee Grondakommes fir Studenten. Ech hunn et scho gesot, déi gréng fannen déi Iddi gutt. Jiddweree gëtt d'selwecht gekuckt. Mir hu keng Studente méi aus räichen a manner räichen Elterenhäiser. Mir hu just nach jonk Leit, déi wëlle studéieren. Mir hunn also ee Grondrecht op Studium. An da geet et och net drëm, wat d'Eltere wëllen, mä et geet drëm, wat wierklech de jonke Mënsch, wat de Student wëllt.“

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Justin Turpel** (déi Lénk).- An dat huet den André Hoffmann a senger Interventioun 2010 och ënnerstrach.

► **M. Claude Adam** (déi gréng).- Här Turpel, Dir zitëiert just en Deel, dat ass... Dir hutt d'Ironie net mat zitëiert. Da maacht dat och!

► **M. Justin Turpel** (déi Lénk).- Wat hunn ech net mat zitëiert?

(Brouhaha)

► **M. Claude Adam** (déi gréng).- D'Ironie, déi do hannendrukennt.

► **Une voix.**- ...Dir hat zum Här Kartheiser gesot, hie soll sech aschreiwen, Här President.

► **Mme Viviane Loschetter** (déi gréng).- Dat ass deene Lénken hir Polemik.

► **M. le Président.**- Jo, ech mengen och...

► **M. Claude Adam** (déi gréng).- Hien huet mech perséinlech ugeschwat.

► **Mme Viviane Loschetter** (déi gréng).- Schwätzt léiwer iwwert den Inhalt.

► **M. le Président.**- Ech mengen, Dir kritt och jidderzäit d'Wuert,...

(Interruptions diverses)

...wann Der lech ugegraff fillt, mä elo huet just den Här Turpel d'Wuert.

(Brouhaha général)

Här Turpel, fuert Dir weider a loosst lech net beiren!

► **M. Justin Turpel** (déi Lénk).- Merci. Dat waren d'Aussoe vum Deputéierte Claude Adam zum Grondakommes. Hien huet och aner Aussoe gemaach, op déi ech nach wäert zrëckkommen, mä dat war emol déi.

Ech hu gesot, dat Gesetz vun 2010 hat ee wesentleche Virdeel, dat war déi Allocation universelle, fir d'Onofhängegkeet vum Student ofzesécheren.

Et hat och ee groussen Nodeel, an dat ass d'Diskriminéierung vun de Frontalieren, d'Ausgrenzung vun de Frontalieren, esou wéi se deemools ganz kloer vun der Chambre des Salariés kritiséiert ginn ass a wéi och den Deputéierten André Hoffmann se kritiséiert huet, dee gesot huet: „Mir zweifelen drun, dass dat mat dem europäesche Recht iwwerhaupt vereinbar wier, wat mer do mat de Frontaliere maachen, a sozial gesi fanne mer et de toute façon inakzeptabel! An dofir stëmmen déi Lénk selbstverständlech dat Gesetz net!“ Dat war 2010.

Et muss een drun erënneren...

► **Mme Viviane Loschetter** (déi gréng).- Mir hunn et och net gestëmmt.

► **M. Justin Turpel** (déi Lénk).- Jo, jo, ech kommen dorobber. Ech wäert et och erklären. Ech wäert och nach dorobber agoen.

► **Mme Viviane Loschetter** (déi gréng).- ... très bien!

► **M. Justin Turpel** (déi Lénk).- Jo, et ass heiansdo wichteg, drop hinzeweisen, wéi déi gréng Politik a Kontradiktione kënnt a sech op eemol ganz schnell kann änneren. Mä dorobber komme mer zrëck.

► **Mme Viviane Loschetter** (déi gréng).- Merci!

(Interruption)

Et gëtt all Dag besser!

(Interruption)

► **M. Justin Turpel** (déi Lénk).- Ech wollt nach eng Kéier drop hiweisen, wat dat mat sech bruecht huet 2010. Bis dohinner goufe 17 Milliounen ausgi fir d'Studiebahëllef, an doduerjer, datt deem Universalbeitrag, déi Onofhängegkeet vum Student mat 7.000 Euro garantéiert ginn ass, sinn 38 Milliounen dobäikomm. Insgesamt waren dat 55 Milliounen, déi gerechent gi waren, datt dat géif kaschte fir ronn 8.000 Studenten. A Wierklechkeet, huet d'Madame Beissel eis virdru gesot, waren et 90 Milliounen, déi et 2011/2012 kascht huet.

A bei där ganzer Operatioun goufen op d'Käschte vun de Frontalieren a vum Kannergeld a vum Kannerboni 74 Milliounen gespuert. Mä net nëmmen op d'Käschte vun de Frontalieren, mä och op d'Käschte vun deene Lëtzebuerger Stéit, déi manner Kannergeld kritt hunn, well ee Kand net méi am Groupe familial dra war an doduerjer d'Kannergeld erofgaangen ass. Also ass och do gespuert ginn.

Insgesamt huet déi Rechnung, déi deemools geheescht huet „Mat manner Sue méi maachen“ 36 Milliounen ënnert dem Stréch vun Erspurnis mat sech bruecht.

Elo gëtt gesot: „Mir si konfrontéiert mat enger Käschtenexplosioun an engem Budgetsproblem“, an da ginn Ännerunge proposéiert par rapport zu der Finanzhëllef. Et gëtt eng Bourse de base agefouert vun 2.000 Euro, eng Bourse sociale vun 0 bis 3.000 Euro, eng Bourse familiale, déi awer nëmmen da spillt, wann en zweet Kand op der Uni ass, an déi, wéi d'Etüd vun de Studente weist, virun allem deene Räiche 500 Euro zousätzlech bréngt, an et gëtt eng Bourse de mobilité agefouert vun 2.000 Euro, déi fundamental ongerecht ass, wou ech drop zrëckkommen.

Ënnert dem Stréch kritt de Student also statt 7.000 Euro jee no Situatioun 2.000 bis 7.500 Euro, wann en alles kritt. Fir déi meescht Studenten ass dat eng massiv Kierzung, an net emol onbedéngt nëmme fir déi besser gestallt Studenten, mä och fir aner.

Als Beispill wëll ech soen, datt een, deem all d'Bourse kritt - base, sociale, familiale, mobilité - a wann d'Famill méi wéi annerhallwe soziale Mindestloun Akommes huet, da läit e schonn ënnert deem, wat se hate mat 7.000 Euro. A wann e keng Bourse familiale kritt - wat jo déi meescht net kréien -, da läit e scho mat engem soziale Mindestloun ënnert deem, wat ee bis elo hat. Dat ass net d'Onofhängegkeet vum Student garantéiert!

De Statsrot weist a sengem Avis drop hin, datt et ëmmer méi schwieereg géif ginn, fir den Ënnerscheed ze maachen tëschent den Allocations familiales an der Studentebourse. De Statsrot seet: „...la comparabilité entre les deux mesures devient de plus en plus vraisemblable et la justification de la différence de traitement devient de plus en plus malaisée.“ De Statsrot seet, datt et schwéier nozevollzéien ass, wou den Ënnerscheed ass, an ech mengen, déi Fro ass berechtegt.

A wann et en Ënnerscheed gëtt, dann ass et sécherlech deem, datt ee fir ze studéiere méi brauch, wéi fir an e Lycée ze goen. An hei zitt de Projet de loi déi ëmgedréite Konklusioun draus a gëtt deenen, déi studéiere ginn, manner wéi dat, wat se als Kannergeld hunn, wa se an de Lycée ginn.

An dowéinst hu mir och en Amendement an deem Sënn proposéiert, wat seet, datt d'Bourse de base soll an der Héicht vum Kannergeld sinn, an dowéinst kéinte mer och d'Allocations familiales ofschafen, well am Kannergeld jo dran ass, wann ee méi Kanner huet, datt een dann och méi kritt, an déi sozial Bourse da just nach do wier, fir deenen ze hëllef, déi wierklech soss net d'Méiglechkeet hätten, fir op eng Uni ze goen.

Amendements parlementaires proposés par la sensibilité politique déi Lénk

Amendement 12 concernant l'article 4

Objectif:

L'objectif de cet amendement est de fixer le montant de la bourse de base à la même hauteur que celle des allocations familiales et du boni pour enfants (cf. remarque du Conseil d'État y relative). En adaptant le montant total de la bourse de base à celui des allocations familiales et du boni pour enfants, la bourse familiale, telle que proposée par le Gouvernement, peut être supprimée (cf. amendement 13). La différence avec les allocations familiales ne se fera plus au niveau de la bourse de base, mais au niveau de la bourse sociale.

Texte:

Le paragraphe 1 de l'article 4 est remplacé par un nouveau paragraphe 1 dont la teneur est la suivante:

«(1) Bourse de base: la bourse est accessible à l'étudiant qui satisfait aux critères des articles 2 et 3 de la présente loi. Le montant par année académique est fixé à deux mille euros correspond au total des montants alloués selon les articles 272 (allocations familiales) et 274 (allocation de rentrée scolaire) du Code de la sécurité sociale et selon la loi du 21 décembre 2007 (boni pour enfant). Pour l'application de ces dispositions légales sont considéré comme appartenant au groupe familial prévu à l'article 270 du Code de la sécurité sociale tous les étudiants qui remplissent les conditions des articles 2 et 3 de la présente loi, ainsi que tous les bénéficiaires de l'allocation familiale.

Les montants évoqués à alinéa précédent sont considérés au nombre indice valable le 1er juillet 2016 et adaptés aux variations du coût de la vie conformément à l'article 11, paragraphe (1), de la loi modifiée du 22 juin 1963 fixant le régime des traitements des fonctionnaires de l'État.»

Commentaire:

C'est à juste titre que le Conseil d'État soulève dans son avis du 3 juin 2014: «Si les allocations familiales contribuent à la compensation des charges familiales, voire de la charge d'enfants, la bourse de base est censée garantir l'autonomie de l'étudiant sans que le nombre d'enfants à charge du ménage influe sur le montant. Néanmoins, la question se pose si les catégories des personnes concernées se trouvent dans une situation comparable. Si les situations devaient être considérées comme comparables, il faudrait analyser si l'objectif poursuivi par le législateur justifie la différence instituée au regard des exigences de rationalité, d'adéquation et de proportionnalité. Avec l'introduction de la bourse familiale, qui prend en compte la charge d'enfants poursuivant des études supérieures, la comparabilité entre les deux mesures devient de plus en plus vraisemblable et la justification de la différence de traitement devient de plus en plus malaisée.» S'il y a une justification à la différence, ce n'est certainement pas celle selon laquelle les charges d'un étudiant (âgé de 18 ans et plus) qui suit un enseignement supérieur seraient moins élevées que les charges familiales pour un élève qui effectue ses études dans un établissement d'enseignement professionnel, secondaire ou secondaire technique au Luxembourg.

Or, la comparaison entre les allocations familiales et la bourse telle que proposée par le Gouvernement montre que pour un revenu supérieur à deux fois le SSM, le montant de la bourse est inférieur aux montants des allocations familiales allouées avant 2010.

Voilà pourquoi il est proposé de fixer le montant de la bourse de base à la même hauteur que celle des allocations familiales et du boni pour enfants. En plus, l'autonomie de l'étudiant ne peut être garantie sans prise en considération correcte du nombre d'enfants à charge du ménage. Le nombre de tout enfant influe sur la charge effective. Dans ce même ordre d'idées, la bourse familiale, telle que proposée par le Gouvernement, sera supprimée (cf. amendement 13).

La différence réelle entre l'aide familiale et l'aide financière pour études supérieures ainsi retenue, se fera - au regard des exigences de rationalité, d'adéquation et de proportionnalité (cf. Conseil d'État) - par la bourse sociale, qui, au-delà de la bourse de base nécessaire pour toute étude supérieure, doit considérer la capacité du ménage à subvenir aux besoins de l'étudiant.

En plus, et en attendant la réforme des allocations familiales, les montants repris sont à adapter annuellement à l'évolution du coût de la vie, qui était de 652,16 le 1er juillet 2006, l'indice actuel étant de 775,17, soit 18,86% plus élevé qu'en 2006.

Amendement 13 concernant l'article 4

Objectif:

Supprimer la bourse familiale suite aux adaptations de la bourse de base.

Texte:

L'alinéa 1 du paragraphe 4 de l'article 4 est supprimé.

Commentaire:

En adaptant le montant total de la bourse de base à celui des allocations familiales et du boni pour enfants, la bourse familiale, telle que proposée par le Gouvernement, est à supprimer. Pour les détails, voir le commentaire de l'amendement 12.

Amendement 14 concernant l'article 4

Objectif:

Rapprocher le montant de la bourse sociale à la situation de revenu et de patrimoine réel du ménage.

Texte:

L'alinéa 1 du paragraphe 3 de l'article 4 est modifié comme suit:

«(3) Bourse sur critères sociaux: la bourse sur critères sociaux est accessible à l'étudiant qui satisfait aux critères des articles 2 et 3 et dont le revenu total annuel du ménage dont il fait partie est inférieur ou égal à quatre virgule cinq fois et demie (veuillez lire: à quatre fois et demie) le montant brut du salaire social minimum annuel pour salariés non qualifiés. Par revenu total annuel, il faut entendre le revenu imposable tel qu'il est défini à l'article 7 de la loi modifiée du 4 décembre 1967 concernant l'impôt sur le revenu. Est ajouté, le cas échéant, l'abattement de cession prévu à l'article 130 de la même loi.»

Commentaire:

La capacité financière du ménage se caractérise non seulement par le revenu imposable, mais à plus forte raison du revenu total disponible, y compris, en principe, du patrimoine. Or, comme au Luxembourg les données concernant le patrimoine de chaque ménage ne sont pas disponibles, il y a lieu de considérer au moins le revenu total disponible.

En plus, et afin d'établir l'équité nécessaire par rapport à la détermination de la capacité financière de chaque ménage, il serait utile et urgent que le Gouvernement mette en place les instruments nécessaires pour inventorier le patrimoine de chaque personne. En attendant, et suite à l'adaptation de la bourse de base aux allocations familiales, il y a lieu de prendre en compte pour la fixation de la bourse sociale l'entière du revenu disponible, et non seulement le revenu imposable.

Amendement 15 concernant l'article 4

Objectif:

Supprimer la discrimination selon le pays et adapter le montant de la bourse de mobilité aux frais de location et de vie réelle («Städteindex»).

Texte:

Le paragraphe 2 de l'article 4 est modifié comme suit:

«(2) Bourse de mobilité: la bourse de mobilité est accessible à l'étudiant qui satisfait aux critères des articles 2 et 3 de la présente loi et qui est inscrit dans un programme d'enseignement en dehors des frontières nationales du pays de résidence du ménage dont il fait partie et qui apporte la preuve qu'il supporte les frais inhérents à une prise de location d'un logement. Le montant maximal à liquider par année académique est fixé pour chaque ville universitaire d'après un barème à établir par la commission consultative prévue à l'article 10. Le montant alloué est décidé par le ministre.»

Commentaire:

Il n'est pas admissible de limiter la bourse de mobilité aux locations prises à l'étranger. A cet égard la Chambre des Salariés note dans son avis complémentaire du 19 juin 2014: «Il est possible que l'étudiant ait une location dans le même pays mais à un éloignement certain de la résidence des parents, comme par exemple un étudiant demeurant à Clervaux avec ses parents, mais faisant des études à Esch/Alzette. Alors que l'étudiant qui réside à Metz, mais fait des études à l'Université du Luxembourg aura droit à la bourse de mobilité du fait qu'il dépasse les frontières pour faire ses études. Ne devrait-on pas trouver une solution plus équilibrée à ces problèmes en prévoyant que la bourse de mobilité soit due au-delà d'un certain éloignement entre le domicile de l'étudiant et son lieu d'études? A défaut de ce faire, est-ce que notre législation ne sera pas à nouveau source de discrimination des non-résidents en vertu des règles européennes, alors qu'il est très probable que ceux-ci vont souvent faire leurs études dans leur pays de résidence?» Partant, et afin d'éviter de nouvelles discriminations, il est proposé de considérer les frais réels avec un maximum à fixer par cité universitaire («Städteindex») par la commission consultative prévue à l'article 10. Afin de contrôler la dépense budgétaire supplémentaire, c'est, en fin de compte, le ministre qui prend la décision.

Amendement 16 concernant l'article 6

Objectif:

Prévoir une instance de médiation pour les étudiants dont les personnes responsables du ménage ne participent pas correctement ou ne peuvent pas participer correctement au subventionnement des études supérieures.

Texte:

Ajouter un paragraphe 3 avec la teneur suivante à l'article 6:

«(3) Au cas où la ou les personnes responsables du ménage dont fait partie l'étudiant ne participent pas ou ne peuvent pas participer à la hauteur prévue par la présente loi au subventionnement des charges des études, aussi bien la ou les personnes responsables, que l'étudiant, peuvent recourir à une médiation. Le médiateur pourra soumettre une proposition de majoration à la commission consultative prévue à l'article 10; la majoration est décidée par le mi-

nistre. Cette majoration ne peut dépasser trois mille euros pour la bourse et trois mille euros pour le prêt. Les modalités de cette médiation sont arrêtées par règlement grand-ducal.»

Commentaire:

Plusieurs situations, où la ou les personnes responsables du ménage dont fait partie l'étudiant, ne peuvent pas participer ou ne veulent pas participer à la hauteur des besoins au subventionnement des charges pour études, peuvent se présenter:

- il peut y avoir des responsables de ménage qui ne veulent pas contribuer convenablement aux frais d'études, parce qu'ils ne sont pas d'accord avec le choix de l'étudiant;

- il se peut que, pour d'autres raisons, comme l'endettement du ménage, ils ne soient pas à même de subvenir correctement aux frais d'études;

- il se peut que la ou les personnes responsables refusent de subvenir aux frais pour les études - cas dans lequel l'étudiant pourra tenter une procédure juridique civile contre la ou les personnes responsables;

- il se peut qu'il y ait des divergences sur les sommes à mettre à disposition à l'étudiant pour les études.

Dans tous ces cas, il serait opportun que soit l'étudiant, soit la ou les personnes responsables, soit l'étudiant ensemble avec la ou les personnes responsables puissent s'adresser à une instance de médiation pour que celui-ci puisse concilier les parties. Le médiateur sera également habilité à proposer à la commission consultative une proposition de majoration de la bourse et du prêt. Le plafond de cette majoration est fixé par la loi. Les modalités de cette médiation pourront être arrêtées par règlement grand-ducal. La décision sur la majoration appartient au ministre.

Amendement 17 concernant l'article 7

Objectif:

L'émission tardive de certificats et de toute autre pièce à l'appui de la demande d'aide financière ne doit pas pénaliser l'étudiant, soit en lui refusant l'octroi, soit en retardant trop le paiement de l'aide.

Texte:

Ajouter un alinéa de la teneur suivante au paragraphe 3 de l'article 7:

«Les pièces et certificats afférents peuvent être versés après ces dates.»

Commentaire:

Selon la pratique actuelle les aides sont refusées aux étudiants qui ne peuvent produire toutes les pièces requises pour le 30 novembre respectivement le 30 avril.

Amendement 18 concernant l'article 7

Objectif:

Il y a lieu de prévoir également pour le deuxième cycle un nombre d'années pendant lesquelles l'étudiant peut bénéficier des aides, correspondant à la durée officielle plus une année. En conséquence, cette durée est à augmenter de deux années pour les étudiants inscrits à un cycle unique.

Texte:

Le paragraphe 5 de l'article 7 est modifié comme suit:

«(5) L'étudiant inscrit en deuxième cycle peut bénéficier de bourses et de prêts pour le nombre d'années d'études officiellement prévues pour l'accomplissement du cycle d'études dans lequel il est inscrit. Ce nombre est augmenté d'une unité au cas où l'étudiant a accompli le premier cycle dans la durée officiellement prévue pour l'accomplissement de ce cycle d'études.»

Le paragraphe 6 de l'article 7 est modifié comme suit:

«(6) L'étudiant inscrit en cycle unique peut bénéficier de bourses et de prêts pour un nombre d'années d'études dépassant d'une unité de deux unités la durée officiellement prévue pour l'accomplissement du cycle d'études dans lequel il est inscrit.»

Commentaire:

Afin de permettre à chaque étudiant d'effectuer ses études dans des conditions comparables et de sérénité correcte, il y a lieu de prévoir également pour le deuxième cycle un nombre d'années pendant lesquelles l'étudiant peut bénéficier des aides, correspondant à la durée officielle plus une année. Ceci permettra d'éliminer le facteur de stress, auquel seraient soumis les étudiants du deuxième cycle qui ont bénéficié d'une année d'étude supplémentaire pendant le premier cycle. Ces mêmes dispositions (un plus un) devraient s'appliquer en conséquence aux étudiants inscrits à un cycle unique.

Amendement 19 concernant l'article 10

Objectif:

Le caractère paritaire concernant la composition de la commission consultative (même nombre de représentants des étudiants et du ministère) est à inscrire dans la loi. Cette commission sera également compétente pour l'établissement de la grille prévue à l'article 4 relatif à la bourse de mobilité («Städteindex»).

Texte:

Le paragraphe 1 de l'article 10 est modifié comme suit:

«(1) Il est institué une commission consultative composée paritairement de cinq représentants du ministère et de cinq représentants des organisations d'étudiants, composée de membres nommés par le ministre et dont la composition et le fonctionnement sont déterminés par règlement grand-ducal.»

Commentaire:

Bien que le Gouvernement ait proposé une composition paritaire de la commission consultative, il est préférable d'inscrire celle-ci dans la loi même. Ceci paraît d'autant plus important que les attributions de cette commission sont élargies en matière de majorations (cf. nouveau paragraphe 3 de l'article 6) et en matière de fixation des frais de mobilité.

(s.) Justin Turpel, Gast Gibéryen, Françoise Hetto-Gaasch, Fernand Kartheiser, Serge Urbany.

Och wat d'Bourse de mobilité ugeet, ass et wichteg, nach eng Kéier drop hinzeweisen, datt do éischters d'Gefor besteet vun enger Diskriminéierung - well mer hei vu Landesgrenze schwätzen - an datt déi Bourse einfach net richtig an net gerecht ass.

Ech well dann net schwätze vun Athus a Montpellier, ech huelen dann Oth a Montpellier. Een, deen zu Oth oder zu Thionville wunnt an op Montpellier geet, dee kritt déi Bourse de mobilité net. Een, deen awer vun Thionville op Lëtzebuerg kënnt, kritt se. Een, dee vun Elven oder nach e bèsse méi héich an d'Stad op d'Uni kënnt, kritt se net. An ech mengen, dat ass eng Ongerechtegkeet, déi hei net aus der Welt geschafft ass.

Zur Motivatioun heescht et: Käschenexplosion verhängen, mä eigentlech misst et heeschen: Spuermoosnam, wann een éierlech ass.

Tatsaach ass, datt mat 8.000 Studente gerechent gi war, an datt et 2010/2011 55 Milliounen géif kaschten. Elo hu mir 25.000 Studenten an de fait huet et 90 Milliounen kascht. Also misste mer haut méi wéi dräimol dat ausginn, well mer dräimol méi Studenten hunn.

Wann een dräimol méi Studenten huet, gëtt et dräimol méi deier. Dat sinn 172 Milliounen, oder wann ee souguer de reelle Chiffer hält vun deem, wat et 2011/2012 kascht huet, sinn dat 270 Milliounen, déi et haut géif kaschten. A fir dat net ze maachen, well d'Regierung seet: „Mir hunn eis do verrechent“, oder: „Déi Regierung virdrun huet sech verrechent“, kritt jiddweree manner. A wann dat keng Spuermoosnam ass!

Mir mengen, datt dat eng Spuermoosnam aus budgetäre Grënn ass. A fir dann den Här Adam am Kontext nach eng Kéier ze zitëiere vun deem, wat en dozou oder zu enger ähnlecher Problematik am Juli 2013 (veuillez lire: am Juli 2010) gesot huet: „Mir sinn als Gréng natierlech och der Meenung, datt een a Krisenzäite muss spueren.“ Ech mengen, dat stëmmt jo haut och nach. „Mir sinn allerdéngs och der Meenung, datt ee muss Prioritéite setzen an datt et Gebidder gëtt, wou een net soll spueren. A mir sinn der Meenung, datt ee mat Sécherheet net an der Educatioun soll spueren. Well wat mir hei maachen, mir spueren en eiser Zukunft. Mir spueren en eise Kanner.“

An ech erlabe mer ze soen, datt dat Zitat 2010 gradesou richtig ass wéi haut an haut grade-sou richtig wéi 2010.

D'Fro, déi sech stellt, ass déi: Ass d'Weiderféierung vun der Bourse oder eng Bourse, wou mer elo net spueren, ass déi ze finanzéieren? Et bleift e politesche Choix. Eleng wa mer géifen einfach de jëtzege System verlängeren, géif dat eis 40 Milliounen méi kaschten. Eng Méiausgab vu 40 Milliounen.

Wat si 40 Milliounen? Ech hunn d'Beispiller schonn e puermol ginn, ech gi se gären nach eng Kéier: 40 Milliounen ass eng hallef Kläranlag am Norden.

► **Une voix.**- Elo ass den Aly net do!

(Brouhaha)

► **M. Justin Turpel (déi Lénk).**- Elo ass en net do, et deet mer leed. Ech sinn also der Meenung, datt mer déi Kläranlag brauchen. Datt mer déi brauchen!

(Brouhaha)

40 Milliounen ass een Drëttel vun deem, wat mer elo müssen op Esch/Belval investéieren an

Équipementer. Ech sinn awer der Meenung, datt mer déi Equipementer brauchen! An ech fannen et net richtig, datt ee seet, dat eent brauche mer an dat anert brauche mer net. Well et geet ëmmer an deem Fall - ob et Equipementer fir eng Uni sinn oder Studiebäihëllefen, fir datt d'Studente kënnen hir Studien absolvéieren -, et geet ëmmer ëm Suen, déi ee muss kënnen ausginn.

Et gëtt sécherlech aner Gebidder, wou mer se net müssen ausginn. Ech well d'Militärausgaben zitëieren. Et gëtt och nach aner onsënneg Saachen, op déi ech elo net well agoen. Et gëtt och Alternativen, wou ee Sue kann anzeien, ouni bei déi sozial Schwaach ze goen.

Ech gi just als Beispill de Spëtzezteiersaz, wann deen ëm 1% gehuewe géif ginn, dann hätte mer 40 Milliounen méi. Et ass genee dat, wat mer brauchen, fir kënnen de Studenten dat weiderzebezuelen, wat se bis elo haben. An dee Spëtzezteiersaz, wann dee gehéicht gëtt, do brauch keen, dee manner wéi aachtmol de soziale Mindestloun verdéngt, ee Sou méi ze bezuelen. Dat treëft nëmmen déi, déi do driwwer verdéngen.

Ech mengen, et ass ganz kloer, dat hei ass eng Kierzung, déi berout net op enger Noutwendegkeet, mä op engem Choix, engem falsche Choix. Et spuert een net op der Bildung. Dat Ganzt huet méi mat Fiskalpolitik a Budgetscontrainten ze dinn, wéi hei zougi gëtt.

Da kommen ech zum Protest vun de Studenten, notamtant dem Streik vum 25. Abrëll: 17.000 Studenten, déi engem Opruff vum Aktionscomité gefollegt sinn...

(Interruption)

...Schüler a Studenten, déi engem Opruff - ech erklären och gären, firwat datt och Schüler derbäi waren -, dem Opruff vum Aktionscomité gefollegt sinn, e risegen Erfolg.

An déi grouss Zuel vu Schüler a Studenten, déi do mobiliséiert ginn ass, déi ass net nëmme vun der UNEL mobiliséiert ginn, mä déi ass vum Aktionscomité mobiliséiert ginn, zu deem eng ganz Rei Organisatiounen gehéieren: d'UNEL, d'LUS, d'Richtung 22, awer och d'Jugendparteien, JSL, esou wéi deemools och, Jonk Lénk, JCL, Jonk Piraten, d'Schülercomitéen. Solidaresch hu sech erkläert OGB-L, LCGB, ALEBA, SNE, CGFP, SEW, Chambre des Salariés an eng Rei auslännesch Studentenorganisationen. An déi sinn haut nach zu deene Fuerderungen, déi opgestallt gi sinn, egal wat gesot gëtt! Den Aktionscomité a seng Fuerderungen hunn haut nach ëmmer déi Ennerstëtzung.

A mir bedauern et, mir bedauern et, datt de Refus vun Minister, fir mam Aktionscomité ze diskutéieren an do nei Forme vun Dialog ze akzeptéieren, nei Forme vun Dialog, déi heeschen, offen an Transparenz ze dialoguéieren,...

► **M. Eugène Berger (DP).**- ...ACEL...

► **M. Justin Turpel (déi Lénk).**- ...an déi Offenheet an Transparenz, déi huet d'Regierung sech op de Fändel geschriwwen a war se hei net bereet, ze maachen.

D'Regierung schwätzt léiwer, an den Här Berger huet et jo elo gesot, si schwätzt léiwer vun deenen, déi net matgestreikt hunn.

(Brouhaha)

A wa Verbesserung komme sinn, da si se net duerch d'ACEL komm, déi hei ervirgehuewe gëtt, déi net matgestreikt huet, mä da si se komm duerch den Drock vun der Mobiliséierung an der Strooss.

A wann et esou ee massive Protest war, dann ass dat en Ausdrock vun enger Suerg, net nëmmen enger Suerg vu Studenten, mä och vu Schüler. Eng Suerg fir hir Zukunft, net nëmme weinst der Onofhängegkeet vum Student, mä och eng Suerg iwwer alles dat, wat nach an anere Beräicher op d'Jugend an d'Leit, déi zu Lëtzebuerg wunnen, schaffen zoukënnt. A wa mer kucken, wat de Moment an der Diskussioun steet, hu se recht.

Ech well nëmmen opwerfen de Problem Kannergeld, wou ee muss fäerten, datt et zu Kierzunge kënnt. Wann ech och kucken de Problem TVA, deen all Famill wäert treffen, bis hin zum Budget nouvelle génération! An et ass net fir näisch, datt se an hirem Protest ënnerstëtzt gi si vun der Chambre des Salariés, déi och nach an hire leschten Avisen dee Protest zum Ausdrock bréngt, och wa mer an der Kommissioun net méi konnten aus Zäitgrënn driwwer diskutéieren.

An eng vun den Haaptursache vum Protest war déi, datt eng bedarfsentspreechend Bourse hei net méi garantéiert ass, datt et reell Kierzunge si fir déi Studenten, déi drop ugewise sinn, an datt nei Diskriminéierung méiglech sinn. Mä den Aktionscomité ass méi wäit gaangen. En huet net nëmmen drop higewisen, wat hei eng Rei Deputéiert gesot hunn, datt Date feelen. En huet

net nëmmen drop higewisen, datt d'Bilanz vum Gesetz 2010 net gemaach ginn ass; an ech kommen herno bei der Motioun dorobber zrëck.

En huet och erkläert, datt de Bedarf net gekläert ass: Wat brauch e Student fir wou ze studéieren? A si méi wäit gaangen doduerch, datt se eng eegen Etüd gemaach hunn, och a kuerzer Zäit. Mir hätten et och léiwer gesinn, wann de Ministère mam Aktionscomité zuesammen déi Etüd gemaach hätten. Eng Etüd, déi sécherlech representativ ass, där hir Repräsentativitéit net unzezweifelen ass, well hir Ergebnisse méi héich si wéi déi vun aneren Ëmfroen a professionell ausgewäert gi sinn.

An d'Resultat vun där Etüd ass - och wa keng Zäit méi war, fir an der Kommissioun doriwwer ze diskutéieren, och dat hu mer an den Hierscht verschoben - ganz interessant. Ech well just dräi kuerz Punkten erausgräifen: Éischens, d'Bourse familiare an d'Bourse de mobilité, esou wéi se de Moment konzipéiert sinn, gi virun allem u besser situéiert Studenten an net u méi schlecht situéiert Studenten.

De Bedarf ass emol eng éischte Kéier - vun deem, wat e Student brauch an deenen einzelne Länner -, ass eng éischte Kéier emol hei erausfonnt ginn a festgehalen ginn. Wou ee mierkt, datt een an der Belsch an an Däitschland am mannste brauch, an net an England, mä an der Schwäiz am meeschten. An et ass festgestallt ginn, datt 37% vun de Studenten de Moment ouni Ennerstëtzung vun hiren Eltere liewen. Wéi dat an Zukunft ausgesäit, ass net kloer.

An d'Studente weise weiderhin op d'Gefor hin, déi de Moment besteet mat deem Gesetz: Nämlech d'Planungssécherheet vun deenen, déi elo op der Uni sinn, ass net garantéiert, well se net wëssen, wat dat fir si an hir Elteren an deenen nächste Joren heescht. D'Gefor ass, datt de Choix vun Student a Fro gestallt gëtt. An d'Gefor ass déi, datt eng Rei Leit net kënnen studéieren, well d'Elteren et net packen.

Ech ginn elo net an op de Prêt, well d'Zäit mer dat net erlaabt, obschonn och do Geforen, grouss Gefore bestinn, datt d'Prëten, déi ëmmer méi grouss ginn, net méi kënnen rembour-séiert ginn. Freier war et esou, wann de Schüler vun der Uni komm ass, dann hat e praktesch eng Sécherheet vun engem gudden Akommes, wat em erlaabt huet, de Prêt ze rembour-séieren. Haut ass d'Prekaritéit vun de Studenten an den Intellektuellen ëmmer méi grouss.

D'Reform ass effektiv iwwert de Knéi gebrach, net weinst deene ville Sëtzungen, déi mer hatten, wou ech och ëmmer derbäi war, inklusiv an de Mëttesstonnen an egal ob ech véier, fënef Kommissiounssëtzungen den Dag hat, mä well et zum Schluss awer schnell gaangen ass. Iwwer déi lescht Avisé konnt net méi geschwat ginn. An et ass eng Reform en méconnaissance de cause.

Et sinn eng ganz Rei Widderspréch an Onkloerheeten dran, wat d'Dokumenter ugeet, wat d'Anticumulbestëmmungen ugeet. Et ass op d'Elteregegeld higewise ginn. Ech well d'Beispill gi vum BAföG, wéi dat wäert funktionéieren. Elo wäert de Student müssen e Certificat bréngen, datt e BAföG kritt. Beim BAföG gëtt en e Certificat gefrot, wat en hei huet. Da kritt e säi BAföG. Da bréngt en dee Certificat hei, da kritt en dat hei gekierzt. Da seet de BAföG erëm, jo, elo hues de zu Lëtzebuerg méi kritt, elo kriss de de BAföG erëm gekierzt. Dat heescht, mir sinn an engem Perpetuum mobile dran do, wou een net erauskënnt.

An dat Gesetz, wat hei wierklech onausgeräift ass an iwwert de Knéi gebrach gëtt, och dozou, well et esou schéin ass, well ech dann e lescht Zitat bréng vum Deputéierte Claude Adam, dee sot: „Meng Erfahrung mat där aler Studienhëlef ass, datt et immens komplizéiert ass, wann ee feststellt, datt do Ongereimtheeten (veuillez lire: datt do Ongerechtegkeeten) dra sinn, fir déi erëm erauszibegelen. Et wier wierklech besser, et géif een déi Saache grëndlech analyséieren, ier een et iwwert den Instanzewee gëtt. An dofir, Dir Dammen an Dir Hären, wäerten déi gréng och géint dëst Gesetz stëmmen.“

Mir wëssen, datt hei am Sall eng ganz Rei Deputéiert op de Bänke vun der Majoritéit sinn, déi eigentlech d'Bedenke vum Aktionscomité deelen, mä déi dat awer aus Koalitiounsgrënn net zouginn.

(Brouhaha)

An ech géif lech roden,...

► **M. le Président.**- Jo, Dir misst elo ophalen.

► **M. Justin Turpel (déi Lénk).**- Ech sinn elo fäerdeg, ech wollt nach ee Saz...

► **M. le Président.**- Här Turpel, ech war scho generéis mat lech...

► **M. Justin Turpel** (*déi Lénk*).- Ech wollt nach e Saz soen zur Motioun.

► **M. le Président.**- ...strapazéiert de Bou awer net!

► **M. Justin Turpel** (*déi Lénk*).- Ech wollt ee Saz soen zur Motioun. Ech wollt lech just drun erënneren, datt Der dobaussen eng Pampers kritt hutt.

► **Plusieurs voix.**- Ooh!

(*Brouhaha général*)

► **M. Justin Turpel** (*déi Lénk*).- Ech géif lech roden: Ditt se un! Da geet et net an d'Box, wann ee vun der Regierungsbänk géint de Projet stëmmt. An ech wäert lech an e puer Joer drun erënneren. Iwwregens ass déi hei ganz schéin an ech wäert mer se halen.

(*Brouhaha général*)

► **Une voix.**- Jo! Oh!

► **Une autre voix.**- Dot se selwer un!

► **M. Justin Turpel** (*déi Lénk*).- Zur Motioun selwer wollt ech soen...

(*Interruption*)

► **M. Alexander Krieps** (*DP*).- Fetischist!

(*Hilarité*)

► **M. Justin Turpel** (*déi Lénk*).- Zur Motioun wollt ech soen, datt ech déi éischt Sëtzung vun der Héichschoulkommissioun, wou mer iwwert de Projet de loi geschwat hunn, de Minister gefrot hunn, wat mer vun Etüden hätten. Dee sot: „Leider net vill.“ An der leschter Sëtzung, wou ech proposéiert hunn, e Bilan ze maache vun deem Gesetz hei no engem Joer, huet de Minister gesot, e wier d'accord. Ech hu virgeschloen, eng Motioun dozou ze maachen.

Motion 2

- *Considérant le projet de loi concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures, visant à garantir l'autonomie des étudiants tout en prenant en compte les capacités financières du ménage dont fait partie l'étudiant;*

- *considérant que ce projet de loi influencera considérablement la situation des étudiants qui souhaitent effectuer des études supérieures;*

- *considérant le manque de données empiriques sur la situation sociale des étudiants et sur leur situation de vie dans les différents pays et cités universitaires;*

- *considérant qu'il est également utile de savoir dans quelle mesure la situation socio-économique d'un étudiant influence le choix de ses études et leur déroulement;*

- *considérant que l'étude «sondage 6670» effectuée par le Comité d'action 6670 avec l'appui du «Centre Information Jeunes» est un premier élément d'étude de la situation des étudiants, et qu'elle démontre un certain nombre de corrélations entre les aides et la situation des étudiants;*

- *considérant la volonté du Gouvernement d'effectuer ou de faire effectuer les études nécessaires pour analyser en profondeur et en détail la situation des étudiants, de même que les conséquences du projet de loi concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures sur leur situation et leur choix;*

la Chambre des Députés

- *regrette que de telles études n'ont pas été effectuées plus tôt;*

- *salue la volonté du Gouvernement de définir les objectifs de ces études ensemble avec la Chambre des Députés;*

- *invite le Gouvernement à présenter dans un an un bilan intermédiaire et au plus tard dans deux ans un bilan approfondi de la nouvelle loi concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures en rapport avec les conclusions de ces études.*

(s.) Justin Turpel.

Ech mengen, mir waren eis all eens, fir esou eng Motioun ze maachen, souwuel d'Regierung wéi d'Oppositioun. Ech hu se leider de Moien eréischt geschriwwen. Ech hu gesinn, d'Kollege vun der Majoritéit hunn an hirem Numm och eng Motioun geschriwwen. An ech sinn esou fein, datt ech meng Motioun zréckzéien a mech där Motioun uschléissen.

A wann herno nach d'Noutwendegkeet ass, da wäert ech déi puer Sekonnen, déi ech hunn, nach notzen, fir zu den Amendementer ze schwätzen.

Ech soen lech Merci.

► **M. le Président.**- Ech fäerte ganz, Här Turpel, Dir hutt keng Sekonne méi zu den Amendementer, well d'Amendementer sinn an där normaler Riedezeit abegraff. Ech kann lech och den Artikel soen, wann Der wëllt. Et ass, mengen ech, den Artikel 37, Dir kënnt en noschloen.

► **M. Justin Turpel** (*déi Lénk*).- Motiounen an d'Amendementer.

► **M. le Président.**- Jo, d'Motiounen an d'Riedezeit sinn net cumulabel.

► **M. Justin Turpel** (*déi Lénk*).- Neen, ech wëll...

► **M. le Président.**- An Dir hutt elo just zu der Motioun geschwat. Ech soen lech Merci. D'Wuert huet elo den Här Adam, deen e Fait personnel gefrot huet.

► **M. Claude Adam** (*déi gréng*).- Här Président, ech fille mech schonn e bësselche geeiert, wann den Här Turpel mech dräimol zitéiert. Dat ass jo flott. En huet domadder...

(*Interruption*)

...domadder bewisen, datt en da meng Äusserunge vun 2010 gelies huet. An esou wéi ech den Här Turpel kennen, huet e se och ganz gelies. An ech wëll net an en Dialog mam Här Turpel antrieden, ech wëll just soen, datt, wann den Här Turpel meng Aussoen och ganz gelies huet, dann huet e se awer hei erëmbrecht, korrekt, Här Turpel, mä en huet se aus dem Kontext geholl. Ech huelen dat éischt Beispill, wou Der sot vun der Gerechtegkeet: „Mir hunn nach just jonk Leit, déi wëlle studéieren. Mir hunn also ee Grondrecht op Studium.“ Do soen ech dann e bësse méi wäit: „All Student kritt datselwecht. Dat wier an enger postsozialistescher Gesellschaft bestëmmt eng gerecht Léisung.“

An ech mengen, ech hunn och eise Vote géint d'Gesetz vun 2010 motivéiert an ech hunn hei méi wéi eng Kéier gesot, datt mer fir dëst Gesetz wesentlech méi Zäit gehat hätte wéi fir all déi aner an datt mer och dëst Gesetz wäerte stëmmen.

Här Turpel, ech hunn oft d'Gefill, wann ech lech nolauschten - a mir dierfen lech jo och ganz oft nolauschten -, wann Der fäerdeg sidd, ech misst bei de Paschtouer goen an an de Beichtstull goen. Ech soen lech awer just: Ech maachen lech déi Freed net, an ech fannen och net, datt et un lech ass, fir hei mam „erhobenen moralischen Zeigefinger“ ze kommen. Ech fannen dat eng onflott Manéier!

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Sou, dann huet elo den Erzéiungs- an Héichschulminister d'Wuert. Just fir virzebeugen: D'Regierung huet 20 Minuten Zäit.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Claude Meisch, Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche.**- Här Président, Dir Dammen an Dir Hären, fir d'Alleréischts wëll ech all de Riedner Merci soe fir virun allem déi konstruktiv Bäitrag, déi mer och de Mëtten hei héieren hunn. Ech wëll, well och d'Riedezeit vun der Regierung knapp bemooss ass, wéi Der wësst, direkt op de Punkt kommen an nach eng Kéier soen, firwat mer en neit Gesetz brauchen.

Mir haten en Accident, dee geschitt ass 2013 um Europäesche Geriichtshaff, well déi lescht Regierung e Projet 2010 op de Wee bruecht huet, fir d'Bourssen nei ze regelen, ganz generéis virun allem fir d'Résidenten, mä et ass schifgaangen. Et war eng Wett, déi gemaach ginn ass, fir op där enger Säit op d'Käschte vun de Frontalieren ze spueren an op där anerer Säit hei am Land vill méi generéis ze ginn. Et ass net akzeptéiert ginn. Et ass schifgaangen. An duerfir ass dat en éischte Grond gewiescht, firwat mer musse reagéieren, firwat mer musse virun allem schnell reagéieren.

Mir haten awer och an eise Regierungsprogramm eng Rei vun aneren Zilsetzungen definiert. Mir hu gesot, mer wëllen ewechkomme vun engem System, deen d'selwecht ass fir jiddwereen. Mir wëllen zréck zu enger sozialer Selektivitéit kommen a mir wëllen och de Bedarf considérieren: Wat brauch de Student, jee nodeem, wou e studéiert? An natierlech wollte mer och weiderhin e System hunn, mat deem jiddweree ka studéiere goen, virun allem dat, wat en och wëllt.

Duerfir hu mer eben net méi an deem neie Projet just eng Bourse, déi d'selwecht ass fir jiddwereen, mä mir hunn eng ganz Serie vu Boursen, déi deenen eenzelne Situatiounen a genau deenen Uspréich, déi ech hei nach eng Kéier opgezielt hunn, besser gerecht gëtt: eng Bourse de base, eng Bourse sociale, eng Bourse de mobilité, eng Bourse familiale, e Prêt weiderhi vu 6.500 Euro maximal, en zousätzleche Prêt bis zu 3.000 Euro, wat dann de Complément ass zu deem, wat een als Bourse sociale

net kritt. Et bleift bei der Regelung fir d'Frais d'inscription mat engem Plaffong vun 3.700 Euro d'Joer, 50% als Bourse a 50% als Prêt. An och déi 1.000 Euro, déi een nach zousätzlech fir e spezielle Bedarf ka kréien, och dat bleift bestoen.

Wann een elo emol déi 1.000 Euro ewechhëlt, well déi meescht se net froen, wann een och d'Inscriptionsfrais ewechhëlt, well dat jo eigentlech nëmmen duerch de Budget vun Student transitéiert - et gëtt ee se aus bei der Inscription, et kritt ee se bis 3.700 vum Stat zréck -, dann huet een hei am maximale Fall, wann een all déi Bourssen an all déi Prêten do ka bezéien, 14.000 Euro d'Joer. An dat sinn 1.000 Euro méi wéi dat, wat haut jiddweree ka kréien, nämlech 13.000 Euro d'Joer.

Wann een dann awer och emol eng Kéier kuckt, wat jiddwereen eigentlech haut ka kréien, wann en hei zu Lëtzebuerg studéiert, da sinn dat 2.000 Euro Bourse de base, et sinn déi 3.000 Euro entweder Bourse sociale oder de Prêt, et sinn déi 6.500 Euro Prêt, da kënnt een op e Montant vun 11.500 Euro plus nach eng Kéier d'Droits d'inscription, plus eventuell nach déi 1.000 Euro zousätzlech. Wann ech am Ausland studéieren, da sinn et nach eng Kéier déi 2.000 Euro zousätzlech als Bourse de mobilité, also insgesamt 13.500 Euro plus d'Droits d'inscription, also do scho méi wéi dat, wat ee mat der aktueller Regelung ka kréien.

Wuelverstanen, dat ass dat, wat ee wierklech als Geldmoyene pro Joer ka kréien. Méi ee groussen Deel natierlech, dat wëll ech awer derbäisoen, ass dann eventuell e Prêt. Dat hântk dann, jee nodeems, wou een am sozialen Tableau agestuft ass, vun der Bourse sociale of. Méi Prêt heescht awer och méi Eegebedelegung, heescht och e Stéck méi eege Responsabilitéit, heescht och e Stéck sozial Selektivitéit. Well, wann ech mä Studium packen, dann hunn ech besser Chancen, herno eng Plaz ze kréien, ech hunn och besser Chancen, eng besser bezuelte Plaz ze kréien. Dat gëtt mer och d'Moyenen no enger gewësser Duree, dee Prêt och besser kënnen zréckzebezuelen.

Mir denken, datt mer heiduerch virun allem awer eppes geschafen hunn, woumat jiddweree ka studéiere goen a wou duerch dat, wat effektiv vläicht fir Einzelner elo ewechfält, keng Situatioun geschafe ginn ass, wou een net méi kéint dat studéiere goen, wat ee wëllt, well virun allem do, wou prezis eppes ewechfält, dat wierklech dann awer Situatiounen sinn, wou entweder de Bedarf net esou grouss ass oder wou d'Elteren awer nu wierklech kee Problem dierften hunn, fir e Stéck wäit besser kënnen ze hëllefen. Wat och eng gesetzlech Verpflichtung - ech soen et nach eng Kéier, et ass de Mëtten e puermol gesot ginn - vun den Elteren ass!

Dee Projet hei gëtt jo net esou gestëmmt, wéi en der initialer Fassung vun der Regierung abruecht ginn ass, d'ailleurs vun der Regierung abruecht ginn ass, mengen ech, no dräi Méint, wou se am Amt war.

Well mer eng gewëssen Urgence haten, hu mer extrem schnell misse schaffen. Ech hunn op ville Plaze gesot, ech soen et och hei nach eng Kéier, datt dee gréisste Regret, deen ech an deem Dossier hunn, deen ass, datt mer net méi Zäit hate virun, fir intensiv ze analyséieren, fir méi e breeden Discours kënnen ze féieren, fir méi ee breeden Débat kënnen ze féieren, an net nëmmen iwwer Geld, wat de Student brauch, mä iwwert d'Studéieren haut an d'Situatioun vun de Studenten haut, d'Perspektive vun de Studenten haut an all déi Froen, op déi och, ech mengen, de Claude Adam méi am Detail agaangen ass, dee gesot huet: Firwat décrochéieren esou vill jonk Leit op der Uni? Firwat komme se zréck? Ass et eng Fro vun Orientatioun? Ass et eng Fro vu Preparatioun? Si se awer ze vill op sech eleng gestallt op deenen eenzelnen Unien? Do bleift nach ganz, ganz vill ze maachen.

Mir hunn awer als Regierung, mengen ech, och deenen nogelauschert, déi mat eis wollte schwätzen. Mir hunn deenen aneren och nogelauschert, déi net bei eis komm sinn, déi jo op anere Plazen hir Fuerderungen awer ëmmer erëm artikuléiert hunn. An duerfir huet d'Regierung selwer relativ fréi eng Rei vun Amendementen abruecht.

Do ass et drëms gaangen, fir de maximale Montant vun der Bourse sociale vun 2.500 op 3.000 Euro eropzesetzen. Mir hunn den Tableau vun der Bourse sociale nach eng Kéier komplett geännert gehat, fir déi Spréng, déi dra waren, eng Rei vun Härtefall also, och auszemäerzen.

Mir hunn dee Complément als Prêt vun der Bourse sociale agefouert, fir wierklech e Stéck méi Onofhängegkeet vum Student ze garantéieren, fir och dat kënnen ze studéieren (veuillez lire: fir och dat kënnen ze studéieren, wat e wëllt), och wann d'Elteren net wëllen hëllefen, vläicht well en eppes studéiert, wat doheim net esou gutt ukënn.

Mir hunn eng Äntwert fonnt op déi Fro, wat ass, wann der e puer an der Famill studéieren, wat zu enger zousätzlecher, zu enger cumuléierter Belaaschtung vum Portmonni vun den Eltere bäidréit.

A mir waren och d'accord, fir ze soen, datt mer déi Studentewunnengen hei zu Lëtzebuerg - wou mer jo nach e grouse Programm an der Pipeline hunn, fir déi ze schafen - och zougänglich maachen an engem gewësse Contingent fir déi Studenten, déi zwar och schonn e Wunnsätz hei zu Lëtzebuerg hunn, mä déi méi no, sief et hei an d'Stad oder op Belval wëlle plënnere, fir net all Dag ze vill wäit mussen ze fueren.

Dat sinn der Regierung hir Amendemente gewiescht, mä et si jo och anerer komm. D'CSV huet - ech fannen zwar spéit, mä awer ëmmerhin - Amendemente gemaach, wat ech begreissen. Well et hätt ee sech an deem Dossier jo kënnen verstoppe goen. Et hätt een et och kënnen esou maache wéi déi Lénk: einfach Amendemente bréngen, déi de Budget am Regierungsprojet, dee jo 120 Milliounen d'Joer ausmécht, quasi verduebelt hätten. Mir hunn dat emol eng Kéier iwwert den Daum gerechent: Dat wären 230 Milliounen gewiescht, wat déi Lénk proposéiert hunn.

D'CSV bleift ongeféier an deemselwechte Budget, allerdéngs gëtt et awer eng Rei vu graveierenden Ennerscheeder. An et ass de Mëtten, mengen ech, och scho vum Eugène Berger gesot ginn: Wa mir als Regierung vu sozialer Selektivitéit schwätzen, dann dréckt dat sech an deem aus, datt mer vum Gesamtmontant, dee mer hei wëllen ausginn u Bourssen, ronn 30% fir déi sozial Bourse ausginn. Der CSV hir Amendemente gesi vir, datt knapps 5% ausgi gi fir de soziale Kritär. Nun, dat schéngt mer awer net eisen Uspréich - op jidde Fall als Majoritéitsparteien an als Regierung - gerecht ze ginn, well mir eben der sozialer Selektivitéit méi eng grouss Plaz wëllen do araumen.

An ech bedauern et e bëssen, well an de Wahlprogrammer jiddwereen ëmmer erëm vu sozialer Selektivitéit schwätzt, jiddwereen ëmmer erëm seet, datt deen, dee méi muss geholfen kréien, och méi Hëllef muss zegutt hu vum Stat. Hei maache mer et eigentlech fir d'éischte Kéier eng Kéier ganz, ganz prezis. An déi, déi sech verstoppe ginn, dat ass awer erëm eng Kéier d'CSV.

Déi Fro vun der Autonomie, vun der Onofhängegkeet vum Student, déi och vun der CSV... - a se bewaacht jo do e bëssen d'léierschaft vum Fränz Biltgen a se hält déi ganz, ganz héich -, muss och vläicht awer eng Kéier ënner engem anere Licht gekuckt ginn. Virun allem, wann hei gesot gëtt, datt mat där Propos, déi d'CSV gemaach huet, datt mer déi Bourse de base vun 2.000 Euro sollen op 2.750 Euro d'Joer eropsetzen... Dat ass also en Ennerscheid vun 62,50 Euro de Mount. A wann dat den Ennerscheid ass vun enger Situatioun, wou d'Autonomie net garantéiert ass, an enger Situatioun fir d'CSV, wou d'Autonomie da komplett garantéiert ass, da muss awer och emol nach eng Kéier ee mer dat doten am Detail virrechnen! Well ech muss lech soen, ech hunn et eigentlech net verstanen.

Ech wëll och nach eng Kéier relativéieren, datt d'Autonomie vum Student an dee Message, deen Einzelner do ginn, jo mengen ech net kann heeschen, datt d'Onofhängegkeet vum Student dann erreecht ass, wann een zu honnert Prozent ofhängeg vum Stat ass. Onofhängeg ass een...

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Claude Meisch, Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche.**- ...och a menger Virstellung, wann een op eegene Féiss steet, a virun allem als jonken Erwuessenen, wann een och derzou erugefouert gëtt, fir lues a lues selwer Verantwortung, och fir sech selwer, ze iwwerhuelen. An da kann een net nëmme vum Stat ëmmer nëmmen eng Hëllef kréien, a jiddwereen d'selwecht, egal ob een déi Hëllef do brauch oder net, egal ob ee selwer en Effort duerfir mécht oder net.

Ech sinn amgaangen an de Schoulen an op villen anere Plazen an op Eltereréunionen, d'Elteren drun ze erënneren, datt se eng Verantwortung hu fir hir Kanner. An duerfir kann ech dee Message hei net verstoen, an datt e virun allem vun enger CSV kënnt,...

► **Une voix.**- Jo.

► **M. Claude Meisch, Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche.**- ...déi seet, d'Elteren hu keng Verantwortung méi fir hir Kanner, dann, wa se studéieren!

(*Interruptions*)

Dat ass nu wierklech e Message, dee kontraproduktiv ass an deen ech vun der CSV eigentlech esou net erwaart hätt!

(*Interruptions*)

► **Une voix.**- Dat huet kee gesot...

► **M. Marc Spautz** (CSV).- Dat huet kee gesot, Här Meisch!

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Neen!

► **M. Claude Meisch**, *Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche*.- Zur Leeschtung, zum Leeschtungsprinzip, dee mer jo an eisem Projet dran hunn, dee mer esou iwwersat hunn, datt mer soen: Deen, dee méi laang studéiert oder vill méi laang studéiert, wéi e misst studéieren, dee kritt herno keng Bourse méi, dee kritt just e Prêt. Mir hätten et aneschtens kënne formuléieren. Mir hätten kënne soen: Et kritt een amplatz ee Joer méi laang, also fënnef plus ee Joer fir de Gesamtstudium, de Master, do hätte mer kënne soen, et kritt ee fënnef plus zwee Joer méi laang. A wann een déi fënnef plus zwee agehalen huet, da kritt een nach eng kéier déi Suen als extra Prime zréck. Dat war jo virdrun esou e System, bis 2010.

(**Interruption**)

Dann hätte mer herno e Montant vläicht kënnen definéiere vu 7.000 Euro. Mir kéimen op genau deeselwechte System zréck wéi deen, dee mer hei hunn, wou een dann eng Leeschtungsprime hätt kënne ginn. Well virun 2010 war se och just op d'Durée vum Studéiere berechent. A si wär vill méi héich gewiescht wéi dat, wat Dir an Ären Amendementen als Leeschtungsprime ausgewisen hutt. Duerfir kann ech eigentlech och dorobber elo net d'accord si mat lech, datt eise Projet eigentlech guer kee Leeschtungselement hätt.

Mir hunn driwwer geschwat. Mir sinn der Meenung, datt et schwiereg ass, Leeschtung tel quel ze vergläichen tëscht eenzelnen Unien, tëscht eenzelne Studierrichtungen. Do kann een net direkt op eng Benoutung goen. Dat géife mer ongerecht fannen. Duerfir denke mer, datt mer dat am beschte kënne maachen - an et ass jo och am Interessi vum Stat och, wa mer dee Message awer ginn, an et ass och am Interessi vum Student an, ech mengen, och vu sengen Elteren -, wa mer dee Message ginn, datt een net soll ze laang trödelen op der Uni an awer kucken, an enger normaler Zäit respektiv plus ee Joer, wéi mer et hei virgesinn, fäerdeg ze ginn. A mir loosse jo och duerno kee falen. Duerno kann een och nach eng kéier de Prêt kréien.

D'Chamber huet jo selwer eng Rei vun Amendementen och duerno nach ugeholl, wou een eigentlech kaum diskutéiert ginn ass, dee sécherlech och finanziell Répercussioune wäert hunn, ganz besonnesch fir de Student. Well mir hunn op Urode vum Statsrot d'Notioun vum Revenu total definéiert a mir sinn do zréckgaangen op de Revenu impossible. An elo wëll ech hei kee Cours a Steuerrecht halen, mä jiddwereen, deen emol schonn eng kéier eng Steiererklärung gemaach huet, weess, datt de Revenu impossible daitlech méi niddreg ass wéi säi Bruttoloun.

Wa mer also soen, datt hei een eng Bourse sociale kritt bis 4,5-mol de soziale Mindestloun, wat ronn 8.500 Euro sinn, dann ass dat e Bruttogehalt, wat bal un 11.000 Euro fir déi allermeescht erukënnt. Et ass also bis dohinner, wou mer d'Bourse sociale ausgeweit hunn.

An et ass absolut net ze vergläiche mat deem, wat d'CSV gemaach huet, déi gesot huet, de soziale Kritär, datt ass just dat, wann ech eng Allocation de vie chère kréien,...

► **Une voix.**- Jo.

► **M. Claude Meisch**, *Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche*.- ...wou ee quasi de Leit seet: Dir kritt just eppes iwwert de soziale Kritär, wann Der quasi op den Aarmebüro musst goen. Bei eis geet dat vill méi breet an d'Mëttelschicht, well mer och denken, datt ee sozial Selektivitéit net nëmmen esou kann iwwersetzen, datt d'Mëttelschicht ëmmer da bezilt, wann ze bezuelen ass, an ni kann eppes kréien dann, wann eppes ze kréien ass.

Dat ënnerscheet eis och nach eng kéier fundamental zu deenen Amendementen vun der CSV. Duerfir ass et, mengen ech, net verwonnerlech, datt d'Regierung proposéiert huet, déi an der Kommissioun ofzelehnen. An ech géif déi Propos och haut nach eng kéier hei widderhuelen.

Wat nach geännert huet par rapport zum Text vun 2010, a ganz besonnesch zu deem Text vu virdrun, dat ass, datt mer jo haut vill méi e prezisen Text hunn. Mir hu Froen hei geregelt, déi wäit iwwert den Domän vum Héichschoulstudium erausginn. Mir hunn eis ëm e Famillerecht op eemol misse bekëmmere, mir hunn eis ëm Sozialrecht misse bekëmmere, mir hunn eis ëm Europarecht misse bekëmmere.

Dat si lauter Froen, déi eigentlech 2010 an och 2013 awer komplett ignoréiert gi sinn. Duerfir hu mer haut sécherlech méi e komplexen Text. Sécherlech ginn och eng Rei vu Froen hei zousätzlech doduerjer opgeworf, déi een an

enger einfacher Ried emol eng kéier hei uewe kann an de Raum stellen, ouni datt direkt eng Äntwert do ass. Ech denken awer, datt deen Text hei der Saach vill méi gerecht gëtt, och vill méi eng grouss rechtlech Sécherheet huet wéi dat, wat mer bis elo haten. An datt den Text vun 2010 déi jo net hat, dat brauch ech hei net nach eng kéier ze widderhuelen.

D'Madame Hansen huet och d'Fro vum Anticumul opgeworf. Déi beschäftigt mech, a si beschäftigt mech net eréischt zënter deem Uerteel vum Europäesche Gerichtshaff an der Fro, ob d'Lëtzebuurger Kannergeld an dat däitscht „Elterngeld“ kënne géinteneen opgerechent ginn.

Ech hat mech virdu gefrot: Wat fir eng Meenung hutt Der dann? Dir hutt se de Mëtte gesot. Och dat wëll ech nach eng kéier positiv ervirsträichen. Dir hutt hei gesot, datt, wann et esou wär, datt mer keng Garantie hätten, datt mer elo déi Bourse, déi mer ginn, kënne mam Kannergeld am Ausland oprechnen... Wou mer fest wëlles hunn, dat ze maachen, well soss hu mer eng Inegalitéit, an des kéier zuongonschte vun deene Studenten, déi hei hire Wunnsätz hunn, an zugonschte vun deenen, déi een am Ausland hunn.

A mir wëllen dat, mir wëlle se duerfir wierklech maachen. Mir sinn och der Meenung, datt mer se kënne maachen! Well virun allem all déi, déi hei elo stoungen an an de leschte Wochen a Méint gesot hunn, datt ee jo och misst considéréieren, datt d'Kannergeld ewechgefall ass, déi soen domadder jo awer, datt dee Boursesystem, dee mer hei hunn - an ech mengen, den Här Turpel huet de Statsrot och nach eng kéier an déi Richtung hei zitéiert -, datt mer domat hei eigentlech e Mix hu vu Leeschtung, dee souwuel op där enger Säit eppes ass, wat d'Kannergeld nach ëmmer zum Deel kompenséiert - och nëmmen zum Deel kompenséiert, jo, mä awer ëmmerhi kompenséiert -, an op där anerer Säit awer dann d'Notioun vun der Bourse huet an hiren eenzelne Compositanten. Duerfir wëlle mer dat maachen.

Wann een et awer esou mécht, wéi Dir gesot hutt, Madame Hansen, datt een da soll hei op eng Bourse de base verzichten an d'Kannergeld erëm aféieren, dann hunn ech allerdéngs Är Fiche financière net verstanen. Well dat huet eng Inzidenz. Dat huet eng Inzidenz! Dir gitt domadder méi Geld aus, dat wësst Der jo. Dir gitt domadder vill méi Geld aus wéi haut. Well et ass net esou, datt een dann 2.000 Euro Bourse de base hei sträicht an dann 2.000 Euro jährléich Kannergeld erëm aféiert. Well dee Krees vun deenen, déi se kréien, dat ass e ganz aneren! Haut beschränkt dat sech nämlech eenzeg an eleng op déi...

► **M. le Président.**- Entschëllegt, Här Minister.

► **M. Claude Meisch**, *Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche*.- Jo?

► **M. le Président.**- D'Madame Hansen freet, ob se...

► **M. Claude Meisch**, *Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche*.- Oh, wann Der meng Stoppauer unhaalt, Här President, dann ass dat kee Problem fir mech.

► **M. le Président.**- Selbstverständlech. Dir gitt d'selwecht behandelt wéi d'Deputéiert.

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- An ech hunn nach Minutten.

Ech wollt just dorop agoen. Mir hunn dat do net agebaut, well mer jo gesot hunn, mir hätten erwaart, datt déi zwou Saache sollte parallel behandelt ginn: d'Allocations familiales, d'Reform, déi leeft, eben hei parallel zum Kannergeld. A well mir jo net wëssen, wat Dir an deem do denkt, wéi wäit datt Der sidd mat där Reform, konnt ech hei net abauen, datt mer déi Bourse de base hei géife komplett sträichen, well mer net wëssen, wéi dat Kannergeld an Zukunft ausgesäit.

Dofir hat ech och schonn an der Kommissioun gefrot, wann Der déi Iwwerleeunge maacht an déi Bourse de base wier net vergläichbar a mir kënnen den Anticumul net hikréien, da musse mer d'nächst Joer wahrscheinlech schonn erëm eng kéier un d'Studentebäihëllefen, un dat Gesetz goen.

► **M. Claude Meisch**, *Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche*.- Jo, ech wëll lech einfach nach eng kéier soen, Madame Hansen, an deem ganze Rescht vum Plenum, datt, wa mer elo 2.000 Euro Bourse de base sträichen oder iergendeen anere Montant, an deeselwechte Montant féiere mer erëm an als Kannergeld fir déi iwwer 18 Joer, dann huet de Student net méi an net manner. De Lëtzebuurger Stat gëtt et awer méi deier. An duerfir hunn ech dat vermësst an Ärer Fiche financière.

Duerfir verstinn ech eigentlech d'Haltung vun der CSV hei och net, déi gëschter hei de Fiskalpakt gestëmmt huet, déi d'Regierung ge-

lueft huet fir hir Rigueur budgétaire an haut heihinnerkënn't a mat esou engem Saz direkt eng zousätzlech Dépense hei fir de Lëtzebuurger Stat duerch d'Hannerdier...

(**Interruption**)

...eigentlech géif aféieren. Dat fannen ech nu wierklech net ganz seriö.

(**Brouhaha général**)

Den Opwand fir de CEDIES ass ernimmt ginn hei. Ech si ganz d'accord domadder. Dat wosste mer vun Ufank un. Mir hunn haut en extrem einfache System. Mir kréie vill méi e komplexe System. Ech war deen Éischten, deen ëmmer do virdu gewarnt huet. Duerfir huet den initialen Text eng Rei vu Saachen net virgesinn. D'Zuel vun de Kanner zum Beispill hu mer aus deem Grond an den initialen Text net erageholl, well mer wollten en einfachen Text behalen. Mir sinn dunne aner Weeër gaangen. Da musse mer wëssen, datt mer d'Moyenen am CEDIES mussen eropsetzen.

Mir sinn awer och amgaangen ze kucken, dat net iwwert dat Noutwendegt eraus mussen ze maachen, andeems mer kucken, dat ze informatiséieren, fir datt mer iwwert de guichet.lu dat méi einfach kënne maachen, an datt mer och kucken, wat d'Aarbechtszäite vläicht am CEDIES sinn, ob mer do net kënne jee no Pícen, déi erakomme vun Demanden iwwert d'Joer, méi intensiv dann och schaffen.

Dat probéiere mer ze maachen, fir net onnëtz zousätzlech Leit mussen anstellen. Mä datt et der méi sinn, dat war vun Ufank un nu jo awer wierklech gewosst.

Ech wëll nach eppes erwähnen, fir einfach just ze weisen, datt d'Lëtzebuurger Studenten, déi, déi heiheem studéieren, an och déi, déi am Ausland studéieren, nun awer wierklech nach ëmmer eng confortabel Situatioun hunn. Dat Éischt, datt ass, soss bräichte mer iwwer Anticumul jo hei guer net ze schwätzen, well soss géif den Anticumul an de Cumul an déi aner Richtung gemaach ginn, nämlech datt déi aner eppes missten dropleeën op d'Studenten, vun deene Leit, déi hei zu Lëtzebuerg schaffen. Mä et geet jo meeschtens an déi aner Richtung, well mir vill méi generéis sinn als Lëtzebuurger Stat wéi all déi aner. Duerfir ass dat jo e grousst Thema fir eis. Dat war virun där Reform hei en Thema, et wäert och duerno nach en Thema bleiwen.

An ech hu mech emol eng kéier gefrot: Wéi ass et mat deene Wunnengen, déi de Lëtzebuurger Stat zur Verfügung stellt an den auslänneschen Universitätsstied? Nun, ech kann lech soen: Do stinn der méi eidel wéi der besat sinn. An déi ginn, mengen ech, zu 180 Euro de Mount zur Verfügung gestallt, wat e ganz rasonabele Präis jo awer ass. An dat schéngt net attraktiv ze si fir esou münche Student. Och dat, mengen ech, sollte mer - a mir hunn eis jo d'Wuert ginn, datt mer sollten iwwert d'Studéieren an d'Konditiounen fir d'Studéieren diskutéieren -, och dat hätt ech dann awer gären op deem Ordre du jour.

D'Motioun: Jo, Dir rennt do oppen Dieren an. Ech hunn et an der Kommissioun gesot, datt ech absolut d'accord sinn a selwer Demandeur dovun sinn, déi Analysen ze maachen, déi haut nach ëmmer feelen, deen Débat ze féieren och iwwer aner Punkten ewech. Och iwwert déi Fro vun der Studentevertiedung. Dat ass eppes, wat mer hei jo wierklech gemierkt hunn, datt mer keen offiziellen Interlocuteur hätten. Déi eng, déi si bei eis komm. Déi aner sinn net bei eis komm. Déi hunn awer éischter de Mikro dohinnergehalé kritt. Déi eng haten awer, mengen ech, Afloss op den Text, vläicht e bësse méi wéi déi aner. Duerfir musse mer dat och eng kéier klären. An duerfir sinn ech och frou, datt mer déi Motioun hei hunn an datt mer eigentlech finalement just nach eng hunn an déi d'Ennerstëtzung vun der Regierung dann och huet.

Ech wëll all deene Merci soen, déi konstruktiv um Text matgeschafft hunn.

(**Interruption**)

D'ACEL ass e puermol erwähnt ginn, jo, déi waren x-mol bei eis am Ministère. A véier vun deene fënnef Amendementen si ganz staark inspiréiert gi vun der ACEL. Och aner politesch Jugendorganisatiounen hunn eis op eenzel Problemer opmierksam gemaach, an dat ass och net ouni Reaktioun bliwwen. Haut de Mëtte sinn eng ganz Rei vu konstruktive Bäiträg, déi och zukunftsgewannt sinn an op déi mer och solle kucken nach eng kéier zum gegebenen Zäitpunkt zréckzekommen, hei gefouert ginn.

Ech wëll der Rapportrice e grouse Merci soen, déi gläichzäiteg d'Kommissiounssätzungen huet misse leeden, wou effektiv alles e bëssen zügeg gaangen ass zum Schluss, mä déi dat ganz gutt gemaach huet.

An ech wëll och eigentlech meng Zefriddenheet ausdrécken iwwert déi vill Jonk, déi op der Strooss waren. Egal ob et der 10.000 oder 17.000 waren, iergendwou wäert d'Wourecht dertëschtentleien, mä et waren der ganz vill. An ech soen lech, datt ech léiwer eng Jugend hunn, déi sech manifestéiert, datt ech léiwer eng Jugend hunn, déi seet: Do hu mer e Problem, mir wëlle ganz kloer, datt eis Interessien hei gehéiert ginn. Dat ass net ouni Reaktioun bliwwen. Ech hu léiwer esou eng Jugend wéi eng Jugend, déi seet: Et ass mer eigentlech alles egal. Si lauschtene souwéissou net op eis. Duerfir war dat éischter e positivt Beispill - och d'Aart a Weis, wéi demonstéiert ginn ass de 25. Abrëll -, wéi och jonk Leit sech kënnen an de politeschen Débat aklénken.

Villmools Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Merci och dem Erzéiungs- an Héichschoulminister. Mir hunn dann zwou Serië vun Amendementen virleien: eng Serie vun Amendementen vun der CSV an eng Serie vun Amendementen vun déi Lénk.

Wann Der dermat d'accord wäert, géif ech lech proposéieren, fir d'Éischt déi eng Serie vun Amendementen duerchzehuelen an duerno déi aner Serie vun Amendementen duerchzehuelen, eenzel ofzestëmmen an dann duerno de Vote iwwert den Ensembl vum Gesetz ze maachen.

Wann ech richteg verstanen hunn, ass hei net express gefuerdert, dass mer Artikel fir Artikel nach eng kéier ofstëmmen, wa mer iwwert d'Serie vun den Amendementen ofgestëmmt hunn.

Ass dat esou geduecht? Sidd Der domat d'accord?

(**Assentiment**)

► **M. Claude Wiseler** (CSV).- Sou ass dat, Här President, jo.

► **M. le Président.**- Da soen ech lech villmools Merci.

Amendement 1

Mir géifen dann ufänke mam Amendement 1 vun der CSV, deen als Objet huet, den Alinea 1 vum Artikel 1 ofzeänneren, an et geet dobäi ëm d'Schafung vun enger Prime d'encouragement, fir den Effort ze belounen.

Vote sur l'amendement 1

Wie mam Amendement d'accord ass, stëmmt mat Jo. Wien dergéint ass, stëmmt mat Neen. An de Vote fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. De Vote ass ofgeschlossen.

Den Amendement 1 ass mat 33 géint 27 Stëmmen ofgelehnt.

Résultat définitif après redressement: l'amendement 1 est rejeté par 34 voix contre et 26 voix pour.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par Mme Nancy Arendt), Léon Gloden (par Mme Octavie Modert), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Junker (par M. Laurent Mosar), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Ont voté non: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini; MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Amendement 2

Den zweeten Amendement kënn't och vun der CSV an huet als Objet en neien Artikel 3 tëschent den Alineaen 2 an 3 am Artikel 1, an dobäi geet et ëm d'Prozedur, no där d'Prime d'encouragement géif geschafé ginn.

Vote sur l'amendement 2

Nach eng kéier datselwecht. De Vote ass lancéiert. An déi, déi derfir sinn, stëmme mat

Jo, déi, déi dergéint sinn, mat Neen. Déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. De Vote ass ofgeschloss.

Den Amendement 2 ass mat 33 géint 27 Stëmmen ofgelehnt.

Résultat définitif après redressement: l'amendement 2 est rejeté par 34 voix contre et 26 voix pour.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden (par Mme Nancy Arendt), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par Mme Octavie Modert), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Ont voté non: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Amendement 3

Den drëtten Amendement kënnt...

► **M. Marc Spautz** (CSV).- Ganz knapp!

► **M. le Président.**- ...och vun der CSV an huet als Objet, den Alinea 3 vum Artikel 1 ofzeänneren, fir de maximale Montant vun den Aiden deementspriedend ze adaptéieren, well jo och eng Prime d'encouragement soll geschafe ginn.

Vote sur l'amendement 3

De Vote ass lancéiert. Déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. De Vote ass ofgeschloss.

Den Amendement 3 ass mat 33 Stëmmen géint 27 ofgelehnt.

Résultat définitif après redressement: l'amendement 3 est rejeté par 34 voix contre et 26 voix pour.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden (par Mme Nancy Arendt), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par Mme Octavie Modert), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Ont voté non: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Amendement 4

De véierten Amendement vun der CSV betrëfft de Punkt 1 vum Paragraph 1 vum Artikel 4, firdeen an deem Sënn ofzeänneren, fir d'Bourse de base ze erhéien.

(Interruptions diverses)

Okay. Also, alles an der Rei. Et ass scho rektifizéiert.

(Hilarité)

Vote sur l'amendement 4

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen an dann d'Procuratiounen. De Vote ass ofgeschloss.

(Interruptions diverses)

Also, et ass e Wonner geschitt.

(Hilarité)

Et sinn 28 Jo, 32 Neen. Den Amendement 4 ass ofgelehnt.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par Mme Nancy Arendt), Léon Gloden (par M. Laurent Mosar), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par Mme Octavie Modert), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Ont voté non: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

► **Mme Octavie Modert** (CSV).- Et gött ëmmer méi knapp, et gött ëmmer méi knapp. Et ass gutt, datt se all do sinn.

► **Une voix.**- Mir sinn um gudde Wee. Nach zwee, dann hu mer se.

(Brouhaha général)

Amendement 5

► **M. le Président.**- Den Amendement 5 huet als Objet de Punkt 2 vum Paragraph 1 vum Artikel 4, an do geet et ëm d'Erhéijung vun der Bourse de mobilité.

Vote sur l'amendement 5

De Vote fänkt un. D'Procuratiounen. De Vote ass ofgeschloss.

► **Une voix.**- 34!

► **M. le Président.**- Also, jo, et gött...

(Interruptions)

Et gött ëmmer besser. Also 26 Jo an 32 Neen an 2 Abstentiounen. Den Amendement 5 ass ofgelehnt.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par Mme Nancy Arendt), Léon Gloden (par Mme Octavie Modert), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par M. Claude Wiseler), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Ont voté non: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Se sont abstenus: MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

► **M. Henri Kox** (déi gréng).- Richteg.

(Interruptions)

Amendement 6

► **M. le Président.**- Da komme mer zum Amendement 6. Do geet et ëm de Punkt 3 vum Paragraph 1 vum Artikel 4. An do geet et drëm, fir d'Allocation de vie chère als Attributiounsbasis vun der Bourse sociale ze huelen.

Vote sur l'amendement 6

De Vote ass lancéiert. D'Procuratiounen. De Vote ass ofgeschloss.

26 Jo, 34 Neen. Den Amendement 6 ass ofgelehnt.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par Mme Nancy Arendt), Léon Gloden (par M. Laurent Mosar), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par Mme Octavie Modert), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Ont voté non: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Amendement 7

Den Amendement 7 kënnt och vun der CSV an huet als Objet, de Punkt 4 vum Paragraph 1 vum Artikel 4 ze sträichen. Duerch déi nei Formen, déi proposéiert ginn, wär d'Bourse familiäle net méi noutwendeg.

Vote sur l'amendement 7

An de Vote ass lancéiert. Déi, déi fir den Amendement sinn, stëmmen mat Jo. An déi, déi dergéint sinn,...

► **Une voix.**- Sou ass et gutt.

(Hilarité)

► **M. le Président.**- ...mat Neen. Déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. De Vote ass ofgeschloss.

26 Jo, 32 Neen an 2 Abstentiounen. Den Amendement 7 ass ofgelehnt.

(Interruption)

► **M. Henri Kox** (déi gréng).- Dat ass eng nei Variant.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden (par Mme Nancy Arendt), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par Mme Octavie Modert), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Ont voté non: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Se sont abstenus: MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Amendement 8

► **M. le Président.**- Dann den Amendement 8. Do geet et ëm en neien Artikel 5, zwëschen den Artikelen 4 a 5. An do geet et méi genee ëm d'Definitioune vun der Konditiounen vun der Prime d'encouragement.

Vote sur l'amendement 8

De Vote ass lancéiert, a schoonn ofgeschloss.

26 Jo, 34 Neen. Den Amendement 8 ass ofgelehnt.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden (par Mme Octavie Modert), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par M. Claude Wiseler), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank,

Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Ont voté non: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Amendement 9

Da geet et beim Amendement 9, deen de Paragraph 1 vum Artikel 5 betrëfft, drëm, fir de Montant vun de Prête fir déi Studenten, déi net d'Kritäre vun der Bourse sociale erfëllen, eropzesetzen.

Vote sur l'amendement 9

De Vote ass lancéiert. An d'Ofstëmmung ass elo ofgeschloss. An do feelt een. 59 Leit hu sech bedeelegt. 25-mol Jo...

Huet een...?

► **Une voix.**- Et ass net schlëmm.

► **M. le Président.**- ...32-mol Neen an 2 Abstentiounen. Den Amendement 9 ass ofgelehnt.

► **M. Claude Wiseler** (CSV).- Mir ginn dovunner aus, Här President, datt do ee feelt.

► **M. le Président.**- Jo, mä mir setzen dee bäi.

Résultat définitif après redressement: l'amendement 9 est rejeté par 32 voix contre, 26 voix pour et 2 abstentions.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par Mme Nancy Arendt), Léon Gloden (par M. Claude Wiseler), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par Mme Octavie Modert), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Ont voté non: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Se sont abstenus: MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Amendement 10

Beim Amendement 10, och vun der CSV, do geet et drëm, fir de Paragraph 1 vum Artikel 7 ofzeänneren. An do geet et ëm d'Modalitéite vun der Ausbezuellung vun der Prime d'encouragement.

Vote sur l'amendement 10

De Vote ass lancéiert. An d'Ofstëmmung ass ofgeschloss.

26 Jo, 34 Neen. Den Amendement 10 ass ofgelehnt.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par Mme Nancy Arendt), Léon Gloden (par M. Laurent Mosar), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par M. Claude Wiseler), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Ont voté non: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot,

Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Amendement 11

Den Amendement 11 vun der CSV, deen de Paragraph 2 vum Artikel 9 soll ofänneren an deem Sënn, dass déi Mesures antifraude och géife bei der Prime d'encouragement gëllen.

Vote sur l'amendement 11

De Vote ass lancéiert. Déi perséinlech Stëmmen. Voilà, a mir si fäerdeg mam Vote.

26-mol Jo a 34-mol Neen. Den Amendement 11 ass ofgelehnt.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden (par Mme Nancy Arendt), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par M. Claude Wiseler), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Ont voté non: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Domat hätte mer iwwert déi Serie vun den Amendementen vun der CSV ofgestëmmt a mir géifen iwwert d'Serie vun Amendementen, déi vun de Lénken abruecht gi sinn, ofstëmmen.

Amendement 12

Den Amendement 12, dat ass also deen éischte vun där neier Serie, do geet et ëm de Paragraph 1 vum Artikel 4, an et geet drëm, fir d'Bourse de base op den Niveau vun den Allocations familiales ze setzen.

Vote sur l'amendement 12

De Vote ass lancéiert. D'Procuratiounen. An de Vote ass deemnächst fäerdeg, et feelen der nach dräi! Nach zwee. Sou, de Vote ass ofgeschloss. Mat alle 60.

2-mol Jo, 55-mol Neen an 3 Abstentiounen. Domat wär och deen Amendement 12 net ugehall.

Ont voté oui: MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Ont voté non: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par M. Marc Spautz), Léon Gloden (par Mme Octavie Modert), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par M. Claude Wiseler), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Se sont abstenus: MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Amendement 13

Deen nächsten Amendement, dat ass den 13, betrëfft den Alinea 1 vum Paragraph 4 vum Ar-

tikel 4. An do géif et drëm goen, fir d'Bourse familiale ofzeschaffen, well jo, laut där viregter Proposition, d'Boursen op den Niveau vun den Allocations familiales festgesat géife ginn.

Vote sur l'amendement 13

De Vote ass lancéiert. An en ass ofgeschloss.

2-mol Jo, 55-mol Neen, 3 Abstentiounen. Den Amendement 13 ass ofgelehnt.

Ont voté oui: MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Ont voté non: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden (par Mme Nancy Arendt), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par Mme Octavie Modert), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Se sont abstenus: MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Amendement 14

Dann deen nächsten Amendement, dat ass den Amendement 14, betrëfft den Alinea 1 vum Paragraph 3 vum Artikel 4. An do géif et drëm goen, fir als Kritär bei der Bourse sociale den Total vum Revenu disponible ze berücksichtegen.

Vote sur l'amendement 14

An do ass de Vote dann och lancéiert. An elo ass e schonn ofgeschloss.

2-mol Jo, 58-mol Neen. Den Amendement 14 ass ofgelehnt.

Ont voté oui: MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Ont voté non: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden (par Mme Nancy Arendt), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par M. Claude Wiseler), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Amendement 15

Dann den Amendement 15, deen de Paragraph 2 vum Artikel 4 betrëfft, an do géif et drëm goen, statt eng Bourse de mobilité ze schafen, d'Frais réels de location ze berücksichtegen.

Vote sur l'amendement 15

De Vote ass un. An en ass eriwwer.

5-mol Jo a 55-mol Neen. Den Amendement 15 ass ofgelehnt.

Ont voté oui: MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Ont voté non: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden (par Mme Octavie Modert), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par M. Claude Wiseler), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Amendement 16

Den Amendement 16 géif en neie Paragraph 3 am Artikel 6 bäisetzen. An do géif et drëm goen, e Médiateur ze schafe fir de Fall, wou Familljen net kéinten oder net wëllten de Student ënnerstëtzen.

Vote sur l'amendement 16

De Vote fänkt un. D'Procuratiounen. De Vote ass ofgeschloss.

55-mol Neen, 5-mol Jo. Also ass den Amendement 16 ofgelehnt.

Ont voté oui: MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Ont voté non: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden (par Mme Nancy Arendt), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par Mme Octavie Modert), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Amendement 17

Den Amendement 17 géif en neien Alinea am Paragraph 3 vum Artikel 7 bäisetzen. An do géif et drëm goen, dass, wann d'Certificaten, déi exigéiert sinn, ze spët géife kommen, ee se och nach kann noreechen.

Vote sur l'amendement 17

Oh, ech war ze séier. De Vote huet ugefaangen. D'Procuratiounen. An de Vote ass ofgeschloss.

An den Amendement 17 ass mat 55 Nee-Stëmmen bei 2-mol Jo an 3 Abstentiounen ofgelehnt.

Ont voté oui: MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Ont voté non: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden (par Mme Nancy Arendt), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par Mme Octavie Modert), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Se sont abstenus: MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Amendement 18

Dann nach den Amendement 18, och vun déi Lénk, deen de Paragraph 5 vum Artikel 7 an de Paragraph 6 vum Artikel 7 soll ofänneren, fir dass och beim zweete Cycle vun den Etüde kéinte Subventiounen hëllefen an nach e weidert Joer kéint ausbezuelt ginn.

Vote sur l'amendement 18

De Vote fänkt un. D'Procuratiounen. De Vote ass ofgeschloss.

Den Amendement 18 ass mat 58 Nee-Stëmmen bei 2 Jo-Stëmmen ofgelehnt.

Ont voté oui: MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Ont voté non: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par Mme Nancy Arendt), Léon Gloden (par M. Laurent Mosar), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par M. Claude Wiseler), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Amendement 19

Dee leschten Amendement, dat ass den Amendement 19, dee vun déi Lénk kënnt, huet als Objet, de Paragraph 1 vum Artikel 10 ofzeänneren. An do géif et drëm goen, fir eng paritétesch Besetzung vun der Commission consultative - paritétesch Ministère a representativ Studentevereenegungen - ze sécheren.

Vote sur l'amendement 19

De Vote ass lancéiert. An en ass ofgeschloss.

Den Amendement 19 ass mat 55 Nee-Stëmmen, 2-mol Jo an 3 Abstentiounen ofgelehnt.

Ont voté oui: MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Ont voté non: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par Mme Nancy Arendt), Léon Gloden (par M. Laurent Mosar), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par Mme Octavie Modert), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Se sont abstenus: MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Domat wäre mer um Enn vun den Ofstëmmungen iwwert d'Amendementen, a mer géifen iwwergoen zu der Ofstëmmung iwwert den Ensembl vum Projet de loi 6670, also de gesamten Text.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6670 et dispense du second vote constitutionnel

Also déi, déi domat d'accord sinn, stëmme mat Jo, an déi, déi net domat d'accord sinn, mat Neen. An et geet ëm den Ensembl vum Projet.

► **Plusieurs voix.**- Oui!

► **Une voix.**- Här President, oui!

(Hilarité et interruptions)

► **M. le Président.**- Also, de Vote ass eriwwer.

De Projet 6670 ass mat 32 Jo-Stëmmen bei 28 Nee-Stëmmen ugehall.

Ont voté oui: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty

Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Ont voté non: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Luc Frieden (par Mme Nancy Arendt), Léon Gloden (par M. Laurent Mosar), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Jean-Claude Juncker (par Mme Octavie Modert), Aly Kaes, Marc Lies, Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Justin Turpel et Serge Urbany.

Ass d'Chamber bereet, d'Dispens vum zweete Vote ze ginn?

(Assentiment et négation)

Kënne mer dovun ausgoen, dass datselwecht Ofstëmmungsergebnis géif erauskomme wéi

beim Ensembl vum Projet?

(Assentiment)

► **M. Gast Gibéryen** (ADR).- Ënner kengen Ëmstänn!

► **M. le Président**.- Da ginn ech dovun aus, dass mer mat enger Majoritéit, awer enger knapper, d'accord sinn, fir d'Dispens ze ginn.

(Brouhaha général)

Motion 1

Dann hätte mer nach eng Motioun virleien, well déi aner, déi zweet Motioun jo zrëckgezu ginn ass, an den Här Turpel als Auteur...

(Brouhaha général)

Neen, neen, neen, déi zrëckgezu ginn ass.

► **Plusieurs voix**.- Aah!

(Interruption)

► **M. le Président**.- Voilà! An dann hunn ech jo op där...

► **Une voix**.- ...anerer Säit...

► **M. le Président**.- ...d'Motioun, déi vun der Majoritéit abruecht ginn ass, eng Motioun

mat dräi Ënnerschrëften. Do war d'Ugebuet, ob Vertrieder vun deenen anere Fraktiounen a Sensibilitéite wëlte mat ënnerschreiwen.

Dofir stellen ech d'Fro: Wie wëllt d'Motioun mat ënnerschreiwen?

► **M. Gast Gibéryen** (ADR).- Et geet mat enger duer. Et geet jo mat enger duer.

► **M. Claude Wiseler** (CSV).- Här President, just fir Stellung zu der Motioun ze huelen: Mir kënnen déi Motioun hei matdroen. Mir hunn eng Rei Problemer mat de Considérenten, well u sech, zum Beispill am leschte Considérant, wou jo vun der „orientation efficace“ geschwat gëtt, mir gesinn net richtig, wat dat ze dinn huet mat deenen Inviten, mat deenen duerno d'Regierung opgefuerdert gëtt.

Mä par contre muss ech soen, déi Inviten, déi hei stinn an deene verschiddenen Tireten, déi opgezielt sinn, déi schéngen eis logesch ze sinn, déi schéngen eis och wichteg ze sinn. Duerfir, ouni se ze ënnerschreiwen, kënnen mer se awer matstëmmen.

► **M. le Président**.- Okay. An d'Regierung huet se schonn ugeholl. Da géif ech...

► **Une voix**.- Wann nach eng Ënnerschrëft feelt, Här President, da géif ech se ginn.

(Brouhaha)

► **Une autre voix**.- Mir brauche jo net méi.

► **M. le Président**.- Neen, ech mengen, et feelt keng. Et feelt keng. Mä mir kënnen dat och nach herno maachen, wa Leit nach wëllen ënnerschreiwen, dat ass iwwehhaapt kee Problem.

Vote sur la motion 1

Mä ech froe mech, ob mer hei en elektronesche Vote musse maachen. D'Regierung huet akzeptéiert. Per Handophiewen?

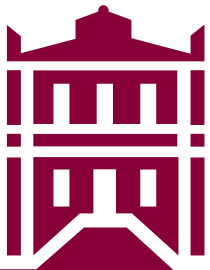
(Assentiment)

Da mengen ech, dass dat dote ganz kloer ass. Dann ass déi Motioun ugeholl.

Domat si mer um Enn vun eiser Sëtzung ukomm. Ech soen lech Merci fir déi grouss Disziplin, ginn eis Rendez-vous fir den nächste Mëtwoch a wënschen lech nach e schéinen Owend.

► **Plusieurs voix**.- Merci!

(Fin de la séance publique à 18.56 heures)

Présidence: M. Mars Di Bartolomeo, Président • Mme Simone Beissel, Vice-Présidente

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique

- M. le Président

2. Dépôt d'un projet de loi par M. Dan Kersch, Ministre de la Fonction publique et de la Réforme administrative

- M. Dan Kersch, Ministre de la Fonction publique et de la Réforme administrative

3. Dépôt d'une proposition de loi par M. Fernand Kartheiser

- M. Fernand Kartheiser

4. Discours à l'attention de M. Jean-Claude Juncker à l'occasion de son élection à la présidence de la Commission européenne

- M. le Président

5. Communication

- M. le Président

6. Ordre du jour

- M. le Président

7. 6625 - Projet de loi relative à l'immobilisation des actions et parts au porteur et à la tenue du registre des actions nominatives et du registre des actions au porteur et portant modification 1) de la loi modifiée du 10 août 1915 concernant les sociétés commerciales et 2) de la loi modifiée du 5 août 2005 sur les contrats de garantie financière

- Rapport de la Commission des Finances et du Budget: M. Guy Arendt
- Discussion générale: M. Gilles Roth, M. Franz Fayot, M. Henri Kox, M. Roy Reding, M. Justin Turpel
- Prise de position du Gouvernement: M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances
- Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

8. 6535 - Projet de loi relative au Fonds national de soutien à la production audiovisuelle et modifiant

- 1) la loi modifiée du 22 juin 1963 fixant le régime des traitements des fonctionnaires de l'État
 - 2) la loi modifiée du 13 décembre 1988 instaurant un régime fiscal temporaire spécial pour les certificats d'investissement audiovisuel
- Rapport de la Commission de l'Enseignement supérieur, de la Recherche, des Médias, des Communications et de l'Espace: Mme Simone Beissel

- Discussion générale: Mme Diane Adehm, Mme Tess Burton, M. Claude Adam, M. Roy Reding, M. Justin Turpel
- Prise de position du Gouvernement: Mme Maggy Nagel, Ministre de la Culture
- Mme Diane Adehm (parole après ministre)
- Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

9. 6703 - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 4 avril 1924 portant création de chambres professionnelles à base élective

- Rapport de la Commission de la Fonction publique et de la Réforme administrative: M. Georges Engel
- Discussion générale: M. Paul-Henri Meyers, M. Gusty Graas, M. Roberto Traversini, M. Fernand Kartheiser, M. Justin Turpel
- Prise de position du Gouvernement: M. Dan Kersch, Ministre de la Fonction publique et de la Réforme administrative
- M. Fernand Kartheiser (parole après ministre), M. Dan Kersch, Ministre de la Fonction publique et de la Réforme administrative
- Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

10. 6691 - Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés portant introduction d'un Code de conduite des députés luxembourgeois en matière d'intérêts financiers et de conflits d'intérêts

- Rapport de la Commission du Règlement: M. Alex Bodry
- Discussion générale: M. Paul-Henri Meyers (M. Alex Bodry intervient), M. Eugène Berger (M. Serge Urbany intervient), M. Claude Adam, M. Gast Gibéryen, M. Serge Urbany (dépôt d'une motion), M. Alex Bodry
- Motion 1: M. Alex Bodry, M. Serge Urbany (motion renvoyée en commission)
- Vote sur la proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés

11. Discours de M. le Président

- M. le Président

12. Hommage à M. Luc Frieden

- M. le Président, M. Luc Frieden

Au banc du Gouvernement se trouvent: M. Etienne Schneider, Vice-Premier Ministre; M. Félix Braz, Mme Maggy Nagel, M. Pierre Gramegna, Mme Lydia Mutsch et M. Dan Kersch, Ministres.

(Début de la séance publique à 14.05 heures)

1. Ouverture de la séance publique

► **M. le Président**.- Ech maachen d'Sëtzung op.

Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

► **M. Dan Kersch**, Ministre de la Fonction publique et de la Réforme administrative.- Jo, Här President, mir hunn eng Kommunikatioun ze maachen.

2. Dépôt d'un projet de loi par M. Dan Kersch, Ministre de la Fonction publique et de la Réforme administrative

Et ass mer eng grouss Éier, am Numm vun der Regierung a mam Accord vum Grand-Duc dat sougenanntent „Omnibusgesetz“ haut ze déposéieren. Dir wësst, dass dat vill diskutéiert ginn ass hei am Land. Ech mengen, dass mer et fäerdegbruecht hunn, an enger Rekordzäit elo e konkrete Projet hei ze élaboréieren, an ech sinn och frou, deen haut kënnen ze deponéieren.

Ech wëll an deem Kontext all deene Ministèren a Verwaltunge Merci soen, déi un dësem Ge-

setz matgeschafft hunn. Ech sinn iwwerzeegt, dass dëst Gesetz eng grouss Vereinfachung fir d'Bierger an och fir d'Administratiounen mat sech bréngt.

6704 - *Projet de loi dite «Omnibus» portant modification:*

a) *de la loi modifiée du 19 juillet 2004 concernant l'aménagement communal et le développement urbain;*

b) *de la loi du 30 juillet 2013 concernant l'aménagement du territoire;*

c) *de la loi modifiée du 22 octobre 2008 portant promotion de l'habitat et création d'un pacte logement;*

d) *de la loi modifiée du 19 janvier 2004 concernant la protection de la nature et des ressources naturelles;*

e) *de la loi modifiée du 19 décembre 2008 relative à l'eau;*

f) *de la loi communale modifiée du 13 décembre 1988;*

g) *de la loi du 18 juillet 1983 concernant la conservation et la protection des sites et monuments nationaux;*

h) *de la loi électorale modifiée du 18 février 2003;*

i) *de la loi du 19 juin 2013 relative à l'identification des personnes physiques;*